

OBRAZLOŽITVE K PREDLOGU ZAKONA O ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJAH (EVA 2019-3130-0004)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

V poglavju o splošnih določbah predlog zakona enako kot v obstoječem Zakonu o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/12, 110/13, 40/14 – ZIN-B, 54/14 – odl. US, 81/15 in 40/17; v nadaljevanju: ZEKom-1) določa vsebino zakona, njegov namen in opredeljuje uporabljene izraze.

K 1. členu (vsebina zakona)

Predlog člena pojasnjuje vsebino zakona, ki je povzeta po 1. členu ZEKom-1. Predlog člena prek svojih določb ureja vse vidike prenosa sporočil po vseh vrstah elektronskih komunikacijskih omrežij s pomočjo elektronskih storitev, v vsebino teh sporočil pa ne posega. Predlog zakona zato ureja pogoje za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in za izvajanje elektronskih komunikacijskih storitev, ureja zagotavljanje univerzalne storitve, zagotavljanje konkurence, upravljanje radiofrekvenčnega spektra in elementov oštevilčenja, določa pogoje za omejitve lastninske pravice, določa pravice uporabnikov, ureja varnost omrežij in storitev in njihovo delovanje v izjemnih stanjih, ureja pravico do komunikacijske zasebnosti uporabnikov javnih komunikacijskih storitev, ureja reševanje sporov med subjekti na trgu elektronskih komunikacij, ureja pristojnost in organizacijo in delovanje Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija) kot nacionalnega regulativnega organa ter pristojnost drugih organov, ki opravljajo naloge po tem zakonu, in ureja druga vprašanja, povezana z elektronskimi komunikacijami.

Na pobudo agencije in Sveta za radiodifuzijo se zaradi obsoletnosti določb, ki so bile že konzumirane in se nanašajo na prehod iz analognega na digitalno radiodifuzijo televizijskih programom, ki je že zaključen, s predlogom zakona razveljavlja Zakon o digitalni radiodifuziji (Uradni list RS, št. 102/07, 85/10, 47/12 in 109/12 – ZEKom-1; v nadaljnjem besedilu: ZDRad). Preostale določbe, ki so še relevantne za upravljanje radiofrekvenčnega spektra za digitalno radiodifuzijo radiodifuzijo, se ob upoštevanju potrebnih popravkov prenesejo v ta zakon..

K 2. členu (namen zakona)

Predlog člena pojasnjuje namen zakona podobno kot v ZEKom-1. Glavni namen zakona je pospeševanje razvoja elektronskih komunikacijskih omrežij, vključno s spodbujanjem investicij z nižanjem stroškov gradnje oziroma postavitve teh omrežij ter razvoja storitev v Republiki Sloveniji, in s tem gospodarskega in družbenega razvoja v državi, vključno z razvojem informacijske družbe, dostop do zelo visokozmogljivih omrežij in njihova uporaba za vse državljane in podjetja v Evropski uniji, kot tudi razvijanje notranjega trga EU in uveljavljanje legitimnih interesov vseh njenih državljanov. Glede na navedeno zakon stremi k zagotavljanju učinkovite konkurence, učinkovite uporabe radiofrekvenčnega spektra in elementov oštevilčenja, univerzalne storitve in k varstvu pravic končnih uporabnikov. Poseben poudarek je dan skrbi za skupine, ki so pri dostopu do elektronskih komunikacij prikrajšane zaradi socialnega položaja ali invalidnosti (uprabniki invalidi in uporabniki s

posebnimi socialnimi potrebami), ter zagotavljanju pravice do komunikacijske zasebnosti uporabnikov javnih komunikacijskih storitev.

V primerjavi z ZEKom-1 je v skladu s cilji Direktive 2018/1972/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2018/1972/EU) izpostavljen dodaten cilj glede povezljivosti, in sicer dostop do zelo visokozmogljivih omrežij in njihova uporaba za vse državljane in podjetja v Evropski uniji. Cilj glede povezljivosti na eni strani pomeni prizadevanja za gospodarsko vzdržna omrežja in storitve s čim večjo možno zmogljivostjo na določenem območju in na drugi strani prizadevanja za teritorialno kohezijo v smislu združevanja zmogljivosti, ki so na voljo na različnih območjih.

V drugem odstavku 2. člena predloga so skladno z zahtevami direktiv in Navodili za pripravo nacionalnih predpisov, s katerimi se izvajajo odločbe in sklepi Evropske unije ter prenašajo določbe direktiv Evropske unije v pravni red Republike Slovenije. Direktiva 2018/192/EU, ki je bila sprejeta konec leta 2018, je posegla v obstoječ regulativni okvir za področje elektronskih komunikacij, in sicer spreminja štiri direktive tega okvira, in sicer Direktivo 2000/2/ES, Direktivo 2002/20/ES, Direktivo 2002/21/ES in Direktivo 2002/22/ES, kot so bile spremenjene z Direktivama 2009/136/ES in 2009/140/ES. Poleg te direktive se s predlogom zakona prenašajo še Direktiva 2002/58/ES, v katero Direktiva 2018/1972/EU ni posegla, Direktiva 2002/77/ES in Direktiva 2014/61/EU.

K 3. členu (pomen izrazov)

V predlogu člena se pojasnjujejo uporabljeni izrazi podobno kot v ZEKom-1 ob upoštevanju novih oziroma spremenjenih opredelitev, ki jih je prinesla Direktiva 2018/1972/EU v skladu z načelom tehnološke nevtralnosti ali tehnološkim razvojem. Prav tako so bile prevzete relevantne opredelitve izrazov iz ZDRad (digitalna radiodifuzija, multipleks, operater multipleksa in ponudnik vsebin). Posamezne opredelitve izrazov, ki se v predlogu tega zakona ne uporabljajo več, so izpuščene tudi med opredelitvami izrazov.

Tako predlog zakona ne uporablja več izraza »javno dostopna telefonska storitev«, pod katerim smo doslej razumeli tradicionalne analogne telefonske storitve, temveč je izraz nadomeščen s sodobnejšim in tehnološko bolj nevtralnim izrazom »govorne komunikacijske storitve«. Prav tako se spreminja opredelitev »elektronske komunikacijske storitve«, ki obsega tri vrste storitev, ki se lahko deloma pokrivajo, in sicer storitev dostopa do interneta v skladu z opredelitvijo iz 2. točke drugega odstavka 2. člena Uredbe 2015/2120/EU, medosebne komunikacijske storitve (te ločimo v dve kategoriji, in sicer medosebne komunikacijske storitve na podlagi številke in številčno neodvisne medosebne komunikacijske storitve) ter storitve, ki obsegajo v celoti ali pretežno prenos signalov. Elektronska komunikacijska storitev se običajno izvaja za plačilo, pri čemer je treba pojem plačila razlagati širše, in sicer v skladu z uvodno izjavo 16 k Direktivi 2018/1972/EU zajema tudi na primer primere, ko izvajalec storitev od končnega uporabnika zahteva osebne podatke v smislu Uredbe 2016/679/EU ali druge podatke, končni uporabnik pa te podatke zavestno (posredno ali neposredno) posreduje izvajalcu. Zajemati bi moral tudi primere, ko končni uporabnik dovoli dostop do informacij, ne da bi jih aktivno posredoval, na primer do osebnih podatkov, vključno z naslovom IP, ali drugih informacij, ki se generirajo samodejno, kot so informacije, ki jih zbirajo in posredujejo piškotki.

Medosebne komunikacijske storitve so storitve, ki omogočajo medosebno in interaktivno izmenjavo informacij, obsegajo pa storitve, kot so tradicionalni govorni klici med dvema posameznikoma, pa tudi vse vrste elektronske pošte, storitve sporočanja in skupinski klepet. Medosebne komunikacijske storitve obsegajo samo komunikacijo med omejenim (določnim) številom končnih uporabnikov, ki jih izbere pobudnik komunikacije. Storitve, ki ne ustrezajo tem značilnostim, kot so na primer linearna radiodifuzija, video na zahtevo, spletna mesta, družabna omrežja, blogi ali izmenjava informacij med napravami, se ne bi smele šteti za medosebne komunikacijske storitve.

Za medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, (t. i. OTT storitve) se uporablja samo določen nabor obveznosti, kadar je to v javnem interesu. Kot izhaja iz uvodne izjave 18 k Direktivi 2018/1972/EU, je upravičeno, da se medosebne komunikacijske storitve na podlagi številke obravnava drugače kot številčno neodvisne, saj prve potekajo v javno zagotovljenem interoperabilnem sistemu in imajo koristi od njega.

Zaradi prenosa Direktive 2018/1972/EU so nove tudi naslednje opredelitve izrazov: center za sprejem komunikacije v sili, harmonizirani radiofrekvenčni spekter, informacija o lokaciji kličočega, interventna storitev, komunikacija v sili, maloobmočna brezžična dostopovna točka, najprimernejši center za sprejem komunikacije v sili, radijsko lokalno omrežje, souporaba radiofrekvenčnega spektra, storitev celotnega pogovora, terminalska oprema, varnost omrežij in storitev, varnostni incident in zelo visokozmogljivo omrežje.

Zaradi načina prenosa Direktive 2018/1972/EU na področju varnosti omrežij in storitev ob hkratnem približevanju ureditve sistemskemu zakonu v Republiki Sloveniji za področje informacijske varnosti, to je Zakonu o informacijski varnosti (Uradni list RS, št. 30/18; v nadaljnjem besedilu: ZInfV) in njegovim podzakonskim predpisom ter zaradi dodatnega nacionalnega urejanju zadevnega področja v sektorju elektronskih komunikacij, je bilo treba dodati še tudi naslednje opredelitve izrazov: neprekinjeno poslovanje, kibernetški napad, ključni deli nacionalnega varnostnega sistema ter storitev podpore tretje ravni.

II. POGOJI ZA ZAGOTAVLJANJE ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJSKIH OMREŽIJ IN STORITEV

K 4. členu (zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev)

Predlog člena ohranja vsebino 4. člena ZEKom-1, v skladu s katero lahko vsakdo zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja oziroma izvaja elektronske komunikacijske storitve, če pri tem ne krši zakona in njegovih podzakonskih predpisov in v skladu z drugo veljavno zakonodajo, če s tem ne ogroža javnega reda, življenja in zdravja ljudi ter javne varnosti in obrambe države.

K 5. členu (obvestilo)

Predlog člena večinoma ohranja vsebino 5. člena ZEKom-1. V skladu s pristopom splošne odobritve, kot je določen z regulativnim okvirom EU, se za zagotavljanje javnih komunikacijskih omrežij oziroma izvajanje javnih komunikacijskih storitev ne zahteva posebna odločba oziroma drug upravni akt. Operaterji, razen izvajalcev medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke, morajo le agencijo predhodno obvestiti o začetku, spremembi ali prenehanju zagotavljanja javnega komunikacijskega omrežja ali izvajanja javne komunikacijske storitve. Ker se za medosebne komunikacijske storitve,

neodvisne od številke, ne uporabljajo elementi oštevilčenja, prav tako pa ne potekajo v javno zagotovljenem interoperabilnem sistemu, ni primerno, da bi se za take vrste storitev uporabljal režim splošne odobritve. Glede na navedeno izvajalcem teh storitev ni treba obveščati agencije niti niso zavezanci za plačilo agenciji na podlagi obvestila.

V tretjem odstavku so določeni podatki, ki jih mora vsebovati obvestilo, pri čemer je vsebina povzeta po določbi četrtega odstavka 12. člena Direktive 2018/1972/EU. V skladu z direktivo države članice namreč ne smejo nalagati dodatnih informacij. Vsebino in obliko obvestila bo agencija določila s splošnim aktom, pri čemer bo morala upoštevati tudi smernice BEREC. Podatke iz obvestila agencija potrebuje za vzdrževanje uradne evidence operaterjev in za opravljanje nalog nadzora. V skladu z določbo osmega odstavka pa bo morala agencija o vpisu operaterja v uradno evidenco obvestiti tudi BEREC, ki naj bi z namenom učinkovitega čezmejnega usklajevanja, zlasti za vseevropske operaterje, vzpostavil in vzdrževal zbirko podatkov teh uradnih obvestil.

Po prejemu obvestila agencija operaterja vpiše v uradno evidenco in pošlje operaterju potrdilo o tem vpisu. Vpis v evidenco operaterjev nima konstitutivnega učinka in ni pogoj za izvrševanje pravic, ki jih ima operater po tem zakonu, temveč je zgolj deklarativne narave.

V skladu s predlaganim desetim odstavkom agencija po uradni dolžnosti iz uradne evidence izbriše operaterja, ki jo je obvestil o nameravanem prenehanju zagotavljanja javnih komunikacijskih omrežij oziroma izvajanja javnih komunikacijskih storitev. Prav tako agencija po uradni dolžnosti iz evidence izbriše operaterja, ki je sicer ni obvestil o prenehanju zagotavljanja omrežij ali storitev, vendar pa agencija na podlagi vpogleda v Poslovni register Slovenije ugotovi, da subjekt ne obstaja več. Gre za primere, ko agencija na podlagi vpogleda v Poslovni register Slovenije ugotovi, da subjekt ne obstaja več, ima zaprte vse poslovne račune, ne sprejema uradnih pošilk, vendar pa ne obvesti agencije o nameravanem prenehanju dejavnost. Agencija bo takšnega operaterja lahko izbrisala iz uradne evidence operaterjev in s tem zmanjšala stroške, ohranjala preglednost in ažurnost podatkov.

K 6. členu (plačilo na podlagi obvestila)

Predlog člena ureja plačila na podlagi obvestila, kar je bilo doslej urejeno v 6. členu ZEKom-1. Zavezanci za plačilo agenciji so vsi operaterji, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja oziroma izvajajo javne komunikacijske storitve, razen medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke, in so o tem skladno s prvim odstavkom 5. člena predloga zakona obvestili agencijo. Ker za izvajalce medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke, ne velja pristop splošne avtorizacije in tako nimajo obveznost obvestiti agencije, tudi niso zavezanci za letno plačilo agenciji. Z zbranimi plačili agencija krije administrativne stroške, ki nastanejo z izvrševanjem določb tega zakona, kot so stroški mednarodnega sodelovanja, usklajevanja in standardizacije, analize trga, nadzorovanja izpolnjevanja obveznosti in drugega nadzora ter stroške priprave in uveljavitve odločb in podzakonskih aktov, sprejetih na podlagi tega zakona. Ta plačila pa ne krijejo stroškov upravljanja in nadzora radiofrekvenčnega spektra in elementov oštevilčenja ter nalog iz poglavja o digitalni radiodifuziji, saj so za ta namen posebej zavezanci za letno plačilo agenciji imetniki odločb o dodelitvi radijskih frekvenc oziroma imetniki odločb o dodelitvi elementov oštevilčenja. Ključ za določitev višine plačil v osnovi ostaja enak kot v ZEKom-1, torej se plačilo odmerja na podlagi prihodkov iz zagotavljanja javnih komunikacijskih omrežij oziroma izvajanja javnih komunikacijskih storitev ob upoštevanju izjem, kot jih je prevedela novela ZEKom-1C iz leta

2017 (glede prihodkov iz javnih komunikacijskih storitev mednarodnega prometa, ki v celoti izvira in se zaključijo zunaj Republike Slovenije).

K 7. členu (odmera plačil in njihovo plačevanje)

Predlog člena ureja odmero plačil in njihovo plačevanje na enak način, kot je bila vsebina urejena v 7. členu ZEKom-1. Plačila agencija za vsakega posameznega zavezanca odmeri z odločbo o odmeri plačila. Plačilo se odmeri enkrat letno, in sicer vnaprej za celotno koledarsko leto. V prvem letu, ko nastopi obveznost plačila, je zavezanec dolžan plačati le sorazmeren del plačila za mesece od nastanka obveznosti do konca leta. Enako velja za primere, ko je zavezanec prenehal zagotavljati javna komunikacijska omrežja oziroma izvajati javne komunikacijske storitve med letom, in sicer mora plačati sorazmerno plačilo za cele mesece od začetka leta do prenehanja obveznosti (vendar ne manj kot eno dvanajstino plačila).

K 8. členu (nadzor)

Agencija nadzira izvajanje določb tega poglavja, torej izvaja nadzor nad zagotavljanjem javnih komunikacijskih omrežij oziroma izvajanjem javnih komunikacijskih storitev.

III. GRADNJA OMREŽIJ IN PRIPADAJOČE INFRASTRUKTURE

Poglavje o gradnji omrežij ter pripadajoče infrastrukture večinoma ohranja vsebino ZEKom-1. Poglavje je bilo temeljiteje prenovljeno in dopolnjeno z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o elektronskih komunikacijah iz leta 2017 (ZEKom-1C), katerega prvenstvena naloga je bil prenos Direktive 2014/61/EU v pravni red RS.

K 9. členu (prostorsko načrtovanje, gradnja in vzdrževanje)

Predlog člena ohranja vsebino 9. člena ZEKom-1. Javno komunikacijsko omrežje in pripadajoča infrastruktura se štejeta za gospodarsko javno infrastrukturo, kar je skladno z ureditvijo s področja urejanja prostora. V skladu s 5. točko prvega odstavka 3. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 61/17; v nadaljevanju: ZUreP-2) so gospodarska javna infrastruktura objekti ali omrežja, ki so namenjeni opravljanju gospodarskih javnih služb v skladu z zakonom ter objekti ali omrežja za druge namene v javnem interesu, ki so kot taki določeni z zakonom ali odlokom lokalne skupnosti, kakor tudi drugi objekti in omrežja v splošni rabi.

Gradnja javnih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture, gradnja elektronskih komunikacijskih omrežij za potrebe varnosti, policije, obrambe in zaščite, reševanja in pomoči ter drugih elektronskih omrežij in pripadajoče infrastrukture na nepremičninah v lasti oseb javnega prava je v javno korist. V postopkih razlastitve oziroma drugega omejevanja lastninske pravice po določbah tega zakona se namreč uporabljajo predpisi o urejanju prostora, kolikor ni s tem zakonom določeno drugače. ZUreP-2 določa, da je razlastitev oziroma omejitev lastninske pravice dovoljena le v javno korist in pod pogoji, ki jih je treba izkazati. Z zakonsko določbo, da je gradnja teh komunikacijskih omrežij v javno korist, je tako omogočeno sprožiti postopek razlastitve oziroma ustanovitve služnosti na tujih nepremičninah.

Kot doslej se spodbuja razvoj elektronskih komunikacij v smislu gradnje oziroma postavitve zmogljivosti tudi z določitvijo, da se vzdrževanje na komunikacijskih objektih šteje za vzdrževalna dela v javno korist v smislu predpisov o gradnji objektov. Vzdrževalna dela v

javno korist so eksemplifikativno naštet, ostala vzdrževalna dela pa predpiše minister, pristojen za elektronske komunikacije, skupaj z določitvijo enostavnih komunikacijskih objektov, za katera v skladu s predpisi o gradnji objektov ni treba pridobiti gradbenega dovoljenja.

Vsa komunikacijska omrežja in pripadajoča infrastruktura morajo, kjer dejanske in tehnične možnosti to dopuščajo, biti zgrajena tako, da omogočajo skupno uporabo. S tem namenom je treba pri gradnji predvideti in postaviti dostopovno točko, ki omogoča souporabo. Z namenom omejevanja večkratnih posegov v prostor ta obveznost velja za vse novogradnje.

K 10. členu (preglednost v zvezi z načrtovanimi gradbenimi deli)

Predlog člena večinoma ohranja določbo 9.a člena ZEKom-1, ki v skladu z vsebino 4. člena Direktive 2014/61/EU določa ukrepe za zagotavljanje preglednosti v zvezi z načrtovanimi gradbenimi deli. Infrastrukturni operater je zavezan, da agenciji, ki v tem delu deluje kot enotna informacijska točka v skladu s tretjim odstavkom 4. člena Direktive 2014/61/EU, sporoči namero o načrtovani gradnji skupaj s pozivom zainteresiranim soinvestitorjem v komunikacijska omrežja in pripadajočo infrastrukturo, da izrazijo interes za vključitev teh omrežij v načrtovanje in za skupno gradnjo. V primerjavi z ZEKom-1 se podaljšujejo roki za sporočanje o nameri gradnje (vsaj 60 dni pred izdajo naročila za izdelavo projektne dokumentacije, ki je potrebna za pridobitev gradbenega dovoljenja, če gradbeno dovoljenje ni potrebno, pa vsaj 90 dni pred predvidenim začetkom izvajanja gradbenih del), saj kratki roki lahko zmanjšujejo možnost skupne gradnje zaradi spreminjana prvotno načrtovane gradnje.

Ker v določenih primerih investicije iz prvega odstavka člena predloga lahko izvajajo tudi druge entitete, ki jih ni mogoče uvrstiti pod definicijo infrastrukturnega operaterja, to so subjekti znotraj javnega sektorja (npr. lokalne skupnosti), obveznost iz prvega odstavka velja tudi za druge investitorje v javna komunikacijska omrežja in investitorje v druge vrste gospodarsko javno infrastrukturo.

Pri nekaterih gradbenih delih določitev obveznosti sporočanja namere in čakanje na morebitnega soinvestitorja ni primerno. To velja zlasti za nujna vzdrževalna dela, ki morajo biti glede na svojo naravo ob ukrepih zaradi odprave napak in v drugih urgentnih stanjih izvedena takoj. Podobno velja za določene primere drugih vzdrževalnih del v javno korist (npr. zamenjave, prestavitve, nadgradnje priključkov, zamenjava naprav na različnih vrstah infrastrukture), kjer na primer glede na ozek odsek, na katerem se bodo opravljala dela, ni upravičeno pričakovati izraženega interesa po soinvestitorstvu in posledično sinergijskih učinkov, sporočanje namere in čakanje na morebiten odziv pa bi lahko neupravičeno odložilo izvedbo del. Glede na to je v tretjem odstavku določena izjema od sporočanja namere načrtovane gradnje za gradbena dela neznatnega pomena z vidika vrednosti, obsega ali trajanja, kjer ni možnosti za doseganje sinergijskih učinkov. Tako možnost sicer dopušča tudi Direktiva 2014/61/EU v petem odstavku 5. člena.

Vsebina sporočila o načrtovani gradnji je določena v skladu s prvim odstavkom 4. člena Direktive 2014/61/EU in zajema informacije o lokaciji in vrsti del, vključenih elementih omrežja, predvidenem datumu začetka del in njihovem trajanju ter kontaktni točki (podatki, na katerih je operater dosegljiv).

Operater omrežja lahko zaprosi infrastrukturnega operaterja za informacije, če jih ta ni že sam javno objavil v elektronski obliki (npr. na njegovih spletnih straneh) ali če niso dostopne

na spletnih straneh agencije v okviru objavljenih pozivov investitorjem. Peti odstavek predloga člena v skladu z Direktivo 2014/61/EU tudi določa, da se lahko zaprosi za informacije za tekoča ali načrtovana dela na fizični infrastrukturi, za katera je bilo gradbeno dovoljenje že izdano ali postopek za izdajo gradbenega dovoljenja že teče ali je vložitev vloge za izdajo gradbenega dovoljenja predvidena v naslednjih šestih mesecih.

Če se operater omrežja in infrastrukturni operater ne moreta sama dogovoriti o dostopu do podatkov, o sporu na podlagi zahteve enega od njiju odloča agencija po postopku iz 281. člena tega predloga.

K 11. členu (skupna gradnja)

Predlog člena ureja skupno gradnjo, ki je bila doslej urejena v 10. členu ZEKom-1. V primerjavi z ZEKom-1 se spreminja dolžnost obveščanja agencije o skupni gradnji. Obveščanje ni več dolžnost investitorja, temveč zainteresiranega soinvestitorja, ki je prijavil interes za skupno gradnjo, in sicer ne glede na to, ali je ta sklenil pogodbo z investitorjem ali pa se je o skupni gradnji dogovoril neposredno z izvajalcem del. Po navedbah agencije je ta namreč obveščena o relativno majhnem številu sklenjenih pogodb o skupni gradnji, pri čemer po informacijah s terena do skupne gradnje sicer prihaja pogosteje, vendar največkrat ne s sklenitvijo pogodbe med investitorjem in zainteresiranim soinvestitorjem, ampak se soinvestitor dogovori neposredno z izvajalcem del.

Z vidika jasnosti in pravne varnosti se na koncu sedmega odstavka dodaja, da obveznost položitve dovolj zmogljive proste kabelske kanalizacije ne velja v primeru gradnje z javnimi sredstvi iz 19. člena tega predloga, to je javnimi sredstvi za gradnjo širokopasovnega omrežja. V tem primeru na teh območjih namreč res ne ni zgrajenih ustreznih širokopasovnih komunikacijskih omrežij (sicer ne prišlo do angažmaja javnih sredstev za ta namen), vendar pa bo po izgradnji teh omrežij omogočen priklop vseh zainteresiranih uporabnikov kot tudi dostop vseh operaterjev do tega omrežja (tako zgrajena omrežja morajo biti namreč odprta). Z uporabo proste kabelske kanalizacije s strani tretjih oseb bi se tako porušil ekonomski model, na katerem temelji gradnja takšnega širokopasovnega omrežja in zasebni investitor v gradnjo vloženi sredstev ne bi mogel povrniti. Agencija lahko s splošnim aktom, ki ga izda za izvajanje tega in prejšnjega člena, določi še druge izjeme za primere, ko naložitev obveznosti ne bila sorazmerna glede na predvidene koristi od položitve prazne kabelske kanalizacije (na primer primeri gozdnih cest, situacije, ko predvidena gradbena dela ne vključujejo izkopov).

K 12. členu (prestavitev ali sprememba drugih napeljav ali poznejša gradnja drugih napeljav)

Predlog člena ohranja določbo 12. člena ZEKom-1 o prestavitvi ali spremembi drugih napeljav ali poznejši gradnji drugih napeljav. Operater lahko pod zakonsko določenimi pogoji v zahtevi za ustanovitev služnosti zahteva premestitev ali spremembo obstoječih drugih napeljav, pri čemer nosi stroške takšne premestitve ali spremembe.

K 13. členu (prestavitev in zaščita obstoječih komunikacijskih omrežij)

Predlog člena ohranja določbo 13. člena ZEKom-1. Določba o prestavitvi in zaščiti obstoječih objektov elektronskega komunikacijskega omrežja je osnova za zagotavljanje integritete, varnosti in nemotenega delovanja omrežja, saj se s prisotnostjo lastnika omrežja ter z njegovim strokovnim nadzorom pri izvedbi del prepreči nestrokovne posege v omrežja. V primeru nestrokovnega posega v omrežje lahko namreč pride so poškodb ter s tem do

prekinitve prometa, posledično pa do škode tako pri elektronskem komunikacijskem omrežju kot pri uporabnikih.

K 14. členu (vpis v evidenco)

Predlog člena je nespremenjen v primerjavi s 14. členom ZEKom-1. Večje spremembe glede vpisa zahtevanih podatkov o komunikacijskih omrežjih in pripadajoči infrastrukturi v Zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture (ZKGJI), ki ga vodi Geodetska uprava Republike Slovenije, je namreč prinesla že novela ZEKom-1C iz leta 2017, ki je v pravni red RS prenesla zahteve Direktive 2014/61/EU glede zagotavljanja dostopa do osnovnih informacij o obstoječi fizični infrastrukturi, ki je na razpolago. Podatke o lokaciji in trasi, vrsti in trenutni uporabi komunikacijskega omrežja ter pripadajoče infrastrukture, vključno s številom pripadajočih vodov, mora investitor ali upravljavec omrežja sporočiti Geodetski upravi RS. Obveznost vpisa velja za investitorje ali upravljavce vseh komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture (tako javnih kot drugih elektronskih komunikacijskih omrežij), razen za omrežja in pripadajočo infrastrukturo za potrebe varnosti, policije, obrambe in zaščite, reševanja in pomoči. Investitorji ali upravljavci teh omrežij niso zavezani k pošiljanju podatkov za vpis v evidenco, lahko pa to storijo po lastni presoji. Tako kot je po eni strani razlog za dopustitev izjeme v tajnosti nekaterih podatkov s področja obrambe, tako je po drugi strani namreč v interesu teh investitorjev ali upravljavcev, da se nekatere informacije o obstoječi fizični infrastrukturi vendarle vpišejo zaradi varovanja te infrastrukture, kadar pride do gradbenih in vzdrževalnih del drugih subjektov na območju, kjer je postavljena ta fizična infrastruktura.

Direktiva 2014/61/EU zahteva, da so na enotni informacijski točki objavljeni tudi podatki o kontaktnih točkah operaterjev. Ker se iz tehničnih razlogov podatki o kontaktni točki po posameznem objektu ne more voditi v zbirnem katastru, se zavezuje agencija, da od zavezancev za vpis podatkov v kataster pridobi podatke o njihovih kontaktnih točkah (podatek o kontaktu, na katerem je investitor oziroma upravljavec dostopen, npr. elektronski naslov, telefonska številka) in seznam s podatki o kontaktnih točkah objavi na spletnih straneh agencije.

Četrti odstavek določa obveznost sporočanja podatkov o obstoječem stanju in zmogljivosti omrežne priključne točke na fiksni lokaciji. Ti podatki morajo biti javno dostopni, da se omogoči izvajalcem storitev, da bodo lahko ponudili svoje storitve na že obstoječi infrastrukturi, hkrati pa se ti podatki uporabljajo tudi za angažiranje javnih sredstev za gradnjo širokopasovnih omrežij.

Vzpostavljena je pravna podlaga sprejem pravilnika ministra (kot že v ZEKom-1).

Agencija lahko za potrebe izvajanja tega zakona brez podvajanja obveznosti pošiljanja podatkov zahteva podatke o razpoložljivosti omrežij in objektov iz prvega odstavka tega člena. Pri tem mora agencija smiselno upoštevati 260. in 261. člen tega predloga, ki določata pravila zbiranja in dajanja podatkov in informacij.

Zaradi možnosti doseganja večjih sinergijskih učinkov pri investicijah v gradnjo širokopasovnih omrežij na osnovi boljšega pregleda nad obstoječo in razpoložljivo infrastrukturo je določena obveznost infrastrukturnih operaterjev, da sporočijo podatke za vpis v ZKGJI tudi za elektronska komunikacijska omrežja, ki niso javna (uporaba za lastne interne poslovne potrebe).

K 15. členu (dostop operaterja omrežja do podatkov o obstoječi fizični infrastrukturi)

Predlog člena ohranja vsebino 14.a člena ZEKom-1, ki prenaša 4. člen Direktive 2014/61/EU zvezi z zagotavljanjem preglednosti podatkov o obstoječi fizični infrastrukturi. Infrastruktorni operater mora omogočiti dostop do podatkov o obstoječi fizični infrastrukturi (če podatki niso vpisani v Zbirni kataster) v dveh mesecih od prejema pisne prošnje operaterja omrežja, pri čemer lahko dostop do podatkov zavrne, če je to potrebno zaradi varnosti in celovitosti omrežij, nacionalne varnosti, javnega zdravja ali varnosti. Operaterju omrežja je omogočen tudi pregled na kraju samem. V skladu z osmim odstavkom 4. člena Direktive 2014/61/EU se zavezuje operaterja omrežja, da sprejme ustrezne ukrepe za varovanje zaupnosti ter operativnih in poslovnih skrivnosti. Ker 137. člen tega predloga operaterju omrežja omogoča dostop do neuporabljenih optičnih vlaken investitorja ali upravljavca druge gospodarske javne infrastrukture, je treba zagotoviti tudi dostop do podatkov o neuporabljenih optičnih vlaknih. Glede na navedeno se v skladu s sedmim odstavkom določbe tega člena smiselno uporabljajo tudi za podatke o neuporabljenih optičnih vlaknih.

K 16. členu (varovalni pas sistemov elektronskih komunikacij)

Predlog člena na novo določa varovalni pas za elektronske komunikacije. Deseti odstavek 112. člena Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 61/17) je v okviru prehodnih določb do uskladitve z drugimi predpisi, vendar najkasneje do 1. junija 2021, predvidel varovalni pas tri metre tudi za vode, namenjene telekomunikacijskim storitvam, vključno s kabelskim razdelilnim sistemom. Po tem datumu se torej predvideva ureditev s področnimi predpisi. Določba o varovalnem pasu je primerljiva z načinom urejanja varovalnega pasu elektrike in sistemov zemeljskega plina iz Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo in 65/20).

K 17. členu (napoved postavitve omrežij)

Direktiva 2018/1972/EU v 22. členu prinaša novo določbo o geografskem pregledu postavitve omrežij. Določba je sestavljena iz dveh delov, in sicer iz geografskega pregleda o dosegu obstoječih elektronskih komunikacijskih omrežij, ki lahko zagotavljajo storitve širokopasovnega dostopa, in napovedi o dosegu širokopasovnih omrežij, tudi zelo visokozmogljivih omrežij v določenem obdobju. Prvi del je v Republiki Sloveniji že ustrezno implementiran prek 14. člena ZEKom-1, ki določa obveznost vpisa podatkov o elektronskih komunikacijskih omrežjih v ustrezno evidenco pri GURS, in tudi realizirana v praksi.

Za potrebe dodeljevanja javnih sredstev za gradnjo širokopasovnih omrežij je ZEKom-1 v 11.a členu urejal poizvedovanje po tržnem interesu za gradnjo širokopasovnih omrežij. 22. člen Direktive 2018/1972/EU je v tem pogledu nekoliko širši. Glede na navedeno se namesto dosedanjega 11.a člena predlagata dva nova člena, ki bosta zaobjela vse vidike, kot jih predvideva regulativni okvir, in hkrati ohranila podlago za pridobivanje potrebnih informacij za namen dodeljevanja javnih sredstev za gradnjo širokopasovnih elektronskih komunikacijskih omrežij.

Agencija bo najmanj vsaka tri leta morala objaviti javni poziv za poizvedovanje po nameri investitorjev, da bodo v naslednjih treh letih gradili zelo visokozmogljiva omrežja ali bodo nadgradili ali razširili obstoječa omrežja tako, da bodo omogočala hitrost najmanj 100 Mb/s. V slednjem primeru gre za obstoječa bakrena in druga omrežja, ki v vseh pogledih niso nujno enako zmogljiva kot zelo visokozmogljiva omrežja.

Za lažje izvajanje tega člena se pričakuje tudi sprejem smernic BEREC, ki bodo agenciji v pomoč pri izvajanju nalog. Smernice bodo temeljile na obstoječih izkušnjah nacionalnih regulativnih oziroma drugih pristojnih organov pri tovrstnih pregledih.

K 18. členu (poizvedovanje po tržnem interesu za gradnjo visokozmogljivih omrežij)

Kadar bo organ javnega sredstva dodeljeval javna sredstva za namen gradnje širokopasovnih omrežij (npr. ko ministrstvo dodeljuje javna sredstva v okviru GOŠO razpisov), bo agencijo zaprosil za izvedbo poizvedovanja po tržnem interesu za gradnjo visokozmogljivih omrežij oziroma nadgradnji ali razširitvi obstoječih omrežij tako, da bodo omogočale prenosne hitrosti najmanj 100 Mb/s v smeri proti uporabniku v naslednjih treh letih. Podrobnosti izvajanja tega člena bo določila agencija s splošnim aktom.

V skladu s predlogom šestega odstavka bo agencija morala na svojih spletnih straneh objavljati podatke o območjih s podhranjeno infrastrukturo in podatke o izkazanih namerah za gradnjo, kar bo povečalo preglednost in operaterjem omogočilo, da bodo pri oblikovanju svojih poslovnih načrtov lahko ocenili, kakšno konkurenco lahko pričakujejo od drugih omrežij.

K 19. členu (uporaba javnih sredstev)

Predlog člena z manjšimi popravki ohranja vsebino 11. člena ZEKom-1. Za gradnjo širokopasovnih omrežij se lahko uporabijo javna sredstva bodisi na podlagi nacionalnih predpisov bodisi na podlagi predpisov Evropske unije. Trenutno se sredstva dodeljujejo na podlagi Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi 107. in 108. člena Pogodbe (v nadaljnjem besedilu: Uredba 651/2014/EU), ki pa se bo v prihodnje verjetno spremenila, zato je uporabljen nevtralnejši sklic na predpise Evropske unije. Organ javnega sektorja, ki dodeljuje javna sredstva (npr. ministrstvo, lokalne skupnosti...), mora za namen dodeljevanja sredstev upoštevati obstoječe podatke iz ZKGJI, podatke, ki jih zbira agencija v okviru napovedi gradnje omrežij, ter podatke, ki jih na zahtevo organa, ki dodeljuje sredstva, zbere agencija v okviru poizvedovanja po tržnem interesu. V nadaljevanju člena so določeni pogoji dodeljevanja javnih sredstev za gradnjo širokopasovnega omrežja, ki so povzeti po Uredbi 651/2014/EU. Operater sofinanciranega omrežja nudi najširši možen aktiven in pasiven veleprodajni dostop v skladu s pravičnimi in nediskriminacijskimi pogoji, vključno s fizično razvezavo v primeru dostopovnih omrežij naslednje generacije. Tak veleprodajni dostop se odobri za vsaj sedem let, pravica dostopa do vodov in drogov pa ni časovno omejena. Cevi in kanali, za katere se dodeljuje javna sredstva, morajo biti dovolj veliki, da se lahko uporabljajo za več kabelskih omrežij in različne omrežne topologije. Podrobneje je opredeljen mehanizem za spremljanje in vračilo sredstev, če se na sofinanciranem omrežju ustvari dodatni čisti dobiček. V tem primeru in tudi za vsa druga, tudi naknadno ugotovljena neupravičena izplačila operaterju sofinanciranega omrežja, se uporablja določba zakona, ki ureja javne finance, o vračilih v proračun.

K 20. členu (nadzor)

Nadzor nad določbami poglavja o gradnji opravlja agencija, pri tem pa, kjer je to primerno in potrebno, sodeluje z inšpektorjem, pristojnim za gradbene zadeve. Sodelovanje med pristojnimi inšpekcijskimi organi je sicer predvideno tudi po zakonu, ki ureja inšpekcijski nadzor.

IV. RAZLASTITEV IN OMEJITVE LASTNINSKE PRAVICE

Poglavje o razlastitvi in omejitvi lastninske pravice vsebuje določbe IV. poglavja ZEKom-1, pri čemer ne prinaša vsebinskih sprememb glede na obstoječo ureditev.

K 21. členu (odvzem ali omejitev lastninske ali druge stvarne pravice pri gradnji javnih komunikacijskih omrežij)

Predlog v tem deli vsebinsko v celoti povzema rešitve 16. člena ZEKom-1. Lastninsko ali drugo stvarno pravico na nepremičninah se lahko odvzame ali omeji v javno korist, kadar je to potrebno zaradi gradnje, postavitve, obratovanja ali vzdrževanja javnih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture. Kot razlastitveni oziroma služnostni upravičenec tako lahko v skladu s petim odstavkom tega člena nastopa poleg lokalnih skupnosti in RS, ki so kot upravičenci določeni že z ZUreP, tudi fizična ali pravna oseba, ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja in želi na tuji nepremičnini, nad ali pod njo izvesti dela iz prvega odstavka (gradnja, postavitve, obratovanje ali vzdrževanje javnih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture). Zaradi potrebe po čimprejšnji gradnji gre pri odločanju o razlastitvi ali ustanovitvi služnosti v korist operaterja omrežja vedno za nujen primer v smislu ZUreP.

V petem odstavku je tako kot doslej urejen institut ugotavljanja prevlade ene javne koristi nad drugo. Ker je veliko nepremičnin, za katere bi bila potrebna pridobitev služnosti za namen gradnje, postavitve, obratovanja ali vzdrževanja javnih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture, v lasti Republike Slovenije, je bila že z ZEKom-1C predlagana rešitev, v skladu s katero je v določenih primerih možna ustanovitev služnosti tudi na nepremičninah v lasti Republike Slovenije za ta namen. V primerih, ko ne pride do pogodbene ustanovitve služnosti (ko posamezen upravljavec državnega premoženja torej ne želi skleniti takšne pogodbe), o morebitni ustanovitvi služnosti na predlog operaterja omrežja, ki želi pridobiti služnost, odloča Vlada RS v postopku prevlade ene javne koristi nad drugo (upoštevati je namreč potrebno tudi zasledovanje drugih javnih koristi, npr. varstvo kmetijskih zemljišč in gozdov). Vlada RS tako odloča o koliziji javnih interesov in bodisi upravljavcu državnega premoženja naloži sklenitev pogodbe bodisi predlog operaterja omrežja zavrne.

K 22. členu (omrežja za potrebe varnosti, policije, obrambe in zaščite, reševanja in pomoči)

Predlog člena ohranja določbo 17. člena ZEKom-1 in dodeljuje komunikacijskim omrežjem za potrebe varnosti, policije, obrambe in zaščite, reševanja in pomoči enak položaj glede pravic gradnje, postavitve, obratovanja ali njihovega vzdrževanja kot javnim komunikacijskim omrežjem in pripadajoči infrastrukturi. Tako je graditev, postavitve, obratovanje in vzdrževanje elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture za potrebe varnosti, policije, obrambe in zaščite, reševanja in pomoči v javno korist (tako na nepremičninah v lasti oseb javnega prava kot na nepremičninah v zasebni lasti). Lastnik tovrstnega omrežja tako v postopku razlastitve ali ustanovitve služnosti nastopa kot razlastitveni oziroma služnostni upravičenec.

K 23. členu (ustanovitev služnosti na nepremičninah v lasti oseb javnega prava ob zgraditvi elektronskih komunikacijskih omrežij, ki niso javna komunikacijska omrežja)

Predlog člena ohranja določbo 18. člena ZEKom-1. Gradnja, postavitve, obratovanje ali vzdrževanje elektronskih komunikacijskih omrežij, ki niso javna in niso za potrebe varnosti, policije, obrambe in zaščite, reševanja in pomoči, je v javno korist po tem zakonu, če je

izvedena na nepremičninah v lasti oseb javnega prava. V takšnem primeru lastnik omrežja nastopa kot služnostni ali razlastitveni upravičenec.

K 24. členu (služnost)

Predlog člena ohranja določbo 19. člena ZEKom-1. Služnost po tem zakonu je tako posebna oblika stvarne služnosti v javno korist, ki vsebuje upravičenja, naštetá v prvem odstavku tega člena.

K 25. členu (ustanovitev služnosti)

Predlog člena ohranja vsebino 20. člena ZEKom-1 o ustanovitvi služnosti. Služnost se lahko sklene za čas obratovanja elektronskega komunikacijskega omrežja in pripadajoče infrastrukture, kar pomeni, da gre za specialno določbo glede na zakon, ki ureja stvarne pravice. Služnostni upravičenec mora najprej poskusiti ustanoviti služnost sporazumno s predložitvijo predloga pogodbe, s katero predlaga tudi denarno nadomestilo. V primerih, ki se nanašajo na omejitev lastninske ali druge stvarne pravice na nepremičninah pri gradnji, postavitvi, obratovanju ali vzdrževanju javnih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture iz 21. člena tega predloga, je obvezna sestavina pogodbe tudi določilo o dopustnosti skupne uporabe. Ostali operaterji elektronskih komunikacijskih omrežij, ki se z lastnikom komunikacijskega objekta dogovorijo za njegovo skupno uporabo, imajo pravico prehoda služne nepremičnine in dostopa do komunikacijskega objekta. Poudarjeno je, da ima imetnik pravice skupne uporabe upravičenja iz 24. člena tega predloga v obsegu, kot je to potrebno za izvajanje njegove pravice skupne uporabe. V skladu z določbo osmega odstavka je tudi v primeru pogodbe o ustanovitvi služnosti v korist drugega infrastrukturnega operaterja (za potrebe gradnje druge gospodarske javne infrastrukture) obvezna sestavina pogodbe o ustanovitvi služnosti določilo o dopustnosti skupne uporabe s strani operaterja omrežja, kar je treba upoštevati tudi pri višini denarnega nadomestila za služnost. Na ta način je omogočena skupna uporaba obstoječe fizične infrastrukture brez nepotrebnega odlašanja, ki bi ga povzročilo ponovno pridobivanje služnosti s strani operaterja omrežja. Višina denarnega nadomestila je s četrtem odstavkom tega člena omejena navzgor, medtem ko je v tem okviru omogočeno svobodno dogovarjanje, saj ima lahko služnostni upravičenec interes, da bo lažje dostopal do komunikacijskega omrežja, kar se bo lahko odrazilo tudi pri višini denarnega nadomestila (torej je lahko nadomestilo tudi nižje od zmanjšane vrednosti služne nepremičnine ali dejanske škode in izgubljenega dobička). V primeru gradnje javnih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture iz javnih sredstev na nepremičninah v lasti države ali samoupravne lokalne skupnosti je služnost neodplačna.

K 26. členu (pogoji za odločanje pristojnega organa)

Predlog člena ohranja vsebino 21. člena ZEKom-1. Določene so okoliščine, ki jih mora pristojni upravni organ upoštevati pri odločanju o ustanovitvi služnosti.

K 27. členu (odločba pristojnega upravnega organa)

Predlog člena ohranja vsebino 22. člena ZEKom-1. Določene so sestavine odločbe o ustanovitvi služnosti, ki jo izda pristojni upravni organ.

K 28. členu (prenehanje služnosti)

Določba o prenehanju služnosti se ne spreminja glede na 23. člen ZEKom-1. Čas trajanja služnosti je vezan na namen, zaradi katerega je bila služnost ustanovljena, zato služnost lahko preneha le iz razlogov, naštetih v prvem in drugem odstavku tega člena.

V. RADIOFREKVENČNI SPEKTER

Poglavje o radiofrekvenčnem spektru je strukturno in vsebinsko povzeto po V. poglavju ZEKom-1. Spremembe so večinoma posledica sprememb, ki izhajajo iz Direktive 2018/1972/EU.

K 29. členu (upravljanje radiofrekvenčnega spektra)

Predlog člena ohranja vsebino 24. člena ZEKom-1. Radiofrekvenčni spekter je treba obravnavati kot omejen naravni vir, ki ima pomembno tržno in gospodarsko vrednost. V javnem interesu je, da se radiofrekvenčni spekter z gospodarskega, družbenega in okoljskega vidika upravlja kar najbolj smotno in učinkovito ob upoštevanju pomembne vloge radiofrekvenčnega spektra za elektronske komunikacije, ciljev kulturne raznolikosti in medijskega pluralizma ter družbene in teritorialne kohezije.

Upravljanje radiofrekvenčnega spektra je na podlagi javnega pooblastila zaupano agenciji, ki mora upoštevati strateške dokumente RS (kot je na primer strategija upravljanja z radiofrekvenčnim spektrom) oziroma strateške usmeritve pristojnega ministrstva (npr. t. i. »policy letters«). Agencija mora upoštevati tudi strateške dokumente EU. Postopek sprejemanja strategije ne sme biti ovira za izvajanje nalog agencije na področju upravljanja z radiofrekvenčnim spektrom.

Agencija je na podlagi četrtega odstavka pooblaščenca, da sprejme nujne in sorazmerne ukrepe za zaščito nemotenega delovanja radiofrekvenčnega spektra v Republiki Sloveniji, kadar prihaja do čezmejnega škodljivega motenja, povzročenega z radijskim oddajanjem v drugi državi, ki je v nasprotju z mednarodnopravnimi akti, uveljavljenimi v Republiki Sloveniji. Poudariti je treba, da gre za skrajni ukrep (ko ni drugih možnih rešitev za preprečitev škodljivega motenja), ki mora biti v skladu z načelom sorazmernosti omejen na najmanjšo možno mero. Agencija bi tako npr. lahko spremenila določene parametre odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc njihovim imetnikom v Republiki Sloveniji, ki zaradi čezmejnega škodljivega motenja ne morejo nemoteno oddajati radijskega signala.

K 30. členu (splošna načela uporabe radiofrekvenčnega spektra)

Predlog člena določa obveznost agencije in pristojnih državnih organov (npr. ministrstvo, pristojno za elektronske komunikacije), da spodbujajo harmonizacijo uporabe radiofrekvenčnega spektra za elektronska komunikacijska omrežja in storitve. Gre za novo določbo, ki prenaša drugi odstavek 45. člena Direktive 2018/1972/EU. Pri tem so primeroma naštetih cilji, za katere si morajo organi, ki skrbijo za upravljanje radiofrekvenčnega spektra, prizadevati. Med drugim morajo spodbujati hiter razvoj novih brezžičnih komunikacijskih tehnologij, vključno z medsektorskim pristopom, kadar je to primerno. Elektronske komunikacije namreč postajajo nepogrešljive za vedno več sektorjev oziroma področij. Internet stvari kaže, kako se prenos radijskih signalov, na katerih temeljijo elektronske komunikacije, še naprej razvija in oblikuje družbeno in poslovno realnost. Da bi v čim večji

meri izkoristili ta razvoj, je treba uvesti in usmerjati nove brezžične komunikacijske tehnologije in aplikacije na področju upravljanja radiofrekvenčnega spektra. Ker se povečuje povpraševanje po teh tehnologijah, ki uporabljajo radiofrekvenčni spekter, in ker jih je mogoče izboljšati s povezovanjem z elektronskimi komunikacijami, bo v prihodnje pri upravljanju radiofrekvenčnega spektra treba upoštevati tudi za medsektorski vidik, da se izboljša učinkovitost uporabe radiofrekvenčnega spektra. V zvezi s prizadevanjem za doslednost in predvidljivost v zvezi z uporabo radiofrekvenčnega spektra zaradi varovanja javnega zdravja je treba pojasniti, da je treba pri tem upoštevati veljavne predpise, ki urejajo elektromagnetno sevanje v naravnem in življenjskem okolju, to je trenutno Uredba o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju (Uradni list RS, št. 70/96 in 41/04 – ZVO-1). Agencija sama ne razpolaga s potrebnim znanjem s področja varovanja javnega zdravja pred elektromagnetnim sevanjem, zato v postopku sprejemanja splošnega akta o načrtu uporabe radijskih frekvenc, s katerim se lahko določijo izjeme od načela tehnološke nevtralnosti, upošteva morebitne usmeritve ministrstva, pristojnega za okolje, v čigar pristojnosti je navedena uredba, ali ministrstva, pristojnega za zdravje.

K 31. členu (strateško načrtovanje in usklajevanje politike radiofrekvenčnega spektra ter njegova čezmejna koordinacija)

Predlog člena ohranja določbo 25. člena ZEKom-1. Gre za prenos 4. člena Direktive 2018/1972/EU (prej 8.a člen Okvirne direktive), ki zavezuje države članice, da sodelujejo med seboj in z Evropsko komisijo pri strateškem načrtovanju, koordinaciji in usklajevanju uporabe radiofrekvenčnega spektra v EU. Čeprav so za upravljanje radiofrekvenčnega spektra pristojne države članice, lahko strateško načrtovanje, koordinacija in po potrebi usklajevanje na ravni EU prispevajo k temu, da uporabniki radiofrekvenčnega spektra do konca izkoristijo notranji trg in da so lahko interesi EU po vsem svetu učinkovito zaščiteni. Prvi program za politiko radiofrekvenčnega spektra je bil že vzpostavljen s Sklepom št. 243/2012/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012.

V primerjavi z obstoječo določbo je dodan nov tretji odstavek, ki izpostavlja sodelovanje agencije in pristojnih državnih organov (npr. ministrstva, pristojnega za elektronske komunikacije) v okviru Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra. Gre za svetovalno skupino EK na visoki ravni, ki je bila ustanovljena s Sklepom 2002/622/ES, da bi prispevala k razvoju notranjega trga in podpirala razvoj politike radiofrekvenčnega spektra na ravni EU ob upoštevanju gospodarskih, političnih, kulturnih, strateških, zdravstvenih in socialnih vprašanj ter tehničnih parametrov. Naloga Skupine je pomoč in svetovanje EK v zvezi s politiko radiofrekvenčnega spektra na različnih področjih politike EU. Skupina bi morala svetovati tudi EP in Svetu na njuno zahtevo. Poleg tega pa naj bi Skupina v prihodnje predstavljala tudi forum, v okviru katerega bodo države članice usklajevale izpolnjevanje svojih obveznosti glede radiofrekvenčnega spektra, ki izhajajo iz Direktive 2018/1972/EU, imela pa naj bi tudi osrednjo vlogo na področjih, ki so ključna za notranji trg, kot sta čezmejno usklajevanje in standardizacija.

Predlog člena v novem četrtem in petem odstavku v skladu z 28. členom Direktive 2018/1972/EU (koordinacija radiofrekvenčnega spektra med državami članicami) določa obveznost agencije in pristojnih državnih organov, da sodelujejo s pristojnimi organi drugih držav članic ter v okviru Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra z namenom, da se vsem državam članicam omogoči nemotena uporaba harmoniziranega radiofrekvenčnega

spektra. Ministrstvo, pristojno za elektronske komunikacije, se pooblašča, da zaprosi Skupino za politiko radiofrekvenčnega spektra za pomoč pri razreševanju problemov vezanih na čezmejno koordinacijo ali čezmejno škodljivo motenje. Takšen predlog lahko ministrstvu poda tudi agencija.

K 32. členu (načrt razporeditve radiofrekvenčnih pasov)

Načrt razporeditve radiofrekvenčnih pasov se kot doslej (26. člen ZEKom-1) sprejme z vladno uredbo. Strokovno gradivo za predlog uredbe pripravi agencija in ga predloži ministrstvu, pristojnem za elektronske komunikacije, ki nato v skladu s Poslovníkom Vlade Republike Slovenije predlog uredbe predloži v vladni postopek. Pri pripravi gradiva mora agencija upoštevati mednarodnopravne akte, uveljavljene v Republiki Sloveniji, vključno s Pravilnikom o radiokomunikacijah Mednarodne telekomunikacijske zveze in drugimi sporazumi, sprejetimi v okviru te mednarodne organizacije, ki se uporabljajo za radiofrekvenčni spekter. Navedeni dokumenti so še posebej omenjeni v 45. členu Direktive 2018/1972/EU, ki govori o upravljanju radiofrekvenčnega spektra.

K 33. členu (načrt uporabe radijskih frekvenc)

Predlog člena predvideva sprejem načrta uporabe radijskih frekvenc s splošnim aktom agencije, pri čemer je ohranjena vsebina 27. člena ZEKom-1.

Glede na to, da Direktiva 2018/1972/EU v določenih delih predvideva posebno obravnavo harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra (spekter, za katerega so bili s tehničnimi izvedbenimi ukrepi v skladu s 4. členom Odločbe 676/2002/ES določeni harmonizirani pogoji v zvezi z njegovo razpoložljivostjo in učinkovito uporabo), in posledično tudi predlog tega zakona določa posebna pravila za obravnavo harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra, mora agencija v splošnem aktu o načrtu uporabe radijskih frekvenc jasno označiti, kdaj gre za harmoniziran radiofrekvenčni spekter.

K 34. členu (tehnološka nevtralnost)

Predlog člena ohranja vsebino 28. člena ZEKom-1. Gre za prenos četrtega odstavka 45. člena Direktive 2018/1972/EU o tehnološki nevtralnosti. Gre za načelo, ki je bilo vpeljano s spremembami regulativnega okvira iz leta 2009 in teži k povečani prožnosti upravljanja in dostopa do spektra. Načelo tehnološke nevtralnosti uporabnikom omogoča izbor najboljših tehnologij za uporabo v radiofrekvenčnih pasovih, ki so v splošnem aktu o načrtu uporabe opredeljeni kot razpoložljivi za elektronske komunikacijske storitve. Agencija lahko omeji uporabo določenih tehnologij, ki se uporabljajo za elektronske komunikacijske storitve, če je to utemeljeno s potrebo po preprečevanju škodljivega motenja, npr. z uvedbo emisijskih mask in ravni moči, po zagotovitvi varovanja javnega zdravja z omejitvijo izpostavljenosti elektromagnetnim poljem, pravilnega delovanja storitev z ustrezno ravno tehnološke kakovosti storitev, pri čemer ni nujno izključena možnost uporabe več kot ene storitve v istem pasu radiofrekvenčnega spektra, pravilne souporabe spektra, zlasti v primeru radijskih frekvenc, za katere ni treba pridobiti odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc, učinkoviti rabi spektra ali zasledovanju ciljev javnega interesa.

Morebitne omejitve iz razloga varovanja javnega zdravja pred elektromagnetnimi polji agencija določi, če dobi takšno usmeritev ministrstva, pristojnega za okolje, ali ministrstva, pristojnega za zdravje. Agencija sama namreč ne razpolaga s potrebnim znanjem s področja varovanja javnega zdravja pred elektromagnetnimi polji.

K 35. členu (storitvena nevtralnost)

Predlog člena ohranja vsebino 29. člena ZEKom-1 o uvedbi načela storitvene nevtralnosti, ki je bilo enako kot načelo tehnološke nevtralnosti vpeljana s spremembami regulativnega okvira iz leta 2009. Omenjeno načelo v skladu s petim odstavkom 45. člena Direktive 2018/1972/EU uporabnikom omogoča svobodno izbiro storitev, ki jih želijo ponuditi v radiofrekvenčnih pasovih, ki so v splošnem aktu o načrtu uporabe radijskih frekvenc opredeljeni kot razpoložljivi za elektronske komunikacijske storitve. V načrtu uporabe radijskih frekvenc se lahko predpiše zagotavljanje posebne storitve v določenem radiofrekvenčnem pasu, če je to potrebno za izpolnitev jasno opredeljenih ciljev splošnega interesa. Predlog zakona kot takšne cilje opredeljuje varovanje življenja, potrebo po spodbujanju socialne, regionalne in teritorialne kohezije, preprečevanje neučinkovite uporabe spektra ter spodbujanje kulturne in jezikovne raznolikosti ter medijskega pluralizma z dodeljevanjem radijskih frekvenc za radiodifuzijo. Takšne omejitve pa ne smejo povzročiti izključne uporabe določenih storitev, temveč se jim mora zgolj dati prednost, tako da se druge storitve hkrati lahko izvajajo v določenem radiofrekvenčnem pasu. Izjemoma agencija lahko v načrtu uporabe radijskih frekvenc prepove zagotavljanje katere koli druge storitve v določenem pasu, če je to potrebno za varovanje življenja.

K 36. členu (pregled omejitev in ukrepov v zvezi z zagotavljanjem tehnološke in storitvene nevtralnosti)

Predlog člena ohranja vsebino 30. člena ZEKom-1 in agenciji v skladu s šestim odstavkom 45. člena Direktive 2018/1972/EU nalaga redno preverjanje utemeljenosti omejitev in ukrepov v zvezi z zagotavljanjem tehnološke in storitvene nevtralnosti. Omejitve namreč pridejo v poštev le v primerih, ko je to nujno potrebno zaradi izpolnjevanja ciljev splošnega interesa, zato je primerno, da se v rednih časovnih intervalih, ki ne smejo biti daljši od treh let, izvede ustrezen pregled. Izsledke pregleda mora agencija objaviti na svojih spletnih straneh.

K 37. členu (uporaba radijskih frekvenc)

Predlog člena glede uporabe radijskih frekvenc v osnovi ohranja pristop, kot je bil določen že z 31. členom ZEKom-1 v skladu s spremembami regulativnega okvira EU iz leta 2009, ki so dale prednost splošni odobritvi pred izdajo individualnih odločb o dodelitvi radijskih frekvenc. Pristop splošne odobritve za uporabo radiofrekvenčnega spektra lahko omogoči najučinkovitejšo uporabo spektra, spodbuja inovacije in krepi konkurenco, kljub temu pa je v določenih okoliščinah primernejša izdaja odločb o dodelitvi radijskih frekvenc. Agencija tako s splošnim aktom o načrtu uporabe radijskih frekvenc določi, katere radijske frekvence se lahko uporabljajo na podlagi splošne odobritve ob upoštevanju tehničnih pogojev za uporabo teh radijskih frekvenc, za katere radijske frekvence pa je treba pridobiti odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc. Individualna odobritev se zahteva le, kadar je to nujno potrebno za preprečevanje škodljivega motenja, zaradi posebnih značilnosti posameznih radijskih

frekvenc (npr. kadar zaradi ugodnih lastnosti širjenja radiofrekvenčnega spektra ali predvidene moči prenosa splošna odobritev ne more odpraviti težav motnje ob upoštevanju zahtevane kakovosti storitev), oblikovanja zanesljivih pogojev za souporabo spektra, kadar je to primerno, zagotavljanja tehnične kakovosti komunikacij ali storitev, varovanja učinkovite uporabe spektra oziroma zasledovanja ciljev javnega interesa pri dodeljevanju radijskih frekvenc za radiodifuzijo. Agencija lahko za posamezne radijske frekvence določi tudi kombinacijo obeh režimov.

Agencija v splošnem aktu določi tudi, v katerih radiofrekvenčnih pasovih je dovoljena souporaba in določi pogoje takšne souporabe.

K 38. členu (izvajanje radioamaterskih storitev)

Predlog člena ohranja vsebino 32. člena ZEKom-1 o izvajanju radioamaterskih storitev. Radijske frekvence, ki so s splošnim aktom o načrtu uporabe radijskih frekvenc predvidene za radioamatersko in radioamatersko satelitsko storitev, lahko radioamaterji uporabljajo na podlagi radioamaterskega dovoljenja. Navedeno pomeni, da ne potrebujejo odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc, temveč zgolj veljavno radioamatersko dovoljenje, s katerim jim agencija dodeli klicni znak. Za izdajo radioamaterskega dovoljenja lahko poleg radioamaterjev posameznikov zaprosijo tudi društva ali zveze društev, v katere se združujejo radioamaterji. Tujim radioamaterjem z veljavnimi radioamaterskim dovoljenjem Evropske konference uprav za pošto in telekomunikacije (CEPT) ni treba pridobiti še slovenskega radioamaterskega dovoljenja. Četrty odstavek določa obvezne sestavine radioamaterskega dovoljenja. Agencija s splošnim aktom podrobneje uredi način izvajanja tega člena.

K 39. členu (postopek za izdajo odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc)

Postopek izdaje odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc (kadar je potrebna individualna odobritev) ostaja podoben kot v 33. členu ZEKom-1. Javni razpis se tako izvede, kadar se na podlagi posvetovanja z zainteresirano javnostjo ugotovi, da se učinkovita uporaba radijskih frekvenc lahko doseže le z omejitvijo izdanih odločb. Izjema velja za radijske frekvence za radiodifuzijo in radijske frekvence za zagotavljanje prizemnih brezžičnih širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev, ki se vedno dodelijo prek javnega razpisa, torej brez izvedbe predhodnega posvetovanja z zainteresirano javnostjo. Navedeno omogoča, da se takšne frekvence vedno dodeljujejo na enak način na podlagi preglednega postopka v obliki javnega razpisa in ne le v primerih, ki je na podlagi javnega poziva že jasno, da povpraševanje presega ponudbo. Če agencija prejme pobudo zainteresiranega za uporabo razpoložljivih radijskih frekvenc za radiodifuzijo ali zagotavljanje prizemnih brezžičnih širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev za javni razpis, se mora v 30 dneh pisno opredeliti do prejete pobude

Ne glede na zgornje izjeme se radijske frekvence, ki so namenjene za potrebe meritev, atestiranje in drugih preizkusov radijske opreme ter radijske frekvence, namenjene za prireditve, vedno dodeljujejo brez izvedbe javnega razpisa.

K 40. členu (usklajeno dodeljevanje radijskih frekvenc v zvezi s skupnimi izbirnimi postopki)

Predlog člena ohranja vsebino 34. člena ZEKom-1 o usklajenem dodeljevanju radijskih frekvenc v zvezi s skupnimi izbirnimi postopki. Določba je namenjena lažjemu izvajanju Odločbe 626/2008/ES EP in Sveta z dne 30. junija 2008 o izbiri in odobritvi sistemov, ki zagotavljajo mobilne satelitske storitve (v nadaljnjem besedilu: odločba o MSS) v povezavi z na njeni podlagi izdano izbirno odločbo Evropske komisije (Odločba 2009/449/ES z dne 13. maja 2009 o izbiri vseevropskih sistemov, ki zagotavljajo mobilne satelitske storitve (MSS)). Izbirna odločba Evropske komisije, ki je naslovljena tudi na države članice, vsebinsko v 3. členu določa le izbrane prosilce in frekvence, ki jih bo vsak izbrani prosilec lahko uporabljal v vsaki državi članici v skladu z naslovom III odločbe o MSS. Četudi je odločba MSS direktno uporabljiva in ne zahteva kakršnega koli prilagajanja zakonodaje držav članic in notifikacije le-te, pa je zaradi lažjega izvajanja obveznosti, ki jih imajo v primeru odločbe MSS (in tudi možnih bodočih primerov podobnih predpisov s strani Evropske unije) tudi države članice, na mestu ureditev v zakonu. Notranje pravna ureditev namreč ni bila v zadostni meri prožna, da bi izvajanje takšnih predpisov lahko potekalo brez večjih težav.

K 41. členu (skupni izbirni postopek)

Predlog člena prenaša določbo 37. člena Direktive 2018/1972/EU o skupnem postopku odobritve za podelitev individualnih pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra. Gre za institut, ki ga imajo države članice možnost uporabiti pri dodeljevanju pravic uporabe radijskih frekvenc v primerih, ko pričakovana uporaba vključuje čezmejne primere. Takšen primer bi bil meddržavni projekt, pri katerem bi agencija javni razpis za dodelitev radijskih frekvenc vodila istočasno s pristojnimi organi ene ali več drugih držav članic.

K 42. členu (koordinirani časovni načrt dodelitve radiofrekvenčnega spektra)

Predlog člena prenaša določbo 53. člena Direktive 2018/1972/EU, ki ureja koordinirani časovni načrt dodelitve radiofrekvenčnega spektra. Gre za primere harmonizirane uporabe radiofrekvenčnega spektra, ko se na ravni EU določi skupni rok za dodelitev pravic rabe harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra. S tem se preprečijo čezmejne motnje, koristno je pa tudi, da se lahko do konca izkoristijo povezani tehnični harmonizacijski ukrepi za trg opreme in postavitve zelo visokozmogljivih omrežij in storitev. V tretjem do petem odstavku so v skladu z možnostmi iz Direktive 2018/1972/EU predvidene okoliščine, pod katerimi se lahko dodelitev zadevnega radiofrekvenčnega spektra odloži.

K 43. členu (maloobmočne brezžične dostopovne točke)

Direktiva 2018/1972/EU prinaša novo opredelitev maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk. Gre za brezžično opremo, ki ustreza določenim kriterijem (nizka moč, majhna velikost in majhen doseg) in se lahko uporablja kot del javnega komunikacijskega omrežja, v vsakem primeru pa omogoča uporabnikom brezžični dostop do elektronskega komunikacijskega omrežja. Za postavitve maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk, ki bodo ustrezale kriterijem, ki jih bo določila Evropska komisija z izvedbenim aktom, se ne zahteva nobeno predhodno dovoljenje. Organi javnega sektorja bodo morali operaterjem omogočiti postavitve teh maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk na svoji fizični infrastrukturi. Pri tem ne bodo smeli zaračunati plačil za dostop, ki bi presežala administrativne stroške, ki jih ima organ z vlogo.

K 44. členu (dostop do radijskih lokalnih omrežij)

Predlog člena ureja dostop do radijskih lokalnih omrežij v skladu s 56. členom Direktive 2018/1972/EU. Gre za novo določbo regulativnega okvira kot odgovor na močno rast povpraševanja po radiofrekvenčnem spektru in povpraševanja končnih uporabnikov po brezžičnih širokopasovnih zmogljivostih. Dopolnili brezžični dostopovni sistemi, zlasti javno dostopne dostopovne točke RLAN, končnim uporabnikom omogočajo boljši dostop do interneta, mobilnim operaterjem pa razbremenitev mobilnega prometa. RLAN uporabljajo harmonizirani radiofrekvenčni spekter, ne da bi za to potrebovala odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc. Večino dostopovnih točk RLAN uporabljajo zasebni uporabniki kot lokalno brezžično podaljšanje njihove fiksne širokopasovne povezave. Da se poveča število razpoložljivih dostopovnih točk, zlasti na gosto poseljenih območjih, čim bolj poveča zmogljivost brezžičnega podatkovnega prenosa s ponovno uporabo radiofrekvenčnega spektra in vzpostavi stroškovno učinkovita dopolnilna brezžična infrastruktura, dostopna drugim končnim uporabnikom, se končnim uporabnikom v okviru naročniškega razmerja ne sme preprečevati delitve dostopa do RLAN z drugimi.

K 45. členu (izdaja odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc)

Predlog člena ohranja vsebino 33. člena ZEKom-1 in določa sestavine, ki jih mora vsebovati vloga za začetek postopka za pridobitev odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc, rok, v katerem mora agencija izdati odločbo in tudi taksativno našteva razloge, zaradi katerih agencija lahko zavrne izdajo odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc. Agencija tako v primerih, ko ni potreben javni razpis, izda odločbo le z uporabo splošnega upravnega postopka, in sicer v največ 42 dneh po vložitvi vloge za pridobitev odločbe. Rok za izdajo odločbe je določen skladno s šestim odstavkom 48. člena Direktive 2018/1972/EU.

K 46. členu (pridobitev mnenj zainteresirane javnosti)

V tem členu je urejeno posvetovanje z zainteresirano javnostjo, pri čemer je privzeta vsebina 36. člena ZEKom-1. Gre za prenos 7. člena Direktive o odobritvi. Agencija mora objaviti javni poziv za pridobitev mnenj zainteresirane javnosti, kadar oceni, da bi interes za določene radijske frekvence lahko presegel njihovo razpoložljivost. Agencija je zavezana pregledati omejitve pravic uporabe, ki se podelijo za radijske frekvence, v rednih časovnih intervalih, ki ne smejo biti daljši od treh let. Dodatni mora javni poziv objaviti vedno, kadar od zainteresiranega za uporabo določenih radijskih frekvenc prejme pobudo za javni razpis.

K 47. členu (alternativna uporaba harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra)

Predlog člena pomeni novost v primerjavi z ZEKom-1. Institut alternativne uporabe spektra uvaja Direktiva 2018/1972/EU, ki v tretjem odstavku 45. člena pod določenimi pogoji omogoča alternativno uporabo harmoniziranega radiofrekvenčnega spektra, če na trgu na nacionalni ali regionalni ravni ni povpraševanja po uporabi tega pasu. Povpraševanje po harmoniziranem radiofrekvenčnem spektru namreč ni enotno v vseh delih EU. Če torej agencija na podlagi posvetovanja z zainteresirano javnostjo ali v konkretnem postopku javnega razpisa ugotovi, da ni interesa za uporabo tega dela spektra za harmoniziran namen, ga lahko z odločbo dodeli za drug namen (ki pa mora biti vnaprej predviden s

splošnim aktom o načrtu uporabe radijskih frekvenc), če takšna uporaba ne vpliva na razpoložljivost oziroma uporabo teh radijskih frekvenc v drugih državah članicah. Agencija mora pri tem upoštevati pogoje, ki izhajajo iz Direktive 2018/1972/EU. Agencija mora redno preverjati dopustnost alternativne uporabe, in sicer vsaki dve leti po uradni dolžnosti oziroma vedno, kadar prejme zahtevo za uporabo pasu v skladu s harmoniziranimi pogoji.

K 48. členu (uporaba določb pri izvajanju javnega razpisa)

Predlog člena ohranja vsebino 37. člena ZEKom-1 glede uporabe določb pri izvajanju javnega razpisa, v skladu z veljavno ureditvijo ureja uporabo določb pri izvajanju javnega razpisa. V samem postopku javnega razpisa se ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, razen določb o izločitvi. Glede na to, da so v razpisno komisijo lahko imenovane tudi osebe, ki niso zaposlene na agenciji, je v tretjem odstavku iz razloga jasnosti zapisano, da se določbe o izločitvi uradne osebe uporabljajo za člane komisije tudi, če niso uradne osebe, zaposlene na agenciji. Navedeno je potrebno, ker tretjih oseb glede konfliktov interesov ne vežejo določbe, ki veljajo za javne uslužbence (te se namreč uporabljajo za zaposlene na agenciji).

K 49. členu (sklep o uvedbi javnega razpisa)

Skupek predlaganih členov (od 49. do 52. člena predloga zakona) predpisuje postopek izvedbe javnega razpisa, ki ga objavi agencija, kadar je to potrebno zaradi izsledkov posvetovanja z zainteresirano javnostjo oziroma če gre za radijske frekvence, namenjene radiodifuziji in radijske frekvence za zagotavljanje javnih komunikacijskih storitev končnim uporabnikom. Predlog določb natančno določa potek in značilnosti javnega razpisa, in sicer med drugim sestavine sklepa o uvedbi javnega razpisa, rok za predložitev ponudb in vsebino razpisne dokumentacije. Nadalje vsebuje določbe o javnem odpiranju ponudb in njihovem pregledu in ocenjevanju. Vsebina členov je nespremenjena v primerjavi z 38. do 41. členom ZEKom-1.

K 50. členu (rok za predložitev ponudb)

Glej obrazložitev k 49. členu.

K 51. členu (razpisna dokumentacija)

Glej obrazložitev k 49. členu.

K 52. členu (posebne določbe o javnem odpiranju ponudb)

Glej obrazložitev k 49. členu.

K 53. členu (dopolnitev ponudb)

Predlog člena ohranja vsebino 42. člena ZEKom-1 in omogoča dopolnitev formalno nepopolnih ponudb, s čimer se skuša preprečiti izločitev vsebinsko kvalitetnih ponudb zaradi manjših formalnih pomanjkljivosti. Dopustnost dopolnitve se nanaša zgolj na formalne

pomanjkljivosti, medtem ko vsebina ponudbe v delih, ki so predmet ocenjevanja, ne more biti predmet dopolnitve.

K 54. členu (pregled in ocenjevanje ponudb)

Predlog člena glede pregleda in ocenjevanja ponudb ohranja vsebino 43. člena ZEKom-1. Določba ureja delo razpisne komisije in Sveta za radiodifuzijo po končanem javnem odpiranju ponudb. V primeru podeljevanja radijskih frekvenc za analogno radiodifuzijo razpisna komisija v celoti oceni prispelle ponudbe, nato pa popolne ponudbe in poročilo o njihovi oceni pošlje Svetu za radiodifuzijo, ki jih pregleda in agenciji predloži obrazložen predlog izbire.

K 55. členu (javni razpis za pripravo javne dražbe)

Predlog zakona v 55. do 58. členu vsebuje določbe o javni dražbi, ki se ne spreminjajo glede na ZEKom-1. Predlagani člen ponuja možnost izvedbe javne dražbe kot alternative javnemu razpisu v primerih, ko je edino merilo za izbiro najugodnejše ponudbe ponujena cena. V primerih dodeljevanja radijskih frekvenc, ko je edino merilo za izbiro cena oziroma znesek, ki ga je interesent pripravljen plačati kot nadomestilo za uporabo spektra, je namreč bolj kot javni razpis primeren pristop z vključitvijo javne dražbe, na kateri se spekter ponudi interesentu, ki zanj ponudi največ, kar poznajo tudi druge primerjalne ureditve. Odločitev, ali se bo v konkretnem primeru odločila za izvedbo javnega razpisa ali javne dražbe, je v pristojnosti agencije, ki v javnem interesu upravlja z radiofrekvenčnim spektrom.

V drugem odstavku so navedene sestavine, ki jih mora dodatno vsebovati sklep o uvedbi javnega razpisa, če se po opravljenem javnem razpisu opravi javna dražba.

K 56. členu (način izvedbe javne dražbe)

Predlog člena določa način izvedbe javne dražbe. Javno dražbo vodi predsednik razpisne komisije ali njegov namestnik. Predlog člena v drugem odstavku našteva običajne načine izvedbe javne dražbe (ustno, pisno, z elektronskimi aplikacijami), dopušča pa tudi drug primeren način. Komisija pred začetkom licitiranja določi tudi najmanjši dvig plačila za učinkovito rabo omejene naravne dobrine, ki ne sme biti nižji od enega odstotka izklicnega plačila. Dražitelju ali dražiteljem z najvišjo ponudbo se izda pisni sklep o ugotovitvi najvišje ponudbe z navedbo roka, v katerem morajo to plačilo plačati. Predsednik komisije ali njegov namestnik ima možnost, da dražitelje izloči iz javne dražbe, če ugotovi, da sta se dva ali več dražiteljev dogovorili o načinu licitiranja ali njegovem rezultatu oziroma licitirajo usklajeno. O izločitvi dražiteljev mora izdati pisni sklep, ki je postopkovne narave, zato zoper ta sklep ni možna posebna pritožba. Izločeni dražitelji pa imajo seveda možnost pritožbe zoper odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc, saj imajo v skladu s prvim odstavkom 59. člena tega predloga položaj stranke vsi ponudniki, ki so v roku, določenem v javnem razpisu, predložili pravilno označene ponudbe.

K 57. členu (elektronske dražbe)

Predlog člena ohranja določbo 45.a člena ZEKom-1 o elektronskih dražbah. V členu so predvidene izjeme od načina izvedbe javne dražbe za primere, ko se javna dražba opravi z elektronskimi aplikacijami, ki so namenjene elektronskim dražbam. Določba tretjega odstavka 45. člena zakona, ki predpisuje, da lahko dražitelj sproti in neposredno spremlja potek javne dražbe ter da brez ovir in neposredno daje ponudbe uradni osebi, je ustrezna za ustno ali pisno licitiranje, ne pa tudi za elektronske dražbe. Pri elektronskih dražbah namreč ni neposrednega stika med dražitelji in predsednikom razpisne komisije, ki vodi javno dražbo, prav tako pa elektronske dražbe ne omogočajo sprotnega in neposrednega spremljanja javne dražbe. Peti odstavek 45. člena nadalje posega v pravila in način izvedbe javne dražbe in agenciji onemogoča, da izbere tip dražbe, katere sestavni del bi bilo pravilo prve cene. Glede na navedeno se v primeru elektronskih dražb ne uporabljata tretji in peti odstavek 56. člena tega predloga.

K 58. členu (nepodeljene radijske frekvence)

Predlog člena ohranja določbo 46. člena ZEKom-1. Če na javni dražbi niso bile podeljene vse radijske frekvence, lahko agencija za preostale radijske frekvence izvede postopek posvetovanja z zainteresirano javnostjo oziroma ponovi javni razpis.

K 59. členu (uporaba določb zakona, ki ureja splošni upravni postopek)

Predlog člena ohranja nespremenjeno določbo 47. člena ZEKom-1. Po prejemu poročila komisije o oceni ponudb se v postopku uporabljajo določbe splošnega upravnega postopka. V primeru izvedbe javne dražbe se upravni postopek uvede šele potem, ko dražitelj ali dražitelji, ki so na javni dražbi uspeli, plačajo plačilo za učinkovito rabo omejene naravne dobrine skladno s sklepom o ugotovitvi najvišje ponudbe.

K 60. členu (omejitve dokazovanja)

Predlog člena ohranja nespremenjeno vsebino 48. člena ZEKom-1, in sicer določa, da ko enkrat začne teči upravni postopek, ni več dopustno vključevati dokazov, ki bi kakorkoli vplivali na vsebino ponudbe.

K 61. členu (izbira ponudnikov)

Predlog člena ohranja nespremenjeno vsebino 49. člena ZEKom-1 o izbiri ponudnikov. Agencija o ponudbah odloči z izdajo ene ali več odločb o dodelitvi radijskih frekvenc, ki jih mora vročiti in hkrati obvestiti javnost o svoji odločitvi.

K 62. členu (prekinitev postopka)

Predlog člena ohranja nespremenjeno vsebino 50. člena ZEKom-1 in določa, da se postopek izdaje ali spremembe odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc lahko prekine, le so skladno z mednarodnopravnimi akti, uveljavljenimi v RS, potrebne dodatne uskladitve, poizvedovanja ali aktivnosti.

K 63. členu (vsebina odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc)

Predlog člena ureja vsebino odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc, pri čemer ohranja vsebino 51. člena ZEKom-1. Naštete so sestavine, ki jih mora vsebovati odločba o dodelitvi radijskih frekvenc, poleg sestavin, ki jih že določa zakon, ki ureja splošni upravni postopek. Drugi odstavek predpisuje minimalne pogoje za uporabo radijskih frekvenc, ki jih mora vsebovati odločba o dodelitvi radijskih frekvenc, izdana na podlagi javnega razpisa. Imetniki so na javnem razpisu izbrani na podlagi svojih ponudb, ki so bile ocenjene kot najugodnejše. Najboljšega ponudnika se ne izbira zgolj na podlagi vrednosti, ki jo je pripravljen plačati, ampak tudi na podlagi drugih meril, povezanih z uporabo radijskih frekvenc, na primer hitrost pokrivanja ozemlja s signalom. Ponudnik, ki je bil izbran na podlagi takšnih ponudb, se mora obvezati, da jih bo izpolnil, zato morajo biti navedene v odločbi o dodelitvi radijskih frekvenc. V takšnih primerih mora biti nujno določeno, ali je radijska frekvenca prenosljiva, in kakšni so pogoji prenosa. V primeru izdaje odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc v zvezi s skupnimi izbirnimi postopki se v odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc vključijo tudi morebitne obveznosti, ki izhajajo iz skupnega izbirnega postopka, ki ga izvede pristojna institucija EU.

Predlog novega šestega odstavka vzpostavlja pravno podlago za sprejem splošnega akta agencije, s katerim bo se bo vnaprej določil način določanja območij pokrivanja v primeru dodeljevanja radijskih frekvenc za analogno radiodifuzijo. S tem se bo povečala predvidljivost in pravna varnost pri določanju območij pokrivanja, saj v odsotnosti jasno vnaprej določenih pravil prihaja do očitkov o diskriminacijskem določanju območij pokrivanja.

K 64. členu (pogoji za uporabo radijskih frekvenc)

Predlog člena taksativno našteva področja, na katera se lahko nanašajo pogoji, ki morajo biti izpolnjeni pri uporabi radijskih frekvenc, in so povzeta po Prilogi I.D k Direktivi 2018/1972/EU. Ti se nekoliko spreminjajo oziroma dopolnjujejo glede na prejšnji regulativni okvir in 52. člen ZEKom-1. Poseben poudarek je dan dopustitvi oblik souporabe ali koordinacije med imetniki pravic rabe, ki bi zagotovile uspešne in učinkovite uporabe tega spektra ali skladnost z obveznostmi glede pokritosti, v skladu z načeli konkurenčnega prava.

K 65. členu (čas veljavnosti odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc)

Predlog člena določa časovno veljavnost odločb o dodelitvi radijskih frekvenc. Odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc izda agencija za določen čas, pri čemer mora upoštevati primerno obdobje, ki je potrebno za zagotavljanje konkurence, uspešno in učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra in spodbujanje inovacij ter učinkovitih naložb, vključno z določitvijo primernega obdobja za njihovo amortizacijo. Čas veljavnosti odločbe ne sme presegati 15 let. Izjema velja za odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za zagotavljanje brezžičnih širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev, ki se zaradi zagotavljanja naložbene predvidljivosti vedno podelijo za obdobje 20 let.

Ne glede na siceršnjo podeljevanje radijskih frekvenc za določeno časovno obdobje se radijske frekvence, ki so namenjene zrakoplovni ali pomorski mobilni storitvi, podeljujejo za nedoločen čas.

Ohranja se ureditev, v skladu s katero agencija odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc, namenjenih za potrebe meritev, atestiranje in drugih preizkusov radijske opreme izda za največ 90 dni, v primeru preizkušanja novih tehnologij v okviru Evropskih razvojnih projektov pa lahko tudi za daljše časovne obdobje, ki pa ne sme biti daljše od treh let, pri čemer agencija upošteva predviden začetek veljavnosti odločb o dodelitvi radijskih frekvenc, izdanih na javnem razpisu (torej začetek komercialne rabe teh radijskih frekvenc). Gre namreč za projekte, ki trajajo daljše časovne obdobje in siceršnje obdobje 90 dni za namen testiranja ne zadostuje. V zadnjem obdobju je bil tak projekt npr. projekt za testiranje 5G tehnologije v okviru 5G iniciative. Poudariti je treba, da se takšna odločba lahko izda le partnerjem v teh projektih za namen preizkusa novih tehnologij, pri čemer mora biti časovna veljavnost odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc usklajena s predlaganim projektom.

K 66. členu (podaljšanje odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc)

Predlog člena ohranja določbo 54. člena ZEKom-1 o podaljšanju odločb o dodelitvi radijskih frekvenc. Določbe tega člena ne veljajo za podaljšanje odločb o dodelitvi radijskih frekvenc za brezžične širokopasovne elektronske komunikacijske storitve, ki je urejeno v naslednjem členu.

K 67. členu (podaljšanje odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za brezžične širokopasovne elektronske komunikacijske storitve)

Predlog člena ureja pogoje in postopek za podaljšanje veljavnosti odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za brezžične širokopasovne elektronske komunikacijske storitve v skladu s 50. členom Direktive 2018/1972/EU. Veljavnost teh odločb se lahko podaljša, razen če je bila možnost podaljšanja izključena ob sami podelitvi, po uradni dolžnosti ali na predlog imetnika. Odločitev o morebitnem podaljšanju odločbe mora biti predmet odprtega, nediskriminatornega in preglednega postopka v skladu z 264. členom tega predloga. Podaljšanje odločbe se lahko pogojuje s spremenjenimi pogoji uporabe, o čemer mora biti prav tako izvedeno javno posvetovanje. Odločba se podaljša največ za 20 let, pri čemer ima agencija možnost dovoliti samo omejeno trajanje podaljšanja, da se prepreči resno motnjo uveljavljene uporabe. V primeru podaljšanja se določi tudi znesek za učinkovito rabo omejene naravne dobrine, s katerim se zagotovi optimalna uporaba dodeljenih radijskih frekvenc.

K 68. členu (prenos pravice do uporabe radijskih frekvenc ali oddaja pravice v najem)

Predlog člena podobno kot 55. člen ZEKom-1 omogoča prenos pravice do uporabe radijskih frekvenc na drugo fizično ali pravno osebo s predhodnim soglasjem agencije. Navedeno omogoča tržno ovrednotenje spektra in povečuje prožnost in učinkovitost upravljanja s spektrom. Pri tem so upoštevane spremembe na ravni regulativnega okvira, ki jih je prinesel 51. člen Direktive 2018/1972/EU. V primerjavi z ZEKom-1 je določba prvega odstavka dopolnjena na način, da agencija lahko zavrne prenos ali oddajo pravice v najem, če obstaja očitno tveganje, da novi imetnik ne bo mogel izpolnjevati prvotnih pogojev. V primeru oddaje v najem se odgovornost za izpolnjevanje prvotnih pogojev prenese na najemodajalca.

K 69. členu (sprememba odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc)

Predlog člena ohranja določbo 57. člena ZEKom-1. Določeni so razlogi in pogoji spremembe odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc.

K 70. členu (razveljavitev odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc)

Predlog člena, ki ureja razveljavitev odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc, pretežno ohranja vsebino 58. člena ZEKom-1. V primerjavi z ZEKom-1 zaradi težavnosti izvajanja ni več določbe, po kateri je na predlog imetnika agencija odločbo lahko razveljavila le, če je imetnik izpolnil vse obveznosti, določene na podlagi veljavne zakonodaje in na podlagi njegove odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc.

Ker nekatere odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc nimajo določenega roka za pričetek uporabe, se v 3. točki tretjega odstavka glede na ZEKom-1 dodaja, da se odločba v primeru, če v odločbi ali ponudbi operaterja v javnem razpisu ni določen rok za začetek uporabe, razveljavi, če imetnik radijske frekvence ni začel uporabljati v roku enega leta. Z vidika večje jasnosti je pri razveljavitvenem razlogu zaradi neplačila za uporabo radijskih frekvenc oziroma zneska za učinkovito rabo omejene naravne dobrine namesto predpogoja »večkratnega« opozorila določeno, da se odločba razveljavi, če znesek kljub dvakratnemu opozorilu ni bil plačan.

K 71. členu (prenehanje odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc)

Predlog člena v glavnem ohranja določbo 59. člena ZEKom-1 o prenehanju odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc. Dodan je nov razlog za prenehanje odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc, in sicer odpis ali prodaja plovila ali zrakoplova v primeru radijskih frekvenc, ki so namenjene zrakoplovni ali pomorski mobilni storitvi. Odločba v vseh navedenih primerih preneha na podlagi samega zakona, agencija pa izda ugotovitveno odločbo.

K 72. členu (plačila za uporabo radijskih frekvenc)

Predlog člena v glavnem ohranja vsebino 60. člena ZEKom-1, ki določa plačila za uporabo radijskih frekvenc. Imetniki odločb o dodelitvi radijskih frekvenc so zavezanci za letno plačilo agenciji, s katerimi ta krije stroške, ki jih ima z upravljanjem in nadzorom radiofrekvenčnega spektra. Način izračuna plačil kot doslej določi agencija, pri čemer so kriteriji, ki jih mora agencija upoštevati, določeni v zakonu in se po vsebini ne spreminjajo v primerjavi z ZEKom-1. Način izračuna plačil je tako odvisen od pokrivanja ali gostote prebivalstva na območju pokrivanja ali radijske frekvence ali širine radiofrekvenčnega pasu ali vrste radiokomunikacije ali kombinacije naštetega, ne sme pa omejevati konkurence ali ovirati vstopa na trg.

V skladu s šestim odstavkom 32. člena ZEKom-1 imetniki radioamaterskih dovoljenj niso zavezanci za letno plačilo za uporabo radijskih frekvenc. Na predlog agencije se v predlogu tretjega odstavka vzpostavlja podlaga za določitev enkratnega plačila s splošnim aktom, ki bi ga imetniki radioamaterskih dovoljenj plačali ob izdaji radioamaterskega dovoljenja. Agenciji namreč z izdajo radioamaterskega dovoljenja in vodenjem uradne evidence radioamaterskih dovoljenj nastajajo določeni stroški. Agencija mora na svojih spletnih straneh objavljati podatke in informacije o izdanih radioamaterskih dovoljenjih, prav tako pa izvaja nadzor, da radioamaterji ne delujejo brez ali v nasprotju z izdanim radioamaterskim dovoljenjem. Pri tem

je treba poudariti, da gre za predlog enkratnega plačila, ki se ga plača ob izdaji dovoljenja, in ne za letno plačilo, kot to velja v primeru drugih odločb o dodelitvi radijskih frekvenc.

Določila o vrednosti točke ter odmeri in plačevanju plačil, pri čemer je uporabljeno sklicevanje na odmerjanje in plačevanje plačil na podlagi obvestila (glej obrazložitev k 7. členu predloga), ostajajo v primerjavi z ZEKom-1 nespremenjena.

Kot v ZEKom-1 velja oprostitev letnega plačila za uporabo radijskih frekvenc za državne organe, ki določene radijske frekvence uporabljajo za potrebe meritev, atestiranja in drugih preizkusov opreme. Z vidika jasnosti se dodaja še, da oprostitev plačila velja tudi za primere, ko državni organi pridobijo odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc, ki so s splošnim aktom o načrtu uporabe radijskih frekvenc predvidene za potrebe varnosti in obrambe države ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Za te radijske frekvence v skladu s četrtem odstavkom 31. člena predloga sicer ni treba pridobiti odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc. V določenih primerih (npr. zaradi ščitenja državne uporabe pred drugimi uporabniki v sosednjih državah) se odločba vseeno izda in v teh primerih prav tako velja oprostitev letnega plačila.

Ohranja se določilo, da se za vse radijske frekvence, ki se podelijo prek javnega razpisa, razen radijskih frekvenc za analogno radiodifuzijo, plača znesek za učinkovito rabo omejene naravne dobrine, s katerim se zagotovi optimalna uporaba dodeljenih radijskih frekvenc in je prihodek proračuna. Najmanjša višina in način plačila se določita v sklepu o uvedbi javnega razpisa, h kateremu mora agencija v tem delu v skladu s četrtem odstavkom 49. člena predloga pridobiti predhodno soglasje vlade. Da bi se kar najbolj upoštevalo dejansko razpoložljivost razpisanega radiofrekvenčnega spektra in ob tem spodbujalo naložbe operaterjev, se daje možnost, da se v sklepu o uvedbi javnega razpisa določi možnost obročnega odplačevanja zneska za učinkovito rabo omejene naravne dobrine. Pri določitvi višine in načina plačila mora agencija upoštevati gospodarske in tehnične razmere trga, primerjalno višino tovrstnih plačil v drugih državah EU, konkurenčne razmere na trgu, vključno z možnostjo alternativne uporabe razpisanih radijskih frekvenc, ter morebitne stroške, ki jih ima izbrani ponudnik z izpolnjevanjem pogojev iz javnega razpisa. Okoliščine, ki jih mora agencija upoštevati, se nekoliko razlikujejo od okoliščin, določenih v osmem odstavku 60. člena ZEKom-1, in izhajajo iz drugega odstavka 42. člena Direktive 2018/1972/EU ter pripadajočih uvodnih izjav (št. 99 - 102).

K 73. členu (kopičenje radijskih frekvenc z namenom omejevanja konkurence na trgu)

Predlog člena ohranja določbo 56. člena ZEKom-1. Prepovedano in sankcionirano je kopičenje radijskih frekvenc z namenom omejevanja konkurence na trgu elektronskih komunikacij, pri čemer je namen operaterja razviden iz njegovih dejanj, na primer, da ne upošteva rokov oziroma ne dosega obsega za investiranje v infrastrukturo ali ne upošteva roka za začetek uporabe radijske frekvence, kot je bil določen v odločbi o dodelitvi radijskih frekvenc oziroma v ponudbi operaterja iz javnega razpisa ali iz operaterjevega ravnanja izhaja, da je pridobil radijsko frekvenco z namenom omejevanja konkurence na trgu.

K 74. členu (konkurenca)

Predlog člena prenaša določbo 52. člena Direktive 2018/1972/EU. Agencija mora pri postopkih podeljevanja, podaljševanja in spreminjanja pravic rabe uporabe

radiofrekvenčnega spektra spodbujati učinkovito konkurenco in preprečevati izkrivljanje konkurence, pri čemer zaradi specifičnih znanj sodeluje z organom, pristojnim za varstvo konkurence. Za določitev pogojev za spodbujanje konkurence je potrebno dosledno in objektivno preverjanje konkurence. Naloga agencije je, da zagotovi dejansko in učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra ter prepreči izkrivljanje konkurence s protikonkurenčnim kopičenjem. V drugem odstavku predloga so eksemplifikativno naštet primeri dejanj agencije, v okviru katerih ta spodbuja učinkovito konkurenco in preprečuje izkrivljanje konkurence na notranjem trgu.

K 75. členu (nadzor in gradnja nadzorno-merilnega sistema)

Predlog člena enako kot obstoječi ZEKom-1 za opravljanje nalog nadzora nad določbami poglavja o radiofrekvenčnem spektru določa pristojnost agencije.

VI. DIGITALNA RADIODIFUZIJA

Poglavje o digitalni radiodifuziji je bilo v predlog zakona preneseno iz ZDRad (glej obrazložitev k 1. členu predloga zakona). Pri tem so ohranjene določbe, ki so še relevantne, ob upoštevanju potrebnih popravkov zaradi razvoja od sprejema ZDRad in vpetosti v celoten kontekst predloga tega zakona. Določbe glede prehoda z analogne na digitalno televizijsko oddajanje niso več relevantne.

K 76. členu (načrtovanje omrežij)

Načrtovanje omrežij je bilo doslej urejeno v 5. členu ZDRad. Postavitev omrežij načrtuje operater, ki mu je na ta način omogočeno, da načrtovanje prilagodi lastnemu poslovnemu modelu.

K 77. členu (obveznost operaterja multipleksa)

Vsebina predloga člena je prevzeta iz 7. člena ZDRad. Izpolnjevanje obveznosti operaterja je ključno za zagotovitev učinkovite rabe radiofrekvenčnega spektra.

K 78. členu (pomen standardov in sprejetih strokovnih podlag)

Vsebina predloga člena je prevzeta iz 8. člena ZDRad in določa pomen standardov in sprejetih pravnih podlag. Uporaba radiofrekvenčnega spektra je predmet mednarodnopravnega urejanja in številnih mednarodno sprejetih standardov, ki jih mednarodna skupnost sprejema v okviru Mednarodne telekomunikacijske zveze. Posamezna vprašanja pa se lahko urejajo tudi v okviru drugih mednarodnih organizacij, posebej tudi Evropske unije. Dogovore in standarde je treba upoštevati pri nacionalni ureditvi, kar velja tako za agenciji kot operaterje.

Določba drugega odstavka daje poleg tega določen formalni pomen tudi strokovnim podlagam, sprejetim s strani pristojnih organov Republike Slovenije ali EU. Agencija in operater multipleksa pri načrtovanju omrežij za digitalno radiodifuzijo ne smeta brez utemeljenega razloga odstopiti od tako sprejetih strokovnih podlag. Te vključujejo zlasti strategije na državni in evropski ravni in druge relevantne študije (bele knjige in podobno). To je pomembno, ker predstavljajo strokovne podlage pogosto dejansko podlago za ukrepe in njihovo povezano sosledje, torej nek vsebinski sklop, ki načrtno vodi k določenemu cilju. Vsakršno odstopanje od tega mora biti zato posebej utemeljeno, čeprav je treba po drugi

strani tako agenciji kot operaterjem omogočiti tudi določeno mero fleksibilnosti in s tem odstopanja, ki sta utemeljena zaradi hitrega tehnološkega razvoja.

K 79. členu (operater multipleksa kot upravljavec)

Vsebina predloga člena je prevzeta iz 10. člena ZDRad. Multipleks upravlja operater multipleksa, ki predhodno pridobi odločbo o dodelitvi radijskih frekvenc za multipleks. Operater multipleksa je določen kot posebna oblika operaterja elektronskih komunikacij.

K 80. členu (operater multipleksa kot ponudnik vsebin)

Vsebina predloga člena je prevzeta iz 11. člena ZDRad. Predlog člena ureja položaj, ko je operater multipleksa tudi ponudnik vsebin. Zakon navedeno možnost dovoljuje, vendar mora v tem primeru operater multipleksa izpolniti nekatere dodatne zahteve pri transparentnosti njegovega poslovanja. V tem primeru mora dejavnost operaterja multipleksa zagotavljati v ločeni pravno organizacijski enoti ali voditi ločene računovodske evidence za dejavnosti, povezane z upravljanjem multipleksa.

Določba, da se v primeru, če je operater multipleksa tudi ponudnik vsebin, zanj ne uporabljajo določbe o nezdržljivosti zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij oziroma izvajanja elektronskih komunikacijskih storitev in radijske ali televizijske dejavnosti, predstavlja izjemo od ureditve Zakona o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOmK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAvMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16, 39/16, 45/19 – odl. US in 67/19 – odl. US; v nadaljevanju: ZMed) . Slednja predvideva v primeru, ko želi operater izvajati tudi televizijsko ali radijsko dejavnost, pridobitev posebnega dovoljenja v skladu z 61. in v zvezi s 104. in 105. členom ZMed. V primeru, ki ga urejajo določbe tega poglavja, je namreč ponudnik vsebin ustrezno dovoljenje po definiciji že moral pridobiti (dovoljenje po 104.a členu ZMed), zaradi česar so se morebitni zadržki glede združljivosti opravljanja njegove dejavnosti tudi že obravnavali. Z vidika elektronskih komunikacij pa take vstopne ovire za operaterje ne sme biti. Zakonska rešitev zato določa izjemo, da operaterji multipleksa, ki so hkrati tudi ponudniki vsebin, posebnega dovoljenja za združljivost ne potrebujejo.

K 81. členu (obveznost enakega obravnavanja)

Vsebina predloga člena je prevzeta iz 12. člena ZDRad. Operater multipleksa mora vsem ponudnikom vsebin omogočati enake in nediskriminacijske pogoje za dostop do multipleksa, s katerim upravlja. Vsak ponudnik vsebin s pravico razširjanja programskih vsebin v digitalni radiodifuzni tehniki na določenem geografskem območju ima pravico do oddajanja v okviru multipleksa pod enakimi in nediskriminacijskimi pogoji. Taka načelna določba je nujna zaradi učinkovitega zagotavljanja konkurence in preprečevanja njenega omejevanja. Razumeti jo je treba skupaj tudi z nekaterimi drugimi določbami tega zakona. Kaj so enaki in nediskriminacijski pogoji, vnaprej za posamezen primer ni mogoče opredeliti, saj je to vprašanje dejanskega položaja, jih je pa načeloma možno vselej ugotoviti za nazaj. Navedene določbe v ničemer ne vplivajo na druge ukrepe ex-ante regulacije iz poglavja o zagotavljanju konkurence. Določbe o obveznosti enakega obravnavanja se uporabljajo tudi, če je operater multipleksa hkrati tudi ponudnik vsebin, kar je glede na zgornje ugotovitve, predvsem pa neprimerno močnejši položaj operaterja multipleksa, ki je v razmerju do ponudnikov vsebin hkrati konkurent in lastnik za oddajanje nujnih zmogljivosti, tudi primerno in potrebno.

K 82. členu (dodelitev radijskih frekvenc za multipleks)

Vsebina predloga člena je prevzeta iz 13. člena ZDRad. Radijsko frekvenco za multipleks podeli agencija v skladu z načrtom uporabe radijskih frekvenc z odločbo po postopku iz poglavja o radiofrekvenčnem spektru.

K 83. členu (posebna ureditev za namene javne radiotelevizije)

Vsebina predloga člena je prevzeta iz 15. člena ZDRad, ki določa posebno ureditev za namene javne radiotelevizije. Gre za posebnosti, ki veljajo za javno radiotelevizijo in so utemeljene z uresničevanjem javnega interesa po obveščanju in zagotavljanju informacij javnosti. Izvedba javnega razpisa za dodelitev radijskih frekvenc za multipleks tako ni potrebna pri podelitvi radijskih frekvenc za največ en multipleks z geografsko pokritostjo celotnega ozemlja Republike Slovenije, ki je namenjen javni radioteleviziji, v skladu z zakonom, ki ureja javno radiotelevizijo, za potrebe izvajanja javne službe in prenosu drugih programov posebnega pomena za Republiko Slovenijo v skladu z zakonom, ki ureja medije. Javna radiotelevizija lahko z zmogljivostmi multipleksa prosto razpolaga, vendar je dolžna v vsakem primeru upoštevati prepoved neenakega obravnavanja. V primeru, da je multipleks javne radiotelevizije edini delujoči multipleks za območje celotnega ozemlja Republike Slovenije, mora javna radiotelevizija v okviru prostih kapacitet zagotavljati prenos vseh programov s pravico razširjanja v digitalni radiodifuzni tehniki na območju celotnega ozemlja Republike Slovenije, za kar lahko zahteva nadomestilo.

K 84. členu (sklep o uvedbi javnega razpisa)

Vsebina predloga člena je prevzeta iz 16. člena ZDRad. Sklep o uvedbi javnega razpisa za dodelitev radijskih frekvenc za multipleks mora poleg obveznih sestavin sklepa o uvedbi javnega razpisa, kot so določene v prvem odstavku 49. člena tega predloga, vsebovati tudi bistvene značilnosti multipleksa, za katerega je razpisana radijska frekvenca.

K 85. členu (ponudba za pridobitev radijskih frekvenc za multipleks)

Predlog člena podobno kot 17. člen ZDRad v okviru ponudbe za pridobitev radijskih frekvenc za multipleks poleg podatkov, ki so določeni v prvem odstavku 45. člena tega predloga, se zahteva priložitev časovnega in prostorskega načrta postavitve omrežja za digitalno radiodifuzijo.

K 86. členu (odločba o dodelitvi radijskih frekvenc za multipleks)

Predlog člena podobno kot 18. člen ZDRad določa posamezne dodatne obvezne sestavine odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za multipleks (poleg drugih obveznih sestavin, določenih s tem zakonom, oziroma zakonom, ki ureja splošni upravni postopek).

K 87. členu (sprememba odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc za multipleks)

Vsebina predloga člena je prevzeta iz 20. člena ZDRad. Poleg razlogov, ki so za spremembo odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc določeni v poglavju o radiofrekvenčnem spektru, se lahko odločba o dodelitvi radijskih frekvenc za multipleks spremeni tudi, če je to potrebno zaradi izboljšanja kakovosti storitev v javno korist ali za zagotavljanje kakovostnega mobilnega sprejema.

K 88. členu (razveljavitev odločbe o dodelitvi pravice razširjanja televizijskega ali radijskega programa)

Predlog člena ureja razveljavitev odločbe o dodelitvi pravice razširjanja televizijskega ali radijskega programa. Ne glede na določbe ZMed agencija predlaga začetek postopka razveljavitve odločbe (dovoljenja iz 104. člena ZMed), če njen imetnik v treh mesecih od začetka delovanja multipleksa oziroma v treh mesecih od podelitve razširjanja programa, če multipleks že deluje, ne začne z razširjanjem in oddajanjem radijskega ali televizijskega programa, za katerega je to pravico pridobil, v katerem od delujočih multipleksov na tem območju, če so za to določeni vsi tehnični in pravni pogoji.

K 89. členu (prenos pravice do uporabe radijskih frekvenc za multipleks)

Vsebina predloga člena je prevzeta iz 22. člena ZDRad. Posebne določbe o prenosu pravice do uporabe radijskih frekvenc za multipleks so namenjene zagotavljanju kontinuitete upravljanja multipleksa. Takšen režim je potreben zaradi načeloma posredovalne vloge operaterja multipleksa. Temeljni problem nastopi v primeru prenehanja operaterja multipleksa, saj so hkrati prizadeti tako ponudniki vsebin v multipleksu kot prejemniki storitev oziroma gledalci. V primeru, ko operater multipleksa namerava prenehati z upravljanjem multipleksa in ne poda vloge za prenos pravice do uporabe radijskih frekvenc za multipleks vsaj tri mesece pred načrtovanim prenehanjem upravljanja na drugega operaterja multipleksa, lahko tako vlogo poda vsak od ponudnikov vsebin v tem multipleksu. Gre torej za posebno ureditev, ko pravica zahtevati prenos pravice do uporabe radijskih frekvenc, ki jo ima v skladu z določbami poglavja o radiofrekvenčnem spektru samo imetnik odločbe, preide ob izpolnitvi določenih objektivnih pogojev tudi na druge subjekte, ki imajo pravni interes. Slednji se v tem primeru upravičeno domneva.

K 90. členu (vključitev televizijskih in radijskih programov v multipleks)

Predlog člena deloma prevzema določbo 25. člena ZDRad. Obvezna vključitev določenih televizijskih in radijskih programov v multipleks je omejitev upravljanja, ki izhaja iz zakona, ki ureja medije. Operater multipleksa mora v okviru prostih kapacitet multipleksa omogočiti vključitev v multipleks vsem ponudnikom storitev, ki imajo pravico razširjanja programa v digitalni radiodifuzni tehniki za določeno geografsko območje, ki so jo pridobili v skladu z zakonom, ki ureja medije. Gre za pravico, ki jo ponudniki vsebin pridobijo v skladu s 104.a. členom ZMed.

K 91. členu (zahteve za medobratovalnost radijskih sprejemnikov)

Predlog člena prenaša določbo prvega odstavka 113. člena in 3. točke Priloge XI Direktive 2018/1972/EU o zahtevah za medobratovalnost avtomobilskih radijskih sprejemnikov. V skladu z zadevnimi določbami Direktive 2018/1972/EU morajo vsi avtomobilski sprejemniki, vgrajeni v nov avtomobil kategorije M, ki je dan na trg za prodajo ali najem od 21. decembra 2020 dalje, vsebovati sprejemnik, ki omogoča sprejem digitalnega radia prek prizemne digitalne radiodifuzije. S tem ukrepom se spodbuja čim večja razširjenost digitalnega radia. Obveznost velja za nove avtomobile (ne pa za rabljene avtomobile), ki bodo po uveljavitvi zakona dani na trg za prodajo ali najem. Določitev dodatnega prehodnega obdobja v tem delu ni možna zaradi zahtev Direktive 2018/1972/EU. Proizvajalci in prodajalci avtomobilov so bili z obveznostjo prilagoditve seznanjeni konec leta 2018, ko je bila sprejeta zadevna direktiva, ki je predvidela dvoletni rok za implementacijo in v tem okviru tudi dovolj dolgo obdobje za prilagoditev.

V skladu z drugim odstavkom predloga se z namenom spodbujanja čim večje razširjenosti digitalnega radia obveznost določa tudi za druge radijske sprejemnike, ki bodo dani na trg za prodajo, in sicer v skladu s prehodno določbo 303. člena tega predloga s 1. januarjem 2022. Obveznost ne velja za proizvode, pri katerih je radijski sprejemnik postranske narave, na primer za pametne telefone in opremo, ki jo uporabljajo radioamaterji.

K 92. členu (ukrepi za pospeševanje razširjenosti digitalnega radia)

Predlog člena vzpostavlja pravno podlago za morebitno financiranje ukrepov za pospeševanje digitalnega radia s strani ministrstva in agencije. V primeru digitalnega radia ni previden prehod z analognega na digitalno oddajanje, kot je bilo to v primeru televizije. Vsekakor pa je treba z različnimi ukrepi spodbujati čim večjo razširjenost digitalnega radia.

K 93. členu (nadzor)

Predlog člena ureja nadzor na izvajanjem določb tega poglavja in izpolnjevanjem odločb, izdanih na njegovi podlagi. Nadzor izvaja agencija. Pri nadzoru nad spoštovanjem zahtev za medobratovnost radijskih sprejemnikov agencija sodeluje z organom, pristojnim za nadzor blaga na trgu.

VII. OŠTEVILČENJE

Poglavje o oštevilčenju ohranja strukturo istoimenskega VI. poglavja ZEKom-1. Vsebinske spremembe so večinoma odraz sprememb regulativnega okvira, ki jih prinaša Direktiva 2018/1972/EU, v določeni meri pa tudi odraz potrebe po natančnejši ureditvi nacionalnih določb. Predlog poglavja ne vsebuje več določbe o ENUM-številkah, saj se je v praksi izkazalo, da od uveljavitve ZEKom-1 ni bilo interesa po ENUM funkcionalnosti. Glede na navedeno ni potrebe po ohranitvi določbe, katere izvajanje sicer nalaga določene obveznosti agenciji, med drugim sprejem splošnega akta.

K 94. členu (cilji in upravljanje)

Predlog člena ohranja vsebino 62. člena ZEKom-1. Agencija podobno kot z radiofrekvenčnim spektrom na podlagi javnega pooblastila upravlja tudi z množico vseh elementov oštevilčenja v Republiki Sloveniji, pri čemer mora upoštevati morebitne strateške dokumente Republike Slovenije in EU ter strateške usmeritve pristojnega ministrstva.

K 95. členu (načrt oštevilčenja)

Predlog člena ohranja vsebino 63. člena ZEKom-1 glede določitve načrta oštevilčenja s splošnim aktom. V skladu z zahtevami Direktive 2018/1972/EU pa predlog člena predvideva tudi, da se v načrtu oštevilčenja določi območje negeografskih števil, ki se lahko uporabljajo za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, ki niso medosebne komunikacijske storitve, na celotnem območju EU. Uporaba negeografskih števil zunaj ozemlja držav članic bo pripomogla k učinkoviti podpori prostega pretoka blaga, storitev in oseb v Uniji. Zaradi znatnega tveganja goljufije pri medosebnih komunikacijah je taka eksteritorialna uporaba dovoljena samo za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, ki niso medosebne komunikacijske storitve.

Ker se s predlogom zakona v skladu z zahtevami Direktive 2018/1972/EU dopušča možnost pridobitve pravice do uporabe elementov oštevilčenja poleg operaterjev tudi za druge fizične ali pravne osebe, ki lahko dokažejo, da so sposobne upravljati z elementi oštevilčenja, pri čemer pa agencija lahko tem osebam preneha podeljevati pravice rabe, če obstaja nevarnost

izčrpanja elementov oštevilčenja, se v četrtem odstavku zavezuje agencijo, da vsako leto do 31. marca na svojih spletnih straneh objavi pregled zasedenosti posameznih elementov oštevilčenja po vrstah in namenih uporabe, ki vključuje tudi analizo nevarnosti izčrpanja posameznih elementov oštevilčenja.

K 96. členu (uporaba elementov oštevilčenja)

Predlog člena je nespremenjen v primerjavi s 64. členom ZEKom-1 in določa, da se elemente oštevilčenja uporablja le na podlagi odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja.

K 97. členu (postopek izdaje odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja)

Predlog člena ohranja ureditev postopka izdaje odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja iz 65. člena ZEKom-1, pri čemer se upošteva ureditev iz Direktive 2018/1972/EU glede pridobivanja elementov oštevilčenja s strani oseb, ki niso operaterji. V skladu z obstoječo ureditvijo ZEKom-1 druge fizične in pravne osebe lahko zaprosijo za elemente oštevilčenja, če lahko dokažejo, da elemente oštevilčenja potrebujejo za opravljanje dejavnosti, ki je v javnem interesu, kakor izhaja iz področne zakonodaje ali predpisov EU, v predlogu drugega odstavka pa se ta pogoj nadomešča z izkazom sposobnosti upravljanja z elementi oštevilčenja (kot izhaja iz drugega odstavka 93. člena Direktive 2018/1972/EU). Zaradi vedno večjega pomena elementov oštevilčenja za različne storitve interneta stvari je bilo z Direktivo 2018/1972/EU omogočeno, da elemente oštevilčenja pridobijo tudi druge osebe, ki niso operaterji, če dokažejo sposobnost upravljanja z elementi oštevilčenja.

K 98. členu (izdaja odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja)

Predlog člena načelno ohranja vsebino 66. člena ZEKom-1, ki ureja izdajo odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja na podlagi splošnega upravnega postopka. Kot je bilo pojasnjeno v obrazložitvi k prejšnjemu členu, fizična ali pravna oseba, ki ni operater, lahko vloži vlogo za pridobitev odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja, če lahko dokaže, da je sposobna upravljati z elementi oštevilčenja. Glede na navedeno mora vlogi priložiti tudi dokazila, s katerimi izkaže sposobnost upravljanja z elementi oštevilčenja.

V petem odstavku predloga so določeni razlogi, zaradi katerih agencija zavrne izdajo odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja. Poleg razlogov določenih z ZEKom-1 sta dodana dva nova zavrnitvena razloga, vezana na vlagatelje, ki niso operaterji. Agencija tako zavrne izdajo odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja, če vlagatelj, ki ni operater, ni izkazal sposobnosti upravljanja z elementi oštevilčenja oziroma če v primeru vlagatelja, ki ni operater, obstaja nevarnost izčrpanja elementov oštevilčenja.

Vzpostavlja se tudi pravna podlaga za sprejem splošnega akta agencije, s katerim bo ta določila merila za ocenjevanje sposobnosti upravljanja z elementi oštevilčenja in nevarnosti izčrpanja elementov oštevilčenja. Agencija mora pri tem v največji možni meri upoštevati smernice BEREC, izdane na podlagi drugega odstavka 93. člena Direktive 2018/1972/EU.

K 99. členu (vsebina odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja)

Predlog člena določa vsebino odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja, pri čemer ohranja vsebino iz 67. člena ZEKom-1.

K 100. členu (pogoji uporabe elementov oštevilčenja)

Predlog člena ohranja vsebino 68. člena ZEKom-1, ki določa pogoje uporabe elementov oštevilčenja. V primerjavi z ZEKom-1 je v skladu s Prilogo I.E Direktive 2018/1972/EU dodana nova 10. točka, ki se nanaša na obveznosti v zvezi z eksteritorialno uporabo elementov oštevilčenja v EU (torej uporaba elementov oštevilčenja, dodeljenih v Sloveniji, ki pa se uporabljajo v drugih državah članicah) za zagotovitev skladnosti z varstvom potrošnikov in drugimi predpisi o elementih oštevilčenja drugih držav članic.

K 101. členu (eksteritorialna uporaba elementov oštevilčenja)

Direktiva 2018/1972/EU uvaja termin eksteritorialne uporabe elementov oštevilčenja, torej uporabe elementov oštevilčenja zunaj ozemlja države članice, ki jih dodeli. S tem se skuša učinkovito podpreti prost pretok blaga, storitev in oseb v EU. Zaradi znatnega tveganja goljufije pri medosebnih komunikacijskih storitvah bi morala biti taka eksteritorialna uporaba dovoljena samo za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, ki niso medosebne komunikacijske storitve. Kot izhaja iz uvodne izjave 246 k Direktivi 2018/1972/EU, bi morale države članice zagotoviti izvrševanje ustrezne nacionalne zakonodaje, zlasti pravil za varstvo potrošnikov in drugih pravil, povezanih z uporabo številskih virov, in sicer neodvisno od tega, kje v EU so bile pravice uporabe podeljene in kje se številski viri uporabljajo. Agencija mora tako v primeru odločbe o dodelitvi negeografskih števil, ki se uporabljajo za izvajanje elektronskih komunikacijskih storitev, ki niso medosebne komunikacijske storitve, na območju drugih držav članic določiti pogoje, s katerimi se zagotovi skladnost s predpisi o varstvu potrošnikov in drugimi predpisi držav članic, v katerih se bodo elementi oštevilčenja uporabljali.

Agencija mora BEREC redno pošiljati informacije o izdanih odločbah o dodelitvi elementov oštevilčenja. Na ta način bo BEREC v skladu s četrtem odstavkom 93. člena Direktive 2018/1972/EU vzpostavil podatkovno zbirko številskih virov s pravico eksteritorialne uporabe znotraj EU, ki bo nacionalnim regulativnim organom in drugim pristojnim organom omogočala izvajanje nadzora.

K 102. členu (veljavnost odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja)

Predlog člena ohranja vsebino 69. člena ZEKom-1 o veljavnosti odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja, ki določa, da se odločba izda za nedoločen čas.

K 103. členu (prenos pravice uporabe elementov oštevilčenja)

Predlog člena ohranja vsebino 70. člena ZEKom-1 o prenosu pravice uporabe elementov oštevilčenja. Imetnik odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja mora pred prenosom pridobiti predhodno soglasje agencije. Če agencija s prenosom soglaša, fizični ali pravni osebi, na katero se prenese pravica uporabe elementov oštevilčenja, izda novo odločbo o dodelitvi elementov oštevilčenja, odločbo o dodelitvi elementov oštevilčenja, ki se glasi na prejšnjega imetnika, pa v skladu s 4. točko prvega odstavka 105. člena tega predloga razveljavi po uradni dolžnosti.

K 104. členu (sprememba odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja)

Predlog člena ohranja vsebino 71. člena ZEKom-1, ki določa, kdaj agencija po uradni dolžnosti spremeni odločbo o dodelitvi elementov oštevilčenja oziroma kdaj se odločba spremeni na predlog njenega imetnika.

K 105. členu (razveljavitev odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja)

Predlog člena ohranja vsebino 72. člena ZEKom-1, ki ureja razveljavitev odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja. Z vidika večje jasnosti in pravne varnosti se v 1. točki drugega odstavka dodaja, da mora agencija imetnika odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja pred razveljavitvijo odločbe iz naslova neplačila zneska za učinkovito rabo omejene naravne dobrine dvakrat pisno opozoriti.

K 106. členu (varstvo končnih uporabnikov v primeru razveljavitve odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja)

Agencija se v praksi srečuje s težavo v postopkih razveljavitve odločb o dodelitvi elementov oštevilčenja, ko je predvidena razveljavitev odločbe po uradni dolžnosti, ni pa razrešeno vprašanje, kaj se zgodi z aktivnimi končnimi uporabniki, ki uporabljajo številski prostor, ki je z razveljavitvijo odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja njenemu imetniku odvzet. Zaradi varstva končnih uporabnikov v takšnih primerih se predlaga postopek, po katerem agencija preveri, h kateremu operaterju je bilo prenesenih največ števil, ki so bile dodeljene imetniku odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja, ki se razveljavlja, ter po uradni dolžnosti bloke števil dodeli operaterju, h kateremu je bilo prenesenih največ števil iz odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja.

Predlog prvega odstavka agencijo zavezuje, da pravočasno obvesti končne uporabnike o svoji nameri, da bo razveljavila odločbo o dodelitvi elementov oštevilčenja, s čimer končnim uporabnikom zagotovi dovolj časa, da prenesejo svojo številko k operaterju po svoji izbiri. O tem mora svoje naročnike obvestiti tudi imetnik odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja, ki bo razveljavljena.

K 107. členu (prenehanje odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja)

Predlog člena ohranja vsebino 73. člena ZEKom-2, ki ureja prenehanje odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja. V teh primerih agencija izda ugotovitveno odločbo.

K 108. členu (plačila za uporabo elementov oštevilčenja)

Predlog člena ohranja vsebino 74. člena ZEKom-1 o plačilih za uporabo elementov oštevilčenja. Način izračuna plačil za imetnike odločb o dodelitvi elementov oštevilčenja, s katerimi se krijejo stroški, ki jih ima agencija z upravljanjem in nadzorom elementov oštevilčenja, se določi s splošnim aktom agencije. Za elemente oštevilčenja, ki se podeljujejo prek javnega razpisa, se plačuje tudi nadomestilo za učinkovito rabo omejene naravne dobrine. Izjema so elementi oštevilčenja za opravljanje dejavnosti v javnem interesu, za katere je v področni zakonodaji ali predpisih EU določeno, da so storitve dosegljive prek teh elementov oštevilčenja za uporabnike brezplačne.

K 109. členu (mednarodna predpona)

Predlog člena ohranja določbo prvega odstavka 75. člena ZEKom-1. V skladu s petim odstavkom 93. člena Direktive 2018/1972/EU je določeno, da je mednarodna predpona za klice iz Republike Slovenije v tujino »00«. Operaterji morajo o tem na primeren način obvestiti končne uporabnike, npr. z objavo na spletnih straneh, v splošnih pogojih ipd.

K 110. členu (dostop do storitev z uporabo negeografskih števil)

Predlog člena ob upoštevanju manjših sprememb regulativnega okvira ohranja ureditev iz 76. člena ZEKom-1 glede dostopa do storitev z uporabo negeografskih števil. Določba prenaša 97. člen Direktive 2018/1972/EU. Zaradi zagotovitve enotnega trga je treba končnim

uporabnikom omogočiti dostop do vseh števil v nacionalnih načrtih oštevilčenja drugih držav članic in dostop do storitev z uporabo negeografskih števil v EU, med drugim z drugimi številkami brezplačnih telefonskih klicev in številkami premijskih storitev, razen kadar se je klicani uporabnik iz komercialnih razlogov odločil za omejitev dostopa z nekaterih geografskih območij. Čezmejnega dostopa do številskih virov in z njimi povezanih storitev se ne sme preprečevati razen v objektivno utemeljenih primerih, kot na primer, ko je treba zaradi boja proti goljufijam in zlorabam (npr. v zvezi z nekaterimi premijskimi storitvami), ko se številka uporablja samo v določeni državi (npr. nacionalna številka skrajšanega izbiranja) ali ko je to ekonomsko neizvedljivo. V primeru, ko sodišče v konkretni zadevi, ki jo obravnava, presodi, da je to utemeljeno zaradi zlorabe ali goljufije, lahko operaterju javnega komunikacijskega omrežja oziroma izvajalcu javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev odredi, da onemogoči dostop do posameznih števil ali storitev, dostopnih prek teh števil.

K 111. členu (nadzor)

Predlog člena v skladu z dosedanjo ureditvijo določa, da agencija izvaja nadzor nad izvajanjem določb tega poglavja in izpolnjevanjem odločb, ki jih izda na njegovi podlagi. Navedeno velja tudi za odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja, ki se nanašajo na njihovo eksteritorialno uporabo.

Iz uvodne izjave 246 k Direktivi 2018/1972/EU izhaja, da morajo države članice zagotoviti izvrševanje ustrezne nacionalne zakonodaje, zlasti pravil za varstvo potrošnikov in drugih pravil povezanih z uporabo številskih virov, in sicer neodvisno od tega, kje v EU so bile pravice podeljene in kje se številski viri uporabljajo. Države članice ostajajo pristojne za uporabo svojega nacionalnega prava za številke, ki se uporabljajo na njihovem ozemlju, tudi če so bile pravice podeljene v drugi državi članici. Glede na navedeno v skladu s šestim odstavkom 94. člena Direktive 2018/1972/EU predlog drugega odstavka določa, da agencija uvede postopek nadzora nad izdanimi odločbami o eksteritorialni rabi elementov oštevilčenja, kadar prejme predlog nacionalnega regulativnega organa ali drugega pristojnega organa države članice, v kateri se elementi oštevilčenja uporabljajo.

VIII. VARNOST OMREŽIJ IN STORITEV TER DELOVANJE V IZJEMNIH STANJIH

Predlog poglavja ohranja strukturo in delno tudi vsebino VII. poglavja ZEKom-1 (Varnost omrežij in storitev ter delovanje v izjemnih stanjih). Glavnina sprememb je posledica sprememb regulativnega okvira ter implementacije ukrepov, predvidenih s Sporočilom EK »Varna uvedba tehnologije 5G v EU – izvajanje nabora orodij EU«.

K 112. členu (varnost omrežij in storitev)

Predlog člena deloma ohranja vsebino 79. člena ZEKom-1 in prenaša prvi odstavek 40. člena Direktive 2018/1972/EU. Določene so obveznosti za operaterje, ki morajo sprejeti ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe za zagotavljanje varnosti svojih omrežij oziroma storitev ter da preprečijo ali čim bolj zmanjšajo učinek varnostnih incidentov. Obveznost velja tudi za izvajalce medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od števil, ki morajo zagotoviti raven varnosti, ki je ustrezna glede na obstoječe tveganje. Kot je navedeno tudi v uvodni izjavi 95 k Direktivi 2018/1972/EU, izvajalci medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke, običajno nimajo dejanskega nadzora nad prenosom signalov prek omrežja, zato je mogoče raven tveganja za take storitve v nekaterih pogledih šteti za manjšo

kot pri tradicionalnih elektronskih komunikacijskih storitvah. Zato bi morali biti ukrepi v teh primerih manj strogi, kadar je to upravičeno glede na dejansko oceno obstoječih varnostnih tveganj. Enak pristop bi se moral smiselno uporabljati za medosebne komunikacijske storitve, ki uporabljajo številke in nimajo dejanskega nadzora nad prenosom signala. Predlog zakona ne vsebuje več posebnega člena o celovitosti omrežij (80. člen ZEKom-1 kot nacionalna določba), saj opredelitev varnosti omrežij in storitev iz 86. točke 3. člena predloga zakona zajema tudi celovitost omrežij in storitev.

Ob tem pa ima razvoj pete generacija (5G) elektronskih komunikacijskih omrežij (v nadaljnjem besedilu: omrežja 5G) in njihovo uvajanje v državah EU pomembno vlogo v razvoju evropske družbe in gospodarstva. Ta omrežja bodo nudila veliko gospodarskih priložnosti in so pomembna podlaga za digitalno in zeleno preobrazbo na različnih področjih gospodarskega in družbenega življenja, kar bi lahko vplivalo tako rekoč na vse vidike življenja državljanov EU. Kibernetska varnost omrežij 5G je zato bistvenega pomena, ne samo za zaščito gospodarstev, družb in demokratičnih procesov, ampak tudi za zagotovitev verodostojne digitalne preobrazbe, ki bo koristila vsem državljanom EU. Zaradi odvisnosti številnih kritičnih storitev od omrežij 5G bi bile posledice systemskega, obsežnega izpada še posebej hude in bi njihov vpliv lahko presegel nacionalne meje, saj so digitalni ekosistemi medsebojno povezani. Zato je zagotovitev kibernetske varnosti omrežij 5G za EU strateškega pomena, saj je kibernetskih napadov vse več, so bolj prefinjeni kot kdaj koli prej in prihajajo od številnih akterjev, ki predstavljajo nevarnost, zlasti držav ali akterjev s podporo držav zunaj EU. Glede varnosti 5G je bila zato prvič doslej izbrana opredelitev skupnega evropskega pristopa, ki ga je podprla tudi Republika Slovenija. Končni rezultat takšnih skupnih prizadevanj držav članic EU, Evropske komisije in predstavnikov Agencije Evropske unije za kibernetsko varnost (v nadaljnjem besedilu: ENISA) je Nabor orodij EU za kibernetsko varnost tehnologije 5G (v nadaljnjem besedilu: Nabor orodij EU)¹, ki ga je pripravila in dne 29. 1. 2020 objavila Skupina za sodelovanje na področju varnosti omrežij in informacij (v nadaljnjem besedilu: Skupina za sodelovanje)². Nabor orodij EU določa in opisuje niz strateških in tehničnih ukrepov ter ustrezne podpirne dejavnosti za krepitev njihove učinkovitosti, ki bi jih bilo mogoče uvesti za zmanjšanje ugotovljenih tveganj. V njem so obravnavana vsa tveganja infrastruktur za omrežje 5G, ki so bila na podlagi zadevnih nacionalnih ocen tveganj ugotovljena v predhodnem Poročilu o usklajeni ocen tveganj³ Skupine za sodelovanje. Istega dne kot je Skupina za sodelovanje objavila t.i. Nabor orodij EU, ga je Komisija podprla in poudarila njegov pomen ter čimprejšnjo implementacijo predvidenih ukrepov s strani držav članic s sprejemom Sporočila »Varna uvedba tehnologije 5G v EU - izvajanje nabora orodij EU«⁴.

¹ Kibernetska varnost omrežij 5G – nabor orodij EU za zmanjševanje tveganja, 29 januar 2020 (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/nis-cooperation-group>).

² Skupina za sodelovanje je bila ustanovljena z Direktivo (EU) 2016/1148 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2016 o ukrepih za visoko skupno raven varnosti omrežij in informacijskih sistemov v Uniji (direktiva o varnosti omrežij in informacij) za zagotovitev strateškega sodelovanja in izmenjave informacij na področju kibernetske varnosti med državami članicami EU. Skupino za sodelovanje sestavljajo predstavniki držav članic, Komisija in predstavniki ENISA.

³ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eu-wide-coordinated-risk-assessment-5g-networks-security>.

⁴ COM(2020) 50 final POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ Varna uvedba tehnologije 5G v EU - izvajanje nabora orodij EU (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0050&from=ES>)

Glede na zgoraj navedeno in glede na julija 2020 objavljeno Poročilo Skupine za sodelovanje o napredku držav članic pri implementaciji Nabora orodij EU (v nadaljnjem besedilu: Poročilo)⁵ se v tem poglavju in posebej v tem členu predloga zakona za operaterje krepijo zahteve in pogoji glede varnosti omrežij in storitev, v luči varnostnih tveganj, ki jih prinaša tehnologija 5G, pa še posebej za operaterje mobilnih komunikacijskih omrežij.

Tako drugi odstavek za operaterje mobilnih komunikacij udejanja obveznosti povezane z implementacijo strateških ukrepov (SM) Nabora orodij EU in sicer SM 03 (Ocena profila tveganja dobaviteljev in uporaba omejitev za dobavitelje, ki se štejejo za visoko tvegane, vključno s potrebnimi izključitvami za učinkovito zmanjšanje tveganj, za ključna sredstva) in SM 04 (Nadzor nad uporabo podpore tretje ravni, ki jo zagotavljajo ponudniki upravljanih storitev in dobavitelji opreme) ter hkrati pristojnim organom (v konkretnem primeru vladi) daje dodatna predhodna (t.i. *ex-ante*) pooblastila SM 01 (Krepitev vloge nacionalnih organov). Za krepitev vloge nacionalnih organov (SM 01) gre tudi pri pooblastilu vladi v predlaganem tretjem odstavku tega člena, da zaradi potreb nacionalne varnosti oziroma zaradi izvajanja koordiniranega pristopa držav članic EU obveznosti iz prejšnjega odstavka razširi tudi na druge operaterje. Namreč, kot izhaja tudi iz Poročila so trenutno primerljivi ukrepi, kot so predvideni v drugem odstavku predloga tega člena, utemeljeni za operaterje mobilnih komunikacijskih omrežij, ni pa izključeno, da bi se v prihodnje koordiniran pristop EU glede zadevnih ukrepov širil tudi na druge operaterje. Zaradi takšne možnosti oziroma potreb nacionalne varnosti je smiselno predvideti pooblastilo vladi, da lahko z uredbo obveznosti iz prejšnjega (to je drugega odstavka) tega člena v takšnih okoliščinah razširi (še) na druge operaterje. Primerljiva možnost oziroma pristojnosti je bila npr. že doslej vladi omogočena z ZEKom-1 glede določanja dodatnih obveznih storitev (v 127. členu ZEKom-1).

Glede varnostnega načrta je v predlaganem četrtem odstavku precizirano, da ga morajo (vsi) operaterji ne samo sprejeti in izvajati, temveč tudi spremljati in redno izboljševati. Tudi minimalne vsebine, ki jih zajema varnostni načrt, so v predlaganem petem odstavku tega člena glede na obstoječo ureditev nekoliko precizirane in s tem bolj jasne in določne. Predlagani šesti odstavek pa za operaterje mobilnih komunikacijskih omrežij obvezno vsebino varnostnega načrta iz 1. točke četrtega odstavka, in sicer opredelitev varnostnih tveganj znotraj in zunaj tega operaterja, širi na tveganja, ki lahko ogrozijo delovanje elektronskega komunikacijskega omrežja, ki ni javno oziroma lahko motijo delovanje elektronskih komunikacijskih storitev, ki niso javna, če operater s takšnimi omrežji upravlja za potrebe posebej določenih omrežij in izvajalcev storitev, ki so strateškega oziroma nacionalnega pomena. Tudi v teh primerih se namreč želi preprečiti kibernetško varnostno ogroženost zaradi uporabe 5G tehnologije (t.i. M2M komunikacije).

K 113. členu (obveznost poročanja in obveščanja o varnostnih incidentih)

Obveznost obveščanja in poročanja o kršitvah varnosti je bila doslej urejena v 81. členu ZEKom-1. Predlog člena veljavno ureditev dopolnjuje upoštevajoč spremembe regulativnega okvira, kot izhajajo iz 40. in 41. člena Direktive 2018/1972/EU, ter ustanovitev organa, pristojnega za informacijsko varnost (Uprava RS za informacijsko varnost). Zaradi večje učinkovitosti in takojšnjega razreševanja varnostnih incidentov morajo operaterji o

⁵ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/report-member-states-progress-implementing-eu-toolbox-5g-cybersecurity>

varnostnem incidentu obvestiti tako agencijo kot nacionalni CSIRT (SI-CERT). S pravilnikom bo podrobneje določeno, kdaj gre za varnostne incidente, ki pomembno vplivajo na delovanje javnih komunikacijskih omrežij ali izvajanje javnih komunikacijskih storitev. Kriteriji, ki jih bo treba pri tem upoštevati, so povzeti iz drugega odstavka 40. člena Direktive 2018/1972/EU. S predlaganimi dopolnitvami se zagotavlja tudi obveščenost organa, pristojnega za informacijsko varnost, ki mora imeti celostno sliko za celotno področje informacijske varnosti. Tako je predvideno poročanje o varnostnih incidentih s strani nacionalnega CSIRT, seznanitev z letnimi poročili, ki jih agencija pošilja Komisiji in ENISI, ter posvetovanje agencije med drugim tudi z organom, pristojnim za informacijsko varnost. Agencija bo lahko nacionalni CSIRT zaprosila za pomoč z zvezi vprašanji, ki sodijo med njegove naloge v skladu z Zakonom o informacijski varnosti (Uradni list RS, št. 30/18). Nacionalni CSIRT bi agenciji lahko podal priporočila, kako reševati varnostne incidente.

K 114. členu (vrednotenje incidenta in ukrepanje)

Glede na dosedanjo ureditev v ZEKom-1 je novo predlagana določba potrebna iz več razlogov. Direktiva 2018/1972/EU namreč širi dosedanje pristojnosti nacionalnih regulativnih organov, ki so operaterjem že doslej lahko izdali zavezujoča navodila, tako da po novem pristojni organi lahko izdajajo obvezujoča navodila, vključno s tistimi, ki zadevajo ukrepe za odpravo varnostnega incidenta oziroma njegovo preprečitev, kadar je bila ugotovljena resna grožnja, in časovne roke za izvajanje. Doslej je bila primerljiva določba Okvirne direktive prenesena prek pooblastila agenciji, da zadevno vsebino uredi v okviru splošnega akta, za izdajo katerega je pristojna (gre za dosedanji 86. člen ZEKom-1). Navedeni način prenosa sicer ostaja tudi v predlogu zakona, vendar pa v abstraktnem splošnem aktu, ki se nanaša na vse operaterje, ni mogoče zajeti konkretnih navodil, ki zadevajo ukrepe za odpravo konkretnega varnostnega incidenta oziroma njegovo preprečitev, kadar je bila ugotovljena resna grožnja. Prav tako takšnih navodil ni mogoče izdajati v odločbah v postopku nadzora, saj v danem premeru še ne gre za ugotavljanje kršitev pri izvajanju tega zakona s strani operaterja, temveč za odpravo varnostnega incidenta oziroma njegovo preprečitev. Za takšne ukrepe je torej v določenih primerih potrebna konkretna odločitev pristojnega organa - v danem primeru agencije.

Po drugi strani ZInfV primerljivo problematiko že rešuje v 21. členu (vrednotenje incidenta in ukrepanje in 22. členu (stanje povečane ogroženosti in ukrepanje). Dodatno pa v primeru izdaje odločb na podlagi obeh prej navedenih členov ZInfV posebej ureja tudi način obveščanja javnosti, če je to potrebno, in sicer v 23. členu ZInfV. Ob odločitvi, da je glede teh vsebin smiselno vsebinsko približevanje sistemski ureditvi v ZInfV, se je prej navedene določbe ZInfV prilagodilo za potrebe predloga zakona, in sicer v obravnavnem členu, ki ureja vrednotenje incidenta in ukrepanje ter v naslednjih dveh členih predloga zakona, ki urejata stanje povečane ogroženosti in ukrepanje ter v členu obveščanje javnosti o sprejetih ukrepih. Pri tem je bilo najprej potrebno upoštevati ureditev predhodnega člena predloga zakona glede obveznosti obveščanja in poročanja o varnostnih incidentih. Hkrati pa je bilo treba upoštevati tudi vlogo, ki jo ima organ, pristojen za informacijsko varnost, na sistemski ravni, saj ta organ med drugim koordinira delovanje sistema informacijske varnosti v Republiki Sloveniji ter sodeluje z organi in organizacijami, ki delujejo na področju informacijske varnosti, med njimi tudi z agencijo (27. člen ZInfV). Ob tem je bilo treba v obravnavnih določbah predloga zakona ohraniti tudi obveščanje in sodelovanje, ki v resnih primerih incidentov ali njihovih groženj ter posledično izdanih odločb poteka med organom,

pristojnim za informacijsko varnost, in Svetom za nacionalno varnost (SNAV) oziroma vlado, zaradi potencialnega vpliva na nacionalno varnost. Predlog tega člena tako ureja vrednotenje incidenta in ukrepanje, da se zadosti popolnemu prenosu prvega odstavka 41. člena Direktive 2018/1972/EU.

Prvi odstavek ureja pristojnosti za vrednotenje priglašanih incidentov. Za to je pristojna agencija ob sodelovanju z nacionalnim CSIRT. V prvem odstavku so natančneje opredeljeni (kriteriji, razsežnost vpliva, povzročena škoda) lažji, težji in kritični incidenti. Organ, pristojen za informacijsko varnost, na podlagi podatkov in informacij o teži incidenta v sodelovanju z nacionalnim CSIRT in z agencijo oceni, ali gre hkrati tudi za kibernetični napad, kot to določa drugi odstavek. Tretji odstavek ureja obveznost organa, pristojnega za informacijsko varnost, da vlado in SNAV obvesti o kritičnem incidentu (lahko pa tudi o težjem incidentu) in o kibernetičnem napadu.

V predlaganem četrtem odstavku ima organ, pristojen za informacijsko varnost, možnost, da agenciji predlaga, naj operaterju zaradi čim hitrejšega in učinkovitega ukrepanja v primeru težjega ali kritičnega incidenta ali v primeru kibernetičnega napada s pisno odločbo (v časovni stiski pa tudi ustno) določi takšne ustrezne in sorazmerne ukrepe (ki se skladno s predlaganim petim odstavkom z vidika sorazmernosti določijo v nujno potrebnem obsegu in časovnem terminu), kot je potrebno za zaustavitev incidenta, ki že poteka, ali za odpravo njegovih posledic.

V predlaganem šestem odstavku je opredeljena obveznost organa, pristojnega za informacijsko varnost glede obveščanja vlade in SNAV o ukrepih (določenih v odločbi), s katerimi ga predhodno seznanila agencija.

K 115. členu (stanje povečane ogroženosti in ukrepanje)

Glej obrazložitev k prejšnjemu členu (vrednotenje incidenta in ukrepanje).

Predlog tega člena ureja stanje povečane ogroženosti in ukrepanje, da se zadosti popolnemu prenosu prvega odstavka 41. člena Direktive 2018/1972/EU na način, da se posnema ureditev 22. člena ZInfV.

Prvi odstavek opredeljuje stanje povečane ogroženosti za varnost omrežij in storitev operaterja (v nadaljnjem besedilu: stanje povečane ogroženosti), v drugem odstavku pa organu, pristojnemu za informacijsko varnost, podeljuje pristojnost, da ob sodelovanju z nacionalnim CSIRT in z agencijo oceni, ali gre za takšno stanje.

Tretji odstavek določa obveznost organa, pristojnega za informacijsko varnost, glede obveščanja vlade in SNAV o stanju povečane ogroženosti.

V predlaganem četrtem odstavku je, podobno kot v četrtem odstavku prejšnjega člena, podeljena možnost organu, pristojnemu za informacijsko varnost, da agenciji predlaga naj operaterju z vidika čim hitrejšega in učinkovitega ukrepanja v stanju povišane ogroženosti s pisno odločbo (v časovni stiski pa tudi ustno) določi takšne ustrezne in sorazmerne ukrepe (ki se skladno s predlaganim petim odstavkom določijo z vidika sorazmernosti v nujno potrebnem obsegu in časovnem terminu), kot je to potrebno za preprečitev ali za zmanjšanje

verjetnosti realizacije incidenta.

V predlaganem šestem odstavku je določena obveznost organa, pristojnega za informacijsko varnost, da vlado in SNAV obvešča o ukrepih (določenih v odločbi), s katerimi ga predhodno seznanila agencija.

K 116. členu (obveščanje javnosti o sprejetih ukrepih)

Glej obrazložitev k xx. členu predloga (vrednotenje incidenta in ukrepanje)

Gre za nacionalno urejanje ob približevanju ureditve sistemskemu ZInfV na način, da se posnema ureditev iz njegovega 23. člena.

Člen vsebuje določbe glede obveščanja javnosti prek medijev. Obveščanje izvaja organ, pristojen za informacijsko varnost, skupaj s službo vlade, pristojno za komuniciranje z javnostjo, če je v zvezi s sprejetimi ukrepi iz 114. in 115. člena tega predloga potrebno tudi obveščanje širše javnosti.

K 117. členu (revizija varnosti)

Predlog člena pretežno ohranja določbo 82. člena ZEKom-1, ki temelji na točki b) drugega odstavka 41. člena Direktive 2018/1972/EU. Predvidena je zunanja revizija varnosti, ki jo na zahtevo agencije izvede usposobljen neodvisen organ. Stroške revizije nosi revidiranec. Agencija prejme le rezultate revizije, saj se na tak način varuje poslovna skrivnost revidiranca (npr. njegov poslovni načrt).

Pri tem predlog tega člena v prvem odstavku za revizijo varnosti pri operaterju mobilnih komunikacijskih omrežij omogoča agencij, da lahko zahteva, da revizija poteka tudi na poglobljeni tehnični ravni, kar bi lahko prišlo v poštev na primer glede kritičnih komponent oziroma občutljivih delov omrežja 5G. Navedena možnost izhaja iz ukrepa SM 02 (Izvajanje revizij operaterjev in zahtevanje informacij) iz Nabora orodij EU (glej še obrazložitev k 112. členu predloga zakona).

K 118. členu (upravljanje neprekinjenega poslovanja in ukrepi v primeru izjemnih stanj)

Upravljanje neprekinjenega poslovanja (*angl.* Business Continuity Management – BCM) ali kar »neprekinjeno poslovanje« je področje, ki je v nekaterih panogah že dolgo časa pomembno področje strateškega osredotočenja in na drugi strani rednih operativnih aktivnosti. Te imajo naravo preventivnih ukrepov, da ne bi prišlo do prekinitve ali drugih motenj procesov v organizaciji. S preventivnimi ukrepi preprečujemo uresničitev groženj oziroma verjetnost njihove uresničitve skušamo zmanjšati na še sprejemljivo raven. Neprekinjeno poslovanje je še posebej pomembno v sektorju elektronskih komunikacij, saj je zagotavljanje neprekinjenega delovanja omrežja in storitev operaterjev v današnjem digitalnem svetu predpogoj za delovanje drugih družbenih in gospodarskih dejavnosti. Navedeno še posebej velja za tiste dele omrežja, storitev in povezav, ki so nujni za nemoteno delovanje omrežij ključnih delov nacionalnega varnostnega sistema ter za podporo delovanju kritične infrastrukture, izvajalcem bistvenih storitev ter organom državne uprave. Zato je bilo potrebno ojačati obveznosti operaterjev tudi še posebej z vidika

njihovega neprekinjenega poslovanja na način, kot je to razvidno iz predloga tega člena. Na nacionalni ravni se izpostavljenost operaterjev poleg njihovega zagotavljanja nadomestnih poti (prvi odstavek predlaganega člena) lahko rešuje tudi z uvedbo nacionalnega gostovanja, kjer uporabnike v primeru izpada njihovega operaterja (npr. zaradi izpada opreme določenega dobavitelja) začasno prevzame drug operater, kar je omogočeno s predlaganim drugim odstavkom tega člena. Istočasno gre pri tem tudi za ukrep SM 06 (Krepitev odpornosti na nacionalni ravni) Nabora orodij EU (glej še obrazložitev k 112. členu predloga zakona).

K 119. členu (mednarodni standardi s področja varnosti in neprekinjenega poslovanja)

Na področju varnosti ter neprekinjenega poslovanja že obstajajo priznani mednarodni standardi in dobre prakse, ki jih različni deležniki, vključno z operaterji, pretežno že uporabljajo pri svojem poslovanju. Primerjalno tudi ZInfV v svojem 19. členu (standardizacija) skladno z direktivo, ki jo prenaša, spodbuja uporabo le-teh. Istočasno gre pri tem tudi za ukrepa TM 01 (zagotavljanje uporabe osnovnih varnostnih zahtev (zasnova in arhitektura varnih omrežij) in TM 02 (zagotavljanje in vrednotenje izvajanja varnostnih ukrepov v obstoječih standardih 5G) Nabora orodij EU (glej še obrazložitev k 112. členu predloga zakona).

K 120. členu (zagotavljanje prednosti in drugi ukrepi)

Predlog člena v pretežni meri ohranja določbo 83. člena ZEKom-1. Gre za nacionalno določbo, ki določa ukrepe, ki jih morajo sprejeti operaterji v primeru izjemnih stanj (vojna ali izredno stanje, stanje nastalo zaradi naravnih ali drugih nesreč ter katastrofalni izpad omrežja).

Gleda na aktualno dogajanje v zvezi z epidemijo COVID-19 in potrebo po morebitnem hitrem odzivu se v četrtem odstavku, ki določa pooblastilo vladi, da s sklepom določi druge ukrepe in omejitve ali prekinitve delovanja, povezane z zagotavljanjem javnih komunikacijskih omrežij ali storitev, poleg izjemnih stanj dodaja primer razglašene epidemije v skladu s predpisi, ki urejajo javno zdravje.

K 121. členu (razpoložljivost javno dostopnih storitev)

Predlog člena ohranja vsebino 84. člena ZEKom-1 ob upoštevanju ustreznih terminoloških popravkov v skladu s 108. členom Direktive 2018/1972/EU. Tako se obveznost sprejetja ustreznih ukrepov ne nanaša več na izvajalce javno dostopnih telefonskih storitev, temveč izvajalce govornih komunikacijskih storitev in storitev dostopa do interneta. Ukrepi so namenjeni zagotavljanju razpoložljivosti storitev, še zlasti neprekinjenemu dostopu do in uporabe številka za klice v sili, ter po novem tudi neprekinjenemu izvajanju javnega obveščanja in alarmiranja iz 196. člena tega predloga.

K 122. členu (stavka)

Predlog člena ohranja določbo 85. člena ZEKom-1, ki določa obveznost izvajalca univerzalne storitve oziroma operaterja, ki mora izvrševati obveznosti na podlagi tega poglavja, da v skladu z notranjim aktom uredi način nemotenega izvajanja storitev v okviru univerzalne storitve oziroma obveznosti, ki jih ima operater na podlagi tega poglavja.

K 123. členu (splošni akt)

Predlog člena ohranja določbo 86. člena ZEKom-1, ki vzpostavlja pravno podlago, na podlagi katere agencija s splošnim aktom podrobneje uredi način izvajanja določb tega poglavja.

K 124. členu (nadzor)

Predlog člena ohranja določbo 87. člena ZEKom-1. Agencija nadzira izvajanje določb tega poglavja, kar v skladu z določbami regulativnega okvira vključuje preiskavo primerov neskladnosti, pa tudi njihovih učinkov na varnost omrežij. Iz tega izhaja, da se v postopku nadzora ne preverja zgolj dobesednega spoštovanja predpisov in navodil, temveč morajo biti obenem doseženi tudi ustrezni učinki (npr. da je tudi dejansko zagotovljena ustrezna stopnja varnosti omrežij in storitev).

IX. ZAGOTAVLJANJE KONKURENCE

Poglavje o zagotavljanju konkurence ohranja koncept VIII. poglavja ZEKom-1 o zagotavljanju konkurence ob upoštevanju sprememb regulativnega okvira, to je zlasti novih oziroma prenovljenih ukrepov simetrične regulacije in novih obveznosti za operaterje s pomembno tržno močjo. Poseben poudarek je dan tudi regulativni obravnavi novih zelo visokozmogljivih omrežnih elementov in postopku za prevzemanje zavez.

K 125. členu (strategija regulacije)

Predlog člena določa, da agencija z namenom spodbujanja regulativne predvidljivosti pripravi in na svojih spletnih straneh objavi vsaj triletno strategijo regulacije. Določba je skladna s točko (a) četrtega odstavka 3. člena Direktive 2018/1972/EU, ki določa načelo regulatorne predvidljivosti, ki ga mora agencija spoštovati pri izvajanju svojih nalog na področju zagotavljanja konkurence. Sprejetje strategije ni pogoj za izvajanje regulativnih pristojnosti agencije po določbah tega zakona. Priprava strategije tako ne sme biti razlog za odstopanje od rokov, predpisanih za izvedbo analize upoštevanih trgov oziroma za odlašanje pravočasnega ukrepanja agencije na podlagi določb tega poglavja.

K 126. členu (operaterji s posebnimi ali izključnimi pravicami)

Določba o operaterjih s posebnimi ali izključnimi pravicami je nespremenjena glede na ureditev v 89. členu ZEKom-1 in sledi ureditvi iz 17. člena Direktive 2018/1972/EU.

K 127. členu (medomrežno povezovanje in operaterski dostop)

Predlog člena večinoma ohranja vsebino 90. člena ZEKom-1. V skladu s prvim odstavkom 60. člena Direktive 2018/1972/EU je v primeru medomrežnega povezovanja določena dolžnost pogajanj med operaterji javnih elektronskih komunikacijskih omrežij, v primeru operaterskega dostopa pa morajo operaterji drugim operaterjem ponuditi dostop pod pogoji, ki jih v zvezi s tem naloži agencija.

Drugi odstavek predloga prenaša prvi odstavek 59. člena Direktive 2018/1972/EU, v skladu s katerim ne sme biti omejitev, ki bi operaterjem preprečila pogajanja o tehničnih in komercialnih pogojih tako v primeru operaterskega dostopa kot medomrežnega povezovanja.

Agencija v skladu s četrtnim odstavkom predloga vzpodbuja in, kjer je to primerno, tudi z odločbo zagotovi ustrezen operaterski dostop in medomrežno povezovanje ter vzajemno

delovanje storitev skladno s cilji, ki jih zasleduje, kar pa ne posega v obveznosti, ki jih lahko naloži operaterjem s pomembno tržno močjo (točki a) in b) drugega odstavka 61. člena Direktive 2018/1972/EU).

Agencija vzpodbuja in, kjer je to primerno, z odločbo zagotovi ustrezen operaterski dostop in medomrežno povezovanje ter vzajemno delovanje storitev. Pri tem uporabi postopek iz petega odstavka tega člena, ki je primerljiv postopkom odločanja v primeru nalaganja ex ante obveznosti. Ukrepi mora biti objektivni, pregledni, sorazmerni in nediskriminacijski. V skladu s petim odstavkom 61. člena Direktive 2018/1972/EU je v petem odstavku določena obveznost agencije, da po petih letih od naložitve ukrepa pregleda rezultate njegove naložitve in presodi ali je glede na nove razmere morda treba spremeniti ali razveljaviti odločbo.

Ker gre za izjemno pomembno področje zagotavljanja konkurence, ima agencija glede na izrecno določbo šestega odstavka 61. člena Direktive 2018/1972/EU v utemeljenih primerih pravico po uradni dolžnosti odločiti tudi ob smiselni uporabi postopka reševanja sporov, kar načeloma pomeni, da je v teh primerih že zaradi uporabe tega postopka samega podana kontradiktornost postopka in enakopravno sodelovanje obeh strank brez dokazovanja pravnega interesa. Presoja utemeljenosti primera, ki utemeljuje uporabo tega postopka iz šestega odstavka namesto postopka iz petega odstavka tega člena je v skladu z Direktivo 2018/1972/EU v pristojnosti agencije. Operaterji imajo namreč pravico sami predlagati rešitev spora že po 278. členu tega predloga.

V sedmem odstavku je določeno, da operaterju, ki v Republiki Sloveniji ne izvaja storitev ali upravlja z omrežjem, ni treba obvestiti agencije v skladu s 5. členom tega predloga, da bi lahko zaprosil za operaterski dostop ali medomrežno povezovanje.

Predlog osmega odstavka v skladu z novo določbo prvega odstavka 61. člena Direktive 2018/1972/EU določa obveznost agencije, da pripravi in na svojih spletnih straneh objavi smernice in informacije o postopkih za medomrežno povezovanje in operaterski dostop. S tem se zagotavlja, da lahko zlasti mala in srednja podjetja ter operaterji z omejenim geografskim dosegom izkoristijo prednosti, ki jih prinašajo naložene obveznosti.

K 128. členu (obveznosti za izvajalce medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke)

Predlagana določba je nova glede na ZEKom-1 in pomeni prenos c) točke drugega odstavka 61. člena Direktive 2018/1972/EU. Kot izhaja iz uvodne izjave 149 k Direktivi 2018/1972/EU, sta trenutno povezljivost med koncema in dostop do storitev v sili odvisna od končnih uporabnikov, ki uporabljajo medosebne komunikacijske storitve na podlagi številke. Prihodnji tehnološki razvoj in povečana uporaba medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke, bi lahko privedla do nezadostnega vzajemnega delovanja komunikacijskih storitev. Posledično bi se lahko pojavile znatne ovire za vstop na trg in prepreke za prihodnje inovacije, ki bi občutno ogrozile učinkovito povezljivost med koncema med končnimi uporabniki. S tem namenom je v Direktivi 2018/1972/EU vzpostavljena pravna podlaga za sprejem izvedbenih ukrepov Evropske komisije, s katero bi opredelila naravo in področje uporabe obveznosti, ki se lahko naložijo izvajalcem medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke. Ob predhodnem pogoju, da bo Evropska komisija sprejela tovrstne izvedene ukrepe, predlog člena določa pristojnost agencije, da v utemeljenih primerih naloži obveznosti izvajalcem medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od številke, ki

dosegajo znatno raven pokritosti in uporabnikov, da zagotovijo vzajemno delovanje storitev. Glede razlage, kaj pomeni znatna raven pokritosti in uporabnikov, je treba upoštevati uvodno izjavo 151 k Direktivi 2018/1972/EU, v skladu s katero je treba izraz razumeti v smislu, kadar geografska pokritost in število končnih uporabnikov zadevnega izvajalca predstavljata kritično maso za izpolnitev cilja, da se zagotovi povezljivost med koncema med končnimi uporabniki. Za izvajalce z manjšim številom končnih uporabnikov ali omejeno geografsko pokritostjo, ki bi le malenkostno prispevali k izpolnitvi tega cilja, običajno ne bi smele veljati takšne obveznosti glede vzajemnega delovanja storitev.

K 129. členu (obveznosti dostopa do aplikacijskih programskih vmesnikov in elektronskih programskih vodnikov)

Predlog člena povzema vsebino, ki je bila doslej urejana v četrtem odstavku 112. člena ZEKom-1. Ker gre tudi v primeru te obveznosti, ki pomeni prenos točke d) drugega odstavka 61. člena Direktive 2018/1972/EU, podobno kot pri prejšnjih členih za ukrep simetrične regulacije, je primerno, da se obveznost dostopa do aplikacijskih programskih vmesnikov in elektronskih programskih vodnikov uredi na tem mestu. S tem členom se zasleduje cilj zagotavljanja dostopa končnih uporabnikov do digitalnih radijskih in televizijskih radiodifuznih storitev ter povezanih dopolnilnih storitev. Takšne dopolnile storitve bi lahko zajemale programske storitve, ki so posebej oblikovane za izboljšanje dostopnosti končnih uporabnikov invalidov, in programske storitve povezane televizije. Agencija pri naložitvi teh obveznosti uporabi postopke iz člena, ki ureja medomrežno povezovanje in operaterski dostop.

K 130. členu (obveznosti v zvezi s souporabo pasivne infrastrukture in obveznosti sklenitve lokalno omejenih sporazumov o nacionalnem gostovanju)

Predlagana določba je novost v primerjavi z ZEKom-1 in predstavlja prenos četrtega odstavka 61. člena Direktive 2019/1972/EU kot novega ukrepa v okviru simetrične regulacije. Souporaba pasivne infrastrukture, ki se uporablja pri zagotavljanju brezžičnih elektronskih komunikacijskih storitev v skladu z načeli konkurenčnega prava, je lahko zlasti uporabna za čim večjo zelo visokozmogljivo povezljivost po vsej Uniji, zlasti na manj gosto poseljenih območjih, kjer je podvajanje neizvedljivo, obstaja pa tveganje za prikrajšanost končnih uporabnikov za takšno povezljivost. Agencija ima tako izjemoma možnost, da operaterjem naloži obveznosti v zvezi s souporabo pasivne infrastrukture ali obveznosti sklenitve lokalno omejenih sporazumov o nacionalnem gostovanju, če je takšna možnost vnaprej določena v prvotnih pogojih za podelitev pravic uporabe (v sklepu o uvedbi javnega razpisa za dodelitev radijskih frekvenc) in če dokaže koristi takšne souporabe v smislu premagovanja nepremostljivih gospodarskih ali fizičnih ovir in je torej dostop do omrežij ali storitev zelo pomanjkljiv ali pa ga sploh ni, pri čemer upošteva dejavnike, naštetih v tretjem odstavku predloga člena. Kadar končni uporabniki nimajo dostopa, souporaba pasivne infrastrukture pa ne zadošča za rešitev položaja, agencija lahko naloži obveznosti glede souporabe aktivne infrastrukture.

K 131. členu (sistemi s pogojnim dostopom in drugimi zmogljivostmi)

Predlog člena deloma ohranja vsebino, ki je bila doslej urejena v 113. členu ZEKom-1 v okviru poglavja o digitalni radijski in televizijski distribuciji. Ker v osnutku ZEKom-2 ni več predvideno ločeno poglavje, se vsebina, ki prenaša 62. člen Direktive 2018/1972/EU, prenaša na tem mestu. Sistemi s pogojnim dostopom do storitev digitalne televizije ali radia

morajo omogočati operaterjem javnih elektronskih komunikacijskih omrežij na lokalni in regionalni ravni popoln nadzor nad storitvami, ki uporabljajo takšne sisteme s pogojnim dostopom. Ponudniki storitev s pogojnim dostopom morajo vsem izdajateljem programov pod poštenimi, upravičenimi in nediskriminatorskimi pogoji zagotoviti tehnične storitve, ki bodo naročnikom, opremljenim z operaterjevimi dekodirji, omogočile sprejem programov izdajateljev. Določeni so tudi pogoji prenosa pravice industrijske lastnine za izdelke in sisteme s pogojnim dostopom. Določbi četrtega in petega odstavka predloga člena sta novi in pomenita prenos drugega odstavka 62. člena Direktive 2018/1972/EU. Na ta način se agenciji omogoča, da pregleda obveznosti v zvezi s pogojnim dostopom do digitalnih radiodifuzijskih storitev, da bi z analizo trga ocenila, ali naj spremeni ali razveljavi pogoje za operaterje, ki nimajo pomembne tržne moči na upoštevnem trgu. Tak preklic ali sprememba ne sme negativno vplivati na dostop končnih uporabnikov do takih storitev ali možnosti za učinkovito konkurenco.

K 132. členu (razvrstitev programov)

Določba o razvrstitvi programov je nespremenjena v primerjavi s tretjim odstavkom 112. člena ZEKom-1. Določba agenciji nalaga, da s splošnim aktom predpiše navodila za razvrstitev programov, za katera je agencija izdala dovoljenje po zakonu, ki ureja medije. Razvrstitev programov po splošnem aktu agencije velja za operaterje, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja, ki so namenjena za distribucijo digitalnih televizijskih storitev, ne vpliva pa na pravico končnega uporabnika, da svobodno določi vrstni red programov za svojo uporabo. V digitalnem okolju mesto navedbe na seznamu elektronskega programskega vodnika pomembno vpliva na sam dostop do določene medijske vsebine, kar pomembno vpliva na pluralnost in raznovrstnost medijskih vsebin. V ta namen predlog te določbe določa, da agencija določi razvrstitev programov, pri tem pa upošteva dva kriterija, in sicer javni interes, ki ga zasleduje zakonodaja s področja medijev, in interese končnih uporabnikov. Na ta način so operaterji javnih komunikacijskih omrežij, ki so namenjena za distribucijo digitalnih televizijskih storitev, vsaj deloma zavezani k razporedu programov na ustrezna programska mesta.

K 133. členu (skupna uporaba)

Predlog člena, ki ureja skupno uporabo, se vsebinsko ne spreminja glede na 91. člen ZEKom-1. Predlog člena pomeni prenos 44. člena Direktive 2018/1972/EU (prej 12. člen Okvirne direktive), ki ureja skupno uporabo kot instrument simetrične regulacije. Gre torej za ukrep, ki ni naložen le operaterjem s pomembno tržno močjo, temveč velja za vse fizične in pravne osebe, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja. Skupno uporabo po določbah tega zakona odredi agencija, pri čemer lahko določi tudi pravila za delitev stroškov skupne uporabe. Skupna uporaba infrastrukture lahko občutno prispeva k dvigu konkurenčnosti operaterjev z znižanjem finančnih stroškov in zmanjšanjem okoljskih obremenitev postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajoče infrastrukture. Predlog člena določa tudi postopek odreditve skupne uporabe po uradni dolžnosti (sklic na 127. člen tega predloga, ki ureja medomrežno povezovanje in operaterski dostop).

Pojasniti je treba, da se predlog tega člena in predlog 131. člena, ki ureja dostop do obstoječe fizične infrastrukture v skladu z zahtevami Direktive 2014/61/EU, uporabljata vzporedno. Določbi tako nista v hierarhično nadrejenem oziroma podrejenem odnosu in ne prevladata ena nad drugo. Določbi imata različen namen (varovanje okolja, javnega zdravja, javne varnosti ali prostorskih ureditev v primeru predloga tega člena ter učinkovita uporaba

visokohitrostne infrastrukture v primeru predloga 136. člena), vendar v določenih primerih vodita do iste posledice, to je bolj učinkovito uvajanje infrastrukture skozi skupno uporabo. Pravila po tem členu se nanašajo le na operaterje elektronskih komunikacij, medtem ko so zavezanci po 136. členu vsi infrastrukturni operaterji. Prav tako se skupna uporaba po tem členu lahko nanaša ne le na fizično infrastrukturo, temveč tudi na pasivne (kabli) oziroma celo aktivne elemente omrežja (npr. antena).

K 134. členu (skupna uporaba stavbne fizične infrastrukture)

Predlog člena ohranja vsebino 91.a členu ZEKom-1, ki je prenesel določbe 9. člena Direktive 2014/61/EU o dostopu do stavbne fizične infrastrukture. Operater omrežja ima pravico dostopa do stavbne fizične infrastrukture, če bi bilo podvajanje te infrastrukture gospodarsko neučinkovito ali fizično neizvedljivo. S tem se omogoča znatno cenejšo priključitev novih uporabnikov brez nepotrebnih posegov v samo stavbo. Za izvrševanje te določbe je določena obveznost imetnika pravice do uporabe razdelilne točke in stavbne fizične infrastrukture, da ugoti vsem upravičenim prošnjam operaterjev omrežja za dostop pod poštenimi in nediskriminatorskimi pogoji. Termin »imetnik pravice do uporabe razdelilne točke in stavbne fizične infrastrukture se večinoma ne nanaša na operaterje omrežij (razen v primerih starejših stavb, ko je bil operater omrežja investitor in nato lastnik stavbne fizične infrastrukture), temveč na lastnika stavbe. Slednji je namreč v večini primerov tudi lastnik zadevne infrastrukture, kar je tudi v skladu s šestim odstavkom 9. člena predloga, ki izrecno določa, da je izgradnja stavbne fizične infrastrukture strošek investitorja ter posledično tudi njegova lastnina.

K 135. členu (skupna uporaba napeljav, kablov in pripadajočih zmogljivosti v stavbah)

Predlog člena ohranja vsebino 92. člena ZEKom-1 o skupni uporabi napeljav v stavbah z ustreznimi dopolnitvami glede na zahteve iz tretjega odstavka 61. člena Direktive 2018/1972/EU. Agencija lahko fizičnim in pravnim osebam, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja in so pridobila pravico graditve, postavitve, obratovanja ali vzdrževanja napeljav v stavbah v tuji lasti, odredi skupno uporabo napeljave v stavbi ali do prve razdelilne točke, če je ta zunaj stavbe.

Predlog drugega odstavka na novo določa možnost, da agencija pod določenimi pogoji obveznosti naloži prek prve razdelilne točke. Kadar obstajajo velike in stalne fizične ali gospodarske ovire za podvajanje, ki povzročajo bistvene težave glede konkurence ali nedelovanje trga na maloprodajni ravni v škodo končnih uporabnikov, agencija lahko naloži obveznosti dostopa prej prve razdelilne točke na točko, ki je čim bližje končnim uporabnikom in lahko gosti zadostno število takih uporabnikov. Verjetneje je, da bodo takšne razširjene obveznosti dostopa potrebne na področjih, kjer je poslovno tveganje za uvedbo alternativne infrastrukture večje, na primer zaradi nizke gostote prebivalstva ali zaradi omejenega števila večstanovanjskih stavb. Agencija bo pri tem morala v največji možni meri upoštevati smernice BEREC. V tretjem do petem odstavku so v skladu s tretjim odstavkom 61. člena Direktive 2018/1972/EU določeni primeri, v katerih agencija ne naloži dostopa prek prve razdelilne točke.

V skladu z določbo šestega odstavka mora lastnik stavbe, kadar je lastnik napeljave (ko torej ni lastnik napeljave operater) pod pravičnimi in primernimi pogoji dovoliti skupno uporabo te napeljave drugim fizičnim ali pravnim osebam, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja.

K 136. členu (dostop do obstoječe fizične infrastrukture)

Predlog člena v celoti ohranja vsebino 93. člena ZEKom-1, ki ureja dostop do obstoječe fizične infrastrukture v skladu s prvim odstavkom 3. člena Direktive 2014/61/EU. Zavezanci po tem členu so vsi infrastrukturni operaterji, torej poleg operaterjev javnih komunikacijskih omrežij tudi operaterji druge vrste gospodarske javne infrastrukture. V primeru prošnje operaterja omrežja mora infrastrukturni operater pripraviti ponudbo za souporabo zmogljivosti pod poštenimi in razumnimi pogoji (tudi glede cene dostopa) in jo predložiti operaterju omrežja. Na določitev pogojev, pod katerimi se odobri dostop, lahko vpliva več dejavnikov, npr. morebitni dodatni stroški vzdrževanja in prilagoditve, morebitni preventivni zaščitni ukrepi, ki jih je treba sprejeti zaradi omejevanja škodljivih vplivov na zaščito, varnost in celovitost omrežja, morebitne posebne določbe o odgovornosti v primeru škode, uporaba morebitnih javnih sredstev, odobrenih za postavitve infrastrukture ipd.

Infrastrukturni operater pa mora ne glede na zgoraj navedeno imeti možnost, da iz objektivnih razlogov zavrne dostop do določene fizične infrastrukture. Tako npr. fizična infrastruktura lahko ne bi bila tehnično primerna zaradi posebnih okoliščin v zvezi z infrastrukturo, do katere je bil zaprosen dostop, npr. zaradi trenutnega pomanjkanja ustreznega prostora ali zaradi načrtov, da se ta prostor uporabi za druge namene, kar je mogoče zadostno dokazati, npr. z javno dostopnimi naložbenimi načrti. Podobno bi lahko v posebnih okoliščinah souporaba infrastrukture ogrozila varnost ali javno zdravje, celovitost in varnost omrežja, vključno s kritično infrastrukturo, ali bi ogrozila opravljanje storitev, ki se primarno zagotavljajo z uporabo iste infrastrukture. Poleg tega ima lahko dostop do osnovne fizične infrastrukture v primerih, ko infrastrukturni operater že zagotavlja dostop do omrežne fizične infrastrukture, ki bi ustrezal potrebam prosilcev za dostop, negativen ekonomski učinek na poslovni model infrastrukturnega operaterja in ga odvraca od naložb, hkrati pa se poveča verjetnost neučinkovitega podvajanja elementov omrežja. V primeru, da infrastrukturni operater iz razlogov, navedenih v predlogu tretjega odstavka, zavrne dostop do svoje fizične infrastrukture, mora svoje razloge navesti v dveh mesecih od prejema popolne prošnje za dostop. Če dogovor ni dosežen v dveh mesecih ali v primeru zavrnitve dostopa, imata stranki možnost predložiti zadevo agenciji v okviru mehanizma reševanja sporov. Agencija mora pri določitvi cene dostopa upoštevati razumne stroške za kritje stroškov, ki mu nastanejo pri zagotavljanju dostopa do fizične infrastrukture. Upoštevati mora tudi učinek zadevnega dostopa na poslovni načrt infrastrukturnega operaterja, ki je bil zaprosen za dostop, vključno z njegovimi naložbami, zlasti z naložbami v fizično infrastrukturo, do katere je bil zaprosen dostop. V primeru dostopa do fizične infrastrukture drugega operaterja omrežja lahko izvedene naložbe v to infrastrukturo neposredno prispevajo k uresničevanju ciljev Digitalne agende, na konkurenco na koncu prodajne verige pa lahko vpliva neupravičeno okoriščenje. Zato je treba pri določitvi dostopa upoštevati ekonomsko upravičenost teh naložb, in sicer na podlagi njihovih profilov tveganja, dinamike donosov naložbe, kakršnega koli vpliva na konkurenco v naslednjih stopnjah prodajne verige in s tem na cene in dostopnost naložbe, amortizacije sredstev omrežja v času, ko je oddana prošnja za dostop, katerega koli posla, ki je bil podlaga naložbi, zlasti v fizično infrastrukturo, ki se uporablja za izvajanje elektronskih komunikacijskih storitev, in katere koli možnosti za skupno postavitve, ki je bila predhodno ponujena prosilcu za dostop.

S splošnim aktom agencije se podrobneje uredi izvajanje tega člena, zlasti določi razloge za zavrnitev dostopa do obstoječe fizične infrastrukture.

K 137. členu (dostop do neuporabljenih optičnih vlaken)

Predlog člena v celoti ohranja vsebino 93.a člena ZEKom-1. Direktiva 2014/61/EU v 3. členu ureja dostop do obstoječe fizične infrastrukture, ki skladno z opredelitvijo iz 2. točke 2. člena Direktive 2014/61/EU pomeni katerikoli element omrežja, ki je namenjen namestitvi drugih elementov omrežja, ne da bi sam postal aktiven element omrežja, na primer cevi, drogovi, kanali, revizijski jaški, vstopni jaški, omarice, stavbe ali vhodi v stavbe, antene, stolpi in drogovi, pri čemer kablji, vključno z neuporabljenimi optičnimi vlakni, ter elementi omrežij, ki se uporabljajo za oskrbo z vodo, namenjeno za prehrano ljudi, niso fizična infrastruktura v smislu te direktive. Glede na navedeno se način in postopek iz 136. člena tega predloga uporabljata tudi za dostop do neuporabljenih optičnih vlaken investitorja ali upravljavca druge vrste gospodarske javne infrastrukture.

K 138. členu (izvajanje skupne uporabe)

Predlog člena ohranja vsebino 94. člena ZEKom-1. Kdor ima pravico skupne uporabe, mora pri njenem izvrševanju le v najnujnejšem obsegu motiti lastnika nepremičnine ter lastnika oziroma upravljavca infrastrukture, na kateri je dodeljena pravica skupne uporabe. Izvrševalec skupne uporabe mora pri izvrševanju svojih pravic lastnika infrastrukture, na kateri je dodeljena pravica skupne uporabe, oziroma njenega upravljalca motiti le v najnujnejšem obsegu, kot je to potrebno.

K 139. členu (operaterji s pomembno tržno močjo)

S predlogom člena, ki pojasnjuje, v katerih okoliščinah se šteje, da ima operater pomembno tržno moč po tem zakonu, se začenja podpoglavje o regulaciji operaterjev s pomembno tržno močjo, ki se nanaša na predhodno (ex ante) regulacijo za razliko od naknadne (ex post) regulacije, za katero je pristojna Agencija za varstvo konkurence. Vsebina člena je enaka glede na 95. člen ZEKom-1.

K 140. členu (merila za presojo prevladujočega položaja)

Predlog člena določa merila, ki jih agencija uporabi pri presoji, ali ima operater pomembno tržno moč po tem zakonu. Merila niso kumulativne narave in so nekoliko prilagojena glede na 96. člen ZEKom-1 v skladu z zadnjimi Smernicami za tržno analizo in ocenitev pomembne tržne moči v skladu z regulativnim okvirom EU za elektronska komunikacijska omrežja in storitve iz leta 2018.

K 141. členu (merila za presojo skupnega prevladujočega položaja)

Predlog člena določa merila za presojo skupnega prevladujočega položaja. Agencija pri presoji ugotavlja kumulativno izpolnjevanje meril iz prvega odstavka predloga, kar pomeni, da morajo biti za ugotovljen skupen prevladujoč položaj izpolnjena vsa tri merila. Enako kot pri prejšnjem členu so upoštewane zadnje Smernice za tržno analizo in ocenitev pomembne tržne moči v skladu z regulativnim okvirom EU za elektronska komunikacijska omrežja in storitve iz leta 2018.

K 142. členu (ravnanje agencije pri določanju pomembne tržne moči)

Predlog člena ohranja določbo 98. člena ZEKom-1, ki pojasnjuje ravnanje agencije pri določanju pomembne tržne moči (ravnanje v skladu z zakonodajo EU, upoštevanje smernic Evropske komisije in sodelovanje z organom, pristojnim za varstvo konkurence). Gre za prenos drugega odstavka 63. člena Direktive 2018/1972/EU.

K 143. členu (določitev upoštevanih trgov)

Določba sledi zahtevam 67. člena Direktive 2018/1972/EU glede določitve upoštevnih trgov. Pri tem se sledi ureditvi iz 99. člena ZEKom-1 z upoštevanjem sprememb in dopolnitev regulativnega okvira EU. Agencija mora v analizi upoštevne trga upoštevati raven konkurence na področju infrastrukture, po potrebi lahko upošteva tudi rezultate geografskega pregleda. Agencija mora analizirati najmanj trge, ki so navedeni v vsakokratnem Priporočilu Komisije o upoštevnih trgih izdelkov in storitev, poleg tega pa tudi trge, ki jih zadevno priporočilo ne vsebuje, a se jih ureja na podlagi predhodnih analiz trga, ali druge trge, če ima zadostne razloge, da meni, da so izpolnjena tri merila, ki so navedena v drugem odstavku predloga člena. Pred samo regulacijo upoštevne trga mora agencija izpeljati tudi javno posvetovanje ter postopek usklajevanja z drugimi nacionalnimi organi drugih držav članic, Evropsko komisijo in BEREC.

Predlog novega četrtega odstavka je novost glede na ZEKom-1 in pomeni prenos drugega odstavka 67. člena Direktive 2018/1972/EU.

K 144. členu (analiza upoštevnih trgov)

Predlog člena določa časovne intervale za izvedbo analiz upoštevnih trgov v skladu s petim in šestim odstavkom 67. člena Direktive 2018/1972/EU. Sprememba v primerjavi s 100. členom ZEKom-1 je v določitvi rokov za preglede trgov, in sicer se zaradi večje stabilnosti in predvidljivosti regulativnih ukrepov najdaljše obdobje, dovoljeno med analizami trga, s treh razširja na pet let, pri čemer se obdobje izjemoma lahko podaljša največ za eno leto (prej tri leta). Za upoštevne trge, za katere Evropska komisija ni bila predhodno obveščena, se rok podaljšuje z dveh na tri leta. Ohranjena je možnost, da agencija v primeru zamud zaprosi BEREC za pomoč pri dokončni pripravi analize trga.

K 145. členu (naložitev, sprememba, ohranitev ali razveljavitev obveznosti operaterjem s pomembno tržno močjo)

Predlog člena tako kot 101. člen ZEKom-1 določa postopek, po katerem agencija zagotavlja učinkovito konkurenco na trgu elektronskih komunikacij s predhodno (ex-ante) regulacijo. Pri tem agencija operaterjem s pomembno tržno močjo na posameznem upoštevni trgu ob upoštevanju načela sorazmernosti nalaga, ohranja ali razveljavlja posamezne obveznosti. Predlog člena upošteva spremembe regulativnega okvira, kot izhajajo iz 68. člena Direktive 2018/1972/EU. Tako so upoštevane možnosti naložitve novih obveznosti (regulativna obravnava novih zelo visokozmogljivih omrežnih elementov, obveznosti izključno veleprodajnih operaterjev) ter morebiten obstoj čeznacionalnega povpraševanja.

ZEKom-1 v primerih, ko se spreminjajo le tehnične podrobnosti že naloženih obveznosti (npr. letne posodobitve stroškov in ocen računovodskih modelov, roki za poročanje, dostavni roki), določa, da agencija take ukrepe, ki nimajo znatnega vpliva na trg, naloži z odločbo v upravnem postopku na podlagi tržne analize, ki je bila podlaga za predhodno naložene obveznosti, vendar ob upoštevanju 214. do 217. člena tega zakona. V skladu s šestim odstavkom 68. člena Direktive 2018/1972/EU osmi odstavek predloga tega člena enako določa tudi za ukrepe, ki upoštevajo vpliv novega razvoja trga, na primer v zvezi s poslovnimi sporazumi, vključno s sporazumi o vlaganju, ki vplivajo na dinamiko konkurence, pri čemer razvoj ni tako pomemben, da bi bilo treba izvesti novo analizo trga. S to dopolnitvijo se agenciji omogoča, da upošteva vpliv novih konkurenčnih pogojev novega razvoja ter tako zagotovi prožnost, ki je posebej potrebna v kontekstu daljših regulativnih ciklov.

K 146. členu (obveznost zagotavljanja preglednosti)

Predlog člena ureja obveznost zagotavljanja preglednosti, kot je bila doslej urejena v 102. členu ZEKom-1. V primerjavi z obstoječo ureditvijo predlog člena prinaša spremembe, kot izhajajo iz 69. člena Direktive 2018/1972/EU. Preglednost pogojev za dostop in medomrežno povezovanje, vključno s cenami, je namenjena pospešitvi pogajanj, preprečevanju sporov in daje udeležencem na trgu zaupanje, da se storitve zagotavljajo brez diskriminacije.

Glede na raznolikost omrežnih topologij, dostopovnih izdelkov in tržnih razmer, ki so se pojavile od sprejetja regulativnega okvira EU za področje elektronskih komunikacij leta 2002, je mogoče cilje, ki so bili prej navedeni v prilogi k direktivi, ki je urejala dostop, in ki zadevajo razvezavo krajevne zanke in dostopovne izdelke za ponudnike digitalnih televizijskih in radijskih storitev, lažje in na bolj prožen način doseči s pripravo smernic BEREC o minimalnih merilih za vzorčno ponudbo. Glede na navedeno ni več potrebe po splošnem aktu agencije, ki določa obvezne elemente vzorčne ponudbe za razvezan dostop do krajevne zanke, pač pa bo morala agencija pri preverjanju ustreznosti vzorčne ponudbe v največji možni mer upoštevati smernice BEREC.

K 147. členu (obveznost zagotavljanja enakega obravnavanja)

Predlog člena ureja obveznost zagotavljanja enakega obravnavanja, kot je bila doslej urejena v 103. členu ZEKom-1 ob upoštevanju manjše dopolnitve, kot izhaja iz 70. člena Direktive 2018/1972/EU. Načelo enakega obravnavanja zagotavlja, da podjetja s pomembno tržno močjo ne izkrivljajo konkurence, zlasti kadar so to integralno integrirana podjetja, ki opravljajo storitve za podjetja, s katerimi so v konkurenci na trgih na koncu prodajne verige.

K 148. členu (obveznost ločitve računovodskih evidenc)

Določba o naložitvi obveznosti ločitve računovodskih evidenc se ne spreminja glede na 104. člen ZEKom-1. Gre za prenos 71. člena Direktive 2018/1972/EU.

K 149. členu (obveznost dopustitve dostopa do komunikacijskih objektov)

Gradbeniška infrastruktura, ki lahko gosti elektronsko komunikacijsko omrežje, je ključna za vzpostavitev novih omrežij zaradi visokih stroškov njenega podvajanja. Potrebna gradbeniška dela predstavljajo večinski delež v strukturi stroškov novih investicij, zato so možni precejšnji prihranki, kadar se infrastruktura lahko ponovno uporabi. Dostop do obstoječe fizične infrastrukture je v ZEKom-1 že urejen glede na zahteve Direktive 2014/61/EU, kot novost pa Direktiva 2018/1972/EU vpeljuje še ukrep naložitve obveznosti dostopa do gradbeniške infrastrukture (ki vključuje tudi kable in antene) v lasti operaterja s pomembno tržno močjo. Agencija lahko obveznost naloži kot samostojen ukrep za izboljšanje konkurenčne dinamike in dinamike postavitve na vseh trgih na koncu prodajne verige. Agencija mora upoštevati možnost naložitve tega ukrepa, preden naloži druge potencialne popravne ukrepe. Ta ukrep tako ne bo več le pomožen popravni ukrep za druge veleprodajne izdelke ali storitve ali popravni ukrep, omejene na podjetja, ki uporabljajo te veleprodajne izdelke in storitve.

K 150. členu (obveznost dopustitve operaterskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe)

Predlog člena ohranja strukturo 105. člena ZEKom-1, ki določa obveznost dopustitve operaterskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe. V skladu s 73. členom Direktive 2018/1972/EU so manjše spremembe glede naloženih obveznosti in dejavnikov, ki jih mora agencija upoštevati. Kot izhaja že iz obrazložitve k prejšnjemu členu,

mora agencija pred naložitvijo obveznosti na podlagi tega člena preučiti, ali je mogoče samo z naložitvijo obveznosti dopustitve dostopa do komunikacijskih objektov na sorazmeren način spodbuditi konkurence in varovati interese končnih uporabnikov.

K 151. členu (obveznost cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva)

Predlog člena ohranja vsebino 106. člena ZEKom-1 o naložitvi obveznosti cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva. Vsebina je dopolnjena glede na določila 74. člena Direktive 2018/1972/EU. Cenovni nadzor je lahko potreben, kadar analiza trga pokaže, da je na določenem trgu konkurenca neučinkovita. V skladu s četrtem odstavkom agencija ne naloži obveznosti na podlagi tega člena, če pri operaterju obstaja omejitev maloprodajnih cen, obveznosti iz predhodnih členov pa zagotavljajo učinkovit in nediskriminacijski dostop.

K 152. členu (cene zaključevanja klicev)

Predlog člena glede na ZEKom-1 prinaša novo določbo, ki pomeni prenos 75. člena Direktive 2018/1972/EU o cenah zaključevanja klicev. Da bi po vsej Uniji usklajeno zmanjšali regulativno breme pri reševanju težav na področju konkurence v zvezi z veleprodajnim zaključevanjem govornih klicev, je predvideno, da bo Evropska komisija z delegiranim aktom določila enotno najvišjo ceno zaključevanja govornih klicev za mobilne storitve in enotno najvišjo ceno zaključevanja govornih klicev za fiksne storitve, ki se zaključujejo po vsej Uniji. V skladu z Direktivo 2018/1972/EU se tudi v Republiki Sloveniji ne bodo smele uporabljati cene, ki bi bile višje od najvišjih cen zaključevanja klicev, določenih z izvedbenim aktom Evropske komisije. Agencija bo spremljala skladnost cen zaključevanja klicev s predpisom Evropske komisije in v primeru neskladja zahtevala spremembo cen.

Če cene ne bodo določene na ravni Evropske komisije, bo agencija lahko izvedla analizo trga zaključevanja klicev in določi operaterja s pomembno tržno močjo in mu predpiše stroškovno naravnane cene zaključevanja klicev.

K 153. členu (regulativna obravnava novih zelo visokozmogljivih omrežnih elementov)

Predlog člena je nov glede na ZEKom-1 in ureja regulativno obravnavo zelo visokozmogljivih omrežnih elementov, kot izhaja iz 76. člena Direktive 2018/1972/EU. Sporazumi o sovlaganju ponujajo znatne koristi v smislu združevanja stroškov in tveganj, ki manjšim podjetjem omogočajo naložbe na podlagi gospodarsko razumnih pogojev in tako spodbujajo trajnostno dolgoročno konkurenco, tudi na območjih, kjer konkurenca na področju infrastrukture morda ni tako učinkovita. Kot izhaja tudi iz uvodne izjave 198 k Direktivi 2018/1972/EU, ima takšno sovlaganje lahko različne oblike, vključno s solastništvom omrežnih sredstev ali dolgoročno delitvijo tveganj prek sofinanciranja ali prodajnih pogodb. V tem okviru prodajne pogodbe, ki pomenijo sovlaganje, zajemajo pridobitev posebnih pravic do zmogljivosti strukturnega značaja, kar vključuje stopnjo soodločanja in sovlagateljem omogoča dolgoročno učinkovito in trajnostno konkurenčnost na trgih na koncu prodajne verige, na katerih deluje operater, ki je določen kot operater s pomembno tržno močjo. V nasprotju s tem komercialni sporazumi, ki so omejeni na najem zmogljivosti, ne zagotavljajo takih pravic in se jih zato ne bi smelo razumeti kot sovlaganje.

Kadar operater s pomembno tržno močjo objavi ponudbo za sovlaganje v zelo visokozmogljiva omrežja, ima agencija možnost, da se vzdrži naložitve obveznosti glede novega zelo visokozmogljivega omrežja, če je vsaj eden od potencialnih sovlagateljev sklenil sporazum o sovlaganju s tem operaterjem.

K 154. členu (obveznost regulacije maloprodajnih storitev)

Predlog člena v celoti ohranja določbo 107. člena ZEKom-1 o obveznosti regulacije maloprodajnih storitev. V skladu s 83. členom Direktive 2018/1972/EU določba o regulativnem nadzoru maloprodajnih storitev ni več obligatorna, ampak fakultativna, kar pomeni, da države članice lahko ohranijo določbe, s katerimi omogočijo naložitev obveznosti. Glede na navedeno možnost je določba v predlogu tega zakona ohranjena.

K 155. členu (funkcijska ločitev)

Določba o funkcijski ločitvi se ne spreminja glede na 108. člen ZEKom-1. Gre za prenos 77. člena Direktive 2018/1972/EU. Namen funkcijske ločitve, pri kateri mora vertikalno integrirano podjetje ustanoviti operativno ločene poslovne subjekte, je zagotoviti popolnoma enakovredne dostopovne izdelke vsem podoperaterjem, vključno z lastnimi podenotami vertikalno integriranega operaterja. Funkcijska ločitev lahko izboljša konkurenco na več upoštevnihih trgih, in sicer z zmanjšanjem spodbud za diskriminacijo ter z olajšanjem preverjanja in uveljavljanja skladnosti z obveznostmi nediskriminacije.

K 156. členu (prostovoljna ločitev vertikalno integriranega operaterja)

Predlog člena ureja prostovoljno ločitev vertikalno integriranega operaterja, ki je bila doslej urejena v 109. členu ZEKom-1. V skladu z 78. členom Direktive 2018/1972/EU se nekoliko spreminja oziroma dopolnjuje dosedanja ureditev. Kadar se vertikalno integriran operater odloči, da bo prodal znatni del ali vsa sredstva krajevnega dostopovnega omrežja drugi pravni osebi z drugim lastnikom ali z ustanovitvijo ločenega poslovnega subjekta za upravljanje izdelkov z dostopom, mora o tem predhodno obvestiti agencijo. Rok za obvestilo se s šestih skrajšuje na tri mesece pred prenosom.

K 157. členu (prevzem zavez)

Predlog člena prenaša 79. člen Direktive 2018/1972/EU, ki določa postopek za prevzem zavez. Gre za novost novega regulativnega okvira s ciljem izboljšanja preglednosti in zagotovitve pravne varnosti. Operaterjem s pomembno tržno močjo je dana možnost, da ponudijo zaveze, ki jih agencija upošteva pri odločanju o ustreznih regulativnih obveznostih.

K 158. členu (izključno veleprodajni operaterji)

Določba o izključno veleprodajnih operaterjih je nova in prenaša 80. člen Direktive 2018/1972/EU. Operaterji omrežja, katerih poslovni model je omejen na zagotavljanje veleprodajnih storitev drugim, lahko pozitivno vplivajo na vzpostavljanje uspešnega veleprodajnega trga s pozitivnimi učinki na maloprodajno konkurenco nižje v prodajni verigi. Poleg tega je lahko njihov poslovni model privlačen za potencialne finančne vlagatelje v manj nestanovitna infrastrukturna sredstva z dolgoročnejsimi perspektivami za postavitve zelo visokozmogljivih omrežij. Vendar prisotnost izključno veleprodajnega podjetja ne vodi nujno v učinkovite konkurenčne maloprodajne trge in so lahko na določenem trgu izdelkov ali geografskem trgu kot podjetja s pomembno tržno močjo določena izključno veleprodajna podjetja. Določena tveganja za konkurenco, ki izhajajo iz ravnanja podjetij z izključno veleprodajnimi poslovnimi modeli, so lahko manjša kot pri vertikalno integriranih podjetjih, če je prisoten izključno veleprodajni model, med ponudniki, ki so nižje v prodajni verigi, pa ni spodbud za diskriminacijo. Glede na navedeno mora biti v skladu z zahtevami Direktive 2018/1972/EU pri teh operaterjih regulativni odziv sorazmerno nevsiljiv, ohranjena pa mora biti zlasti možnost uvedbe obveznosti v zvezi s pošteno in razumno ceno. Po drugi strani pa

mora biti agenciji omogočeno, da ukrepa, če se pojavijo problemi na področju konkurence v škodo končnim uporabnikom.

Agencija mora pred naložitvijo obveznosti na podlagi tega člena preveriti, ali operater izpolnjuje zakonsko določene pogoje. Izključno veleprodajnemu operaterju agencija lahko naloži obveznosti zagotavljanja enakega obravnavanja in obveznosti dopustitve operaterskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe.

K 159. členu (prehod z obstoječe infrastrukture)

Predlagana določba je nova glede na ZEKom-1 in prenaša 81. člen Direktive 2018/1972/EU, ki ureja prehod z obstoječe infrastrukture. Določba je bila v nov regulativni okvir uvrščena z namenom lažjega prehoda z obstoječih bakrenih omrežij na omrežja naslednje generacije, ki je v interesu končnih uporabnikov. Agencija bo imela v skladu s predlagano določbo možnost spremljanja pobud operaterjev na tem področju ter bo po potrebi lahko določila pogoje za izvedbo ustreznega prehoda, na primer s predhodnim obveščanjem, preglednostjo in razpoložljivostjo alternativnih dostopovnih izdelkov vsaj primerljive kakovosti, potem ko operater omrežja pokaže pripravljenost za nadgrajeno omrežje. Da se prepreči neupravičena zamuda pri prehodu, je agenciji omogočeno, da prekliče obveznosti dostopa v zvezi z bakrenim omrežjem potem ko je bil določen ustrezen proces prehoda z obstoječe infrastrukture. Navedeno pa ne vpliva na pravico operaterja omrežja, da opusti obstoječe omrežje.

K 160. členu (postopek določitve meddržavnih trgov)

Predlog člena prenaša določbo 65. člena Direktive 2018/1972/EU o postopku identifikacije nadnacionalnih trgov. Določba je precej spremenjena glede na 110. člen ZEKom-1. Kot izhaja iz uvodne izjave 166 k Direktivi 2018/1972/EU se meddržavni trgi lahko opredelijo, kadar to utemeljuje opredelitev geografskega trga, ob upoštevanju vseh dejavnikov na strani ponudbe in povpraševanja v skladu z načeli konkurenčnega prava. BEREC je najustreznejši organ za izvedbo takšne analize, saj se lahko pri opredeljevanju trgov na nacionalni ravni opre na obsežne kolektivne izkušnje nacionalnih regulativnih organov. Če so meddržavni trgi opredeljeni in je regulativno ukrepanje upravičeno, mora agencija (kadar meddržavni trg obsega tudi Slovenijo) skupa z drugimi nacionalnimi trgi, ki jih ta trg obsega, izvesti analizo trga in Evropski komisiji priglasiti osnutek ukrepov. Na enak način nacionalni regulativni organi sodelujejo, kadar meddržavni trgi niso opredeljeni, a so na njihovih ozemljih tržni pogoji dovolj enotni, da bi imel usklajen regulativni pristop prednosti, na primer v smislu podobnih stroškov, tržnih struktur ali operaterjev ali v primeru čeznacionalnega ali primerljivega povpraševanja končnih uporabnikov.

K 161. členu (nadzor)

Agencija tako kot doslej opravlja nadzor nad določbami poglavja o zagotavljanju konkurence in nad izpolnjevanjem obveznosti, ki jih z odločbo naloži na podlagi tega poglavja.

X. UNIVERZALNA STORITEV

Poglavje o univerzalni storitvi in dodatnih obveznih storitvah ohranja strukturo istoimenskega X. poglavja ZEKom-1, pri čemer je prišlo do precejšnjih konceptualnih in vsebinskih sprememb upoštevajoč določbe Direktive 2018/1972/EU. Razvoj koncepta univerzalne storitve odraža napredek v tehnologiji in tržni razvoj ter spremembe povpraševanja uporabnikov. Tako se na ravni EU spreminja minimalni nabor storitev, ki se zagotavljajo v

okviru univerzalne storitve, zagotavljanje univerzalne storitve pa se deli na zagotavljanje razpoložljivosti univerzalne storitve (torej, da se zagotovi osnovne storitve na geografskih področjih, kjer ta možnost ni na voljo) in zagotavljanje cenovne dostopnosti univerzalne storitve (za potrošnike z nizkimi dohodki oziroma posebnimi socialnimi potrebami).

K 162. členu (pojem končnega uporabnika)

Predlog člena opredeljuje končnega uporabnika za potrebe tega poglavja. V skladu z diskrecijsko pravico držav članic iz Direktive 2018/1972/EU se določbe tega zakona poleg potrošnikov uporabljajo tudi za mikro, majhne in srednje družbe ter neprofitne organizacije. Za opredelitev družb, ki sodijo med zavezance, se uporabljajo kriteriji iz Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17 in 22/19 - ZPosS). Neprofitne organizacije pa so tiste, ki so kot take opredeljene v 4. členu Zakona o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18).

K 163. členu (univerzalna storitev)

Univerzalna storitev je nabor storitev določene kakovosti, za katerega mora Republika Slovenija poskrbeti, da so dostopne vsem končnim uporabnikom po dostopni ceni ne glede na njihovo geografsko lego. Gre za koncept zagotavljanja vsaj minimalnih storitev vsem, če brez takega dostopa obstaja tveganje socialne izključenosti, ki posameznikom onemogoča polno družbeno in ekonomsko vključenost. V primerjavi s 115. členom ZEKom-1 se koncept oziroma obseg univerzalne storitve spreminja upoštevaje določbe Direktive 2018/1972/EU. V skladu s predlogom se v okviru univerzalne storitve tako zagotavlja priključitev na fiksni lokaciji na razumno zahtevo končnega uporabnika, preko katere je zagotovljen dostop do govornih komunikacijskih storitev in razpoložljive storitve ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta s prenosno hitrostjo, kot je določena v splošnem aktu iz 175. člena tega predloga.

V primerjavi z veljavnim obsegom storitev, ki sodijo v okvir univerzalne storitve, predlog člena ne vključuje več zagotavljanja javnih telefonskih govorilnic ali drugih dostopovnih točk za javno govorno telefonijo ter univerzalnega imenika in univerzalne imeniške službe. Uporaba javnih telefonskih govorilnic strmo upada, za kar je razlog tudi v več kot 100-odstotni penetraciji mobilne telefonije, ki omogoča brezplačni klic na številke za klic v sili. Agencija je na podlagi zadnje analize določila, da ni več potrebe po imenovanju izvajalca predmetne storitve iz nabora storitev univerzalne storitve.

V okviru racionalizacije univerzalne storitve se enako kot doslej podaja obrazložitev, kaj šteje kot razumna zahteva končnega uporabnika, in sicer je to priključitev na javno komunikacijsko omrežje na lokaciji, kjer končni uporabnik dejansko prebiva ali opravlja svojo dejavnost. Univerzalna storitev se mora zagotavljati na fiksni lokaciji, pri čemer se lahko zagotovi z različnimi tehnologijami. V izogib morebitnim nejasnostim je v tretjem odstavku izrecno zapisano, da se priključitev lahko izvede z žičnimi ali brezžičnimi tehnologijami. Cena zagotavljanja univerzalne storitve (priključitev, mesečna naročnina) mora biti pri posameznem izvajalcu enaka na celotnem ozemlju Republike Slovenije (tako ne sme biti cenovnih odstopanj med mestnimi središči in podeželjem, ne glede na dejanske stroške zagotavljanja univerzalne storitve), prav tako za končnega uporabnika ne sme biti razlik v ceni glede na uporabljeno tehnologijo. Kakovost univerzalne storitve ne sme odstopati od kakovosti primerljivih storitev, ki jih ponuja izvajalec univerzalne storitve.

Potrošniki ne bi smeli biti zavezani dostopati do storitev, ki jih ne želijo, zato imajo v skladu s šestim odstavkom možnost, da v okviru univerzalne storitve zahtevajo tudi le govorne komunikacijske storitve ali le ustrezen širokopasoven dostop do interneta.

K 164. členu (razpoložljivost univerzalne storitve)

Republika Slovenija mora v skladu z zahtevami Direktive 2018/1972/EU zagotoviti, da so storitve iz nabora univerzalne storitve po določeni kakovosti dostopne vsem končnim uporabnikom na njenem ozemlju. V skladu s prvim odstavkom 86. člena Direktive 2018/1972/EU predlog člena v drugem odstavku določa, da agencija imenuje enega ali več izvajalcev univerzalne storitve za zagotavljanje različnih delov univerzalne storitve oziroma za pokrivanje različnih delov Republike Slovenije po predhodnem posvetovanju z zainteresirano javnostjo, če na podlagi analize stanja presodi, da razpoložljivosti govornih komunikacijskih storitev in ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta v času analize ni mogoče v zadostni meri zagotoviti v običajnih poslovnih okoliščinah (prosto na trgu) ali z uporabo javnih sredstev (npr. izgradnja odprtih širokopasovnih omrežij, morebiten angažma sredstev v okviru dodatnih obveznih storitev). Agencija mora v analizi stanja upoštevati tudi stanje obstoječe infrastrukture, kot izhaja iz Zbirnega katastra gospodarske javne infrastrukture in napoved postavitve omrežij. Če se agencija odloči, da za posamezen del univerzalne storitve oziroma za pokrivanje posameznega dela Republike Slovenije ni treba imenovati izvajalca univerzalne storitve, mora najmanj enkrat na vsaka tri leta preverjati, ali imenovanje izvajalca univerzalne storitve še vedno ni potrebno.

K 165. členu (imenovanje izvajalca univerzalne storitve)

Predlog člena ohranja vsebino 118. člena ZEKom-1. Če agencija oceni, da je za zagotavljanje univerzalne storitve potrebno imenovati izvajalca univerzalne storitve, le-tega izbere na podlagi javnega razpisa s smiselno uporabo določb o postopku javnega razpisa za dodelitev radijskih frekvenc. Pri oblikovanju meril, na podlagi katerih bo agencija izbrala najprimernejšega izvajalca univerzalne storitve, agencija upošteva cilje zanesljivosti, kakovosti in stroškovne učinkovitosti izvajanja univerzalne storitve. Pomembno je namreč, da so obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve izpolnjene na najučinkovitejši način, tako da uporabniki na splošno plačajo cene, ki ustrezajo stroškom učinkovitega zagotavljanja storitve. Agencija izvajalca univerzalne storitve določi z odločbo za obdobje petih let. V primeru, da javni razpis ne uspe, določi agencija za izvajalca univerzalne storitve tistega operaterja, ki ima na upoštevnem trgu položaj operaterja s pomembno tržno močjo. Če tudi ta ni določen, se imenuje operaterja, ki ima največ naročnikov javno dostopnih storitev na fiksni lokaciji. Agencija mora skladno z Direktivo obveščati Evropsko komisijo o obveznostih zagotavljanja univerzalne storitve, ki jih naloži izvajalcem univerzalne storitve.

K 166. členu (prenos krajevnega dostopovnega omrežja)

Predlog člena ohranja vsebino 119. člena ZEKom-1 ob upoštevanju ustreznih popravkov glede na spremenjen koncept univerzalne storitve. Za učinkovito zagotavljanje univerzalne storitve je potrebno zagotoviti tudi zveznost obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve na celotnem ozemlju Republike Slovenije oziroma na posameznih njegovih območjih. Zato mora izvajalec univerzalne storitve v primeru, da se odloči vsa svoja sredstva krajevnega dostopovnega omrežja na ozemlju Republike Slovenije ali znaten del teh sredstev (gre za zmogljivosti; objekte in naprave operaterjevega omrežja) prenesti na ločeno pravno osebo pod drugim končnim lastništvom, o takem prenosu vnaprej obvestiti agencijo. Agenciji se

tako omogoči, da oceni učinke nameravanega prenosa na zagotavljanje storitve ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta in govorne komunikacijske storitve na fiksni lokaciji ter, da sprejme ustrezne ukrepe za zagotavljanje univerzalne storitve, če oceni, da je to potrebno. Navedeno pa ne sme posegati v samo izvedbo prenosa.

K 167. členu (nadomestilo neto stroškov zagotavljanja univerzalne storitve)

Če se izkaže, da zagotavljanje univerzalne storitve izvajalcu povzroča neto stroške je le-ta upravičen do nadomestila teh stroškov, ki se zagotavlja prek kompenzacijskega sklada. Predlog člena ohranja vsebino 125. člena ZEKom-1.

K 168. členu (kompenzacijski sklad in njegovo delovanje)

Predlog člena ohranja vsebino 126. člena ZEKom-1 in ureja delovanje kompenzacijskega sklada, ki se aktivira v primeru.

K 169. členu (zagotavljanje cenovne dostopnosti univerzalne storitve)

Agencija v sodelovanju z drugimi organi, pristojnimi za spremljanje razvoja in višine cen na trgu (npr. Statistični urad Republike Slovenije) spremlja razvoj cen in storitev ne glede na to, ali je bil za zagotavljanje razpoložljivosti univerzalne storitve imenovan izvajalec univerzalne storitve ali pa se univerzalna storitev zagotavlja prosto na trgu. Kadar agencija na podlagi zbranih podatkov ugotovi, da so cene previsoke, kar pomeni, da je osebam z nizkimi dohodki oziroma posebnimi socialnimi potrebami dejansko onemogočen dostop do omrežja oziroma uporaba storitev, ki sodijo v nabor univerzalne storitev, zahteva od izvajalcev, ki ponujajo storitve iz drugega odstavka 163. člena predloga, da ponudijo posebne cenovne opcije ali pakete za te osebe, ki se razlikujejo od tistih, ki jih izvajalec sicer ponuja pod komercialnimi pogoji. Glede na spremenjen koncept zagotavljanja cenovne dostopnosti univerzalne storitve, kot ga predvideva Direktiva 2018/1972/EU, ne pride v tem segmentu več v poštev naložitev obveznosti le enemu izvajalcu univerzalne storitve, kot je to veljalo doslej, ampak naj bi se obveznosti naložile vsem izvajalcem govornih komunikacijskih storitev in storitev ustreznega dostopa do širokopasovnega dostopa do interneta. Le v primeru, da bi takšna naložitev pomenila pretirane upravne ali finančne obremenitve za izvajalce ali državo članico, se lahko država članica izjemoma odloči, da naloži obveznosti ponuditi te cenovne opcije ali pakete samo na določene izvajalce (samo v konkretnem postopku naložitve in ne kar vnaprej z zakonom). Glede na navedeno bo agencija lahko na upravičeno prošnjo izvajalca storitev, ki bo izkazal, da ponujanje posebnih opcij ali paketov zanj pomeni preveliko administrativno ali finančno breme, tega izvajalca izvzela iz obveznosti.

V skladu s predlogom bodo izvajalci storitev na podlagi predložitve ustreznih dokazil zahtevali povrnitev razlike med komercialno ceno storitev univerzalne storitve, kot velja za druge uporabnike, in ceno, do katere so upravičeni potrošniki z nizkimi dohodki ali posebnimi potrebami, od ministrstva, pristojnega za socialne zadeve. Gre za ukrep pomoči ranljivimi skupinam prebivalstva, kot so osebe z nizkimi dohodki oziroma osebe s posebnimi potrebami. Glede na navedeno ni primerno, da breme zagotavljanja pomoči tem skupinam prebivalstva nudijo ponudniki na trgu.

K 170. členu (upravičenci do posebnih cenovnih opcij ali paketov)

Predlog člena določa upravičence do posebnih cenovnih opcij ali paketov iz prejšnjega člena ter način dokazovanja upravičenosti. Kategorije potrošnikov, ki so upravičene do posebnih cenovnih opcij ali paketov, so v skladu z veljavno ureditvijo določene v Pravilniku o

kategorijah potrošnikov, ki so upravičeni do posebnih cenovnih opcij ali paketov (Uradni list RS, št. 105/13), katerega vsebino povezam predlog člena ob upoštevanju sprememb socialne zakonodaje in zakonodaje s področja invalidskega varstva.

K 171. členu (ukrepi za uporabnike invalide)

Direktiva 2018/1972/EU v četrtem odstavku 85. člena določa, da države članice ob upoštevanju nacionalnih razmer zagotovijo, da se zagotavlja ustrezna podpora in po potrebi drugi posebni ukrepi potrošnikom invalidom z namenom zagotoviti, da so povezana terminalna oprema ter posebna oprema in posebne storitve, ki izboljšujejo enakovreden dostop, po potrebi vključno s storitvami celotnega pogovora in storitvami prenosa, razpoložljive in cenovno dostopne. 5. točka drugega odstavka 115. člena ZEKom-1 in Uredba o ukrepih za končne uporabnike invalide (Uradni list RS, št. 38/14) določata obveznost izvajalca univerzalne storitve, da končnim uporabnikom invalidom po razumni ceni zagotovi možnost nakupa ali najema terminalne opreme, ki končnim uporabnikom invalidom dejansko omogoča enakovredno uporabo in dostop do storitev. V Republiki Sloveniji so pravice invalidov do prilagojenih tehničnih pripomočkov splošno urejene v Pravilniku o tehničnih pripomočkih in prilagoditvah vozila (Uradni list RS, št. 71/14, 37/17 in 57/18), ki je bil sprejet na podlagi Zakona o izenačevanju možnosti invalidov (Uradni list RS, št. 94/10). Ta pravilnik ureja tehnične pripomočke, pogoje za njihovo pridobitev, dobo trajanja, standarde kakovosti teh pripomočkov, način vzdrževanja in vrednost posameznih tehničnih pripomočkov. Predlog prvega odstavka tega člena tako določa upravičenost končnih uporabnikov invalidov do prilagojene terminalne opreme v skladu s predpisom, ki ureja pripomočke za uporabnike invalide. Glede na navedeno bo potrebna prilagoditev liste tehničnih pripomočkov iz navedenega pravilnika (glej še obrazložitev k 309. členu tega predloga). Takšna rešitev je preglednejša, bolj sistemska in prinaša prednosti tako za končne uporabnike invalide kot tudi za izvajalce storitev (financiranje prek vrednotnic za plačilo tehničnega pripomočka).

V predlogu drugega odstavka se ohranja pravna podlaga za sprejem vladne uredbe za določitev uredbe o ukrepih za končne uporabnike invalide, s katero se bodo še naprej določali ukrepi, ki so glede na spremenjen nabor storitev, ki se zagotavljajo v okviru univerzalne storitve, še relevantni. Sredstva za financiranje teh ukrepov naj bi glede na spremenjen koncept zagotavljajo ministrstvo, pristojno za invalide. Tudi na drugih področjih se namreč posebni ukrepi, ki so namenjeni invalidom, zagotavljajo iz proračunskih sredstev in se s tem ne obremenjuje gospodarskih subjektov, ki delujejo na trgu.

K 172. členu (nadzor stroškov)

Predlog člena v grobem ohranja določbi šestega in sedmega odstavka 120. člena ZEKom-1, ki stremita k zagotavljanju določenih institutov, ki naročnikom omogoča nadzor nad porabo. Izvajalci storitev, ki jih je agencija z odločbo zavezala k zagotavljanju cenovne dostopnosti za potrošnike z nizkimi dohodki oziroma posebnimi potrebami, morajo svojim naročnikom nuditi možnosti za nadzor stroškov, ki so povzete po delu A Priloge VI k Direktivi 2018/1972/EU.

K 173. členu (obveznost izdaje razčlenitve računa)

Predlog člena ohranja vsebino določbe 121. člena ZEKom-1 o obveznosti izdaje razčlenitve računa. Izvajalci, ki zagotavljajo cenovno dostopnost univerzalne storitve za potrošnike z nizkimi dohodki in posebnimi potrebami, morajo zagotoviti osnovno stopnjo razčlenitve

računa v okviru možnosti za nadzor stroškov. Minimalen nabor elementov, ki mora biti v osnovni stopnji razčlenitve ločeno naveden, lahko predpiše agencija s splošnim aktom.

Glede razčlenjenega računa glej tudi obrazložitev k 202. členu tega predloga.

K 174. členu (omejitev ali odklopitev iz razlogov na strani naročnika)

Predlog člena ohranja vsebino 122. člena ZEKom-1. Gre za pravila, ki jih mora upoštevati izvajalec univerzalne storitve, če naročnik ne plačuje računov oziroma drugače krši naročniško pogodbo.

K 175. členu (prenosna hitrost)

Predlagani nov koncept univerzalne storitve vključuje zagotavljanje ustreznega širokopasovnega dostopa do interneta. Direktiva 2018/1972/EU v tretjem odstavku 84. člena ne določa širokopasovne hitrosti za vse države članice, temveč jim nalaga, da ob upoštevanju poročila BEREC o najboljših praksah same opredelijo ustrezen širokopasovni dostop do interneta glede na nacionalne razmere in minimalno pasovno širino, ki je na voljo večini uporabnikov na ozemlju posamezne države z namenom, da se zagotovi zadostna raven družbene vključenosti in udeležbe v digitalnem gospodarstvu in družbi. Način določanja prenosne hitrosti, ki sodi v okvir univerzalne storitve, ostaja enak kot 124. členu ZEKom-1, in sicer agencija s splošnim aktom določi prenosno hitrost, primerno za širokopasovni dostop do interneta, in rok, v katerem jo je treba doseči. Pri tem je v drugem odstavku naveden minimalen nabor storitev, ki jih mora določena prenosna hitrost omogočati. Gre za osnovni nabor storitev, ki ustrezajo storitvam, ki jih uporablja večina končnih uporabnikov, in je določen v Prilogi V k Direktivi 2018/1972/EU. Prenosna hitrost, vključena v univerzalno storitev, mora tako omogočati uporabo elektronske pošte, iskalnike, ki omogočajo iskanje informacij, osnovna spletna orodja za usposabljanje in izobraževanje, spletne časopise ali novice, nakup blaga oziroma storitev prek spleta, iskanje zaposlitev prek spleta in orodja za ta namen, poklicno mreženje, spletno bančništvo, storitve e-uprave, družbene medije in takojšnje sporočanje ter klice in video klice po standardni kakovosti.

K 176. členu (dodatne obvezne storitve)

Predlog člena ohranja vsebino 127. člena ZEKom-1. Gre za izvajanje storitev poleg storitev obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve, pri čemer izvajalca določi agencija z odločbo na podlagi smiselne uporabe določb javnega razpisa, ki je določen v poglavju o radiofrekvenčnem spektru. Način financiranja določi vlada z uredbo, pri čemer upošteva, da se dodatna storitev ne sme financirati na podlagi kompenzacijskega mehanizma, ki bi vključeval prispevke operaterjev.

K 177. členu (nadzor)

Predlog člena ureja nadzor, ki ga agencija izvaja nad določbami tega poglavja o univerzalni storitvi in dodatnih obveznih storitvah kot tudi nad obveznostmi, ki jih na njegovi podlagi naloži izvajalcu univerzalne storitve oziroma izvajalcu dodatnih obveznih storitev.

XI. PRAVICE UPORABNIKOV

V skladu s 101. členom Direktive 2018/1972/EU je za poglavje o pravicah končnega uporabnika določena popolna harmonizacija, kar pomeni, da v pravnem redu RS ni

dovoljeno ohraniti ali uvesti določb o zaščiti končnih uporabnikov, ki bi se razlikovale od določb Direktive 2018/1972/EU, vključno z bolj ali manj strogimi določbami za zagotovitev drugačne ravni zaščite, razen če je mestoma določeno drugače. Kot izhaja iz uvodne izjave 257 k Direktivi 2018/1972/EU, je različno izvajanje pravil o varstvu o končnih uporabnikov povzročilo znatne ovire na notranjem trgu, ki vplivajo tako na ponudnike elektronskih komunikacijskih storitev kot tudi na končne uporabnike. Pričakuje se, da se bo s harmonizacijo pravil znatno povečalo pravno varnost za končne uporabnike in ponudnike ter znatno zmanjšalo ovire za vstop na trg ter nepotrebna bremena zagotavljanja skladnosti, ki izhajajo iz razdrobljenosti pravil. Končni uporabniki bodo tako deležni enakega varstva pravic tudi med bivanjem, pri zaposlitvi ali med potovanjem v drugih državah članicah.

Glede na precejšnje spremembe regulativnega okvira v delu, ki obravnava varstvo pravic končnih uporabnikov, in glede na pristop popolne harmonizacije se tudi večina določb tega poglavja precej razlikuje glede na ZEKom-1. Ohranjena je struktura členov, spremenjeni oziroma dopolnjeni pa so določeni vsebinski poudarki. Ob tem je treba poudariti, da se v Direktivi 2018/1972/EU posamezne določbe iz poglavja o pravicah končnih uporabnikov uporabljajo za različne kategorije zavezancev (npr. ponekod so izključeni izvajalci storitev prenosa stroj-stroj oziroma izvajalci medosebnih komunikacijskih storitev, neodvisnih od števil) in upravičencev (določbe se načeloma uporabljajo za potrošnike, na določenih mestih pa je predvidena vsaj možnost uporabe tudi za druge kategorije potrošnikov). Glede na navedeno temu sledijo tudi določbe tega poglavja. Pri posameznem členu je navedeno, za koga se uporablja posamezna določba.

Glede na zgoraj navedeno je poglavje v primerjavi z ZEKom-1 nekoliko spremenjeno, tudi z namenom zagotavljanja večje preglednosti in jasnosti.

K 178. členu (prepoved diskriminacije)

Predlog člena operaterjem v skladu z 99. členom Direktive 2018/1972/EU prepoveduje preprečevanje ali omejevanje dostopa oziroma drugo diskriminiranje končnih uporabnikov na podlagi njihovega državljanstva, prebivališča ali sedeža. Dopustno pa je razlikovanje na podlagi objektivno upravičenih razlik v stroških in tveganjih, kot na primer v primeru ukrepov iz Uredbe 531/2012/EU glede zlorabe ali nepravilne uporabe maloprodajnih storitev gostovanja.

K 179. členu (varstvo temeljnih pravic)

Predlog člena ohranja določbo 140. člena ZEKom-1, ki je pomenila prenosa 3.a odstavka 1. člena Okvirne direktive. Enaka vsebina je sedaj urejena v 100. členu Direktive 2018/1972/EU z naslovom Varstvo temeljnih pravic. Kateri koli ukrep glede dostopa končnih uporabnikov do storitev in aplikacij prek elektronskih komunikacijskih omrežij ali njihove uporabe s strani končnih uporabnikov (npr. omejitev dostopa do interneta), ki bi lahko omejil temeljne pravice in svoboščine fizičnih oseb, zagotovljene z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter s splošnimi načeli prava EU, se lahko naložijo le, le so ustrezni, sorazmerni in potrebni v demokratični družbi, za njihovo izvajanje pa veljajo ustrezni postopkovni zaščitni ukrepi v skladu z EKVČP ter v skladu s splošnimi načeli prava EU, vključno z učinkovitim sodnim varstvom in predpisanim postopkom. Skladno s tem se ti ukrepi lahko sprejmejo le ob ustreznem spoštovanju načela domneve nedolžnosti in pravice do zasebnosti. Zagotovi se predhoden, pošten in nepristranski postopek, vključno s pravico do zaslišanja zadevne osebe ali zadevnih oseb, ob upoštevanju potrebe po ustreznih pogojih

in postopkovnih ureditvah v ustrezno utemeljenih nujnih primerih skladno z EKVČP. Zagotovi se pravica do učinkovitega in pravočasnega sodnega nadzora.

Drugi odstavek le pojasnjuje, da določbe prvega odstavka ne posegajo v pravico operaterja, da omeji dostop ali uporabo do svojih storitev iz drugih razlogov pod pogoji, kot je določeno s tem zakonom (npr. v primeru neplačevanja računov).

K 180. členu (zavezanci)

Predlog člena določa zavezance, za katere veljajo določbe tega poglavja. V skladu z načelom sorazmernosti se večina določb iz poglavja o pravicah uporabnikov ne sme uporabljati za mikro družbe, ki zagotavljajo le medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke. Operater mora končne uporabnike o takšnem izvzetju obvestiti pred sklenitvijo pogodbe.

K 181. členu (zagotavljanje informacij pred sklenitvijo pogodbe)

Predlog člena v skladu s 102. členom Direktive 2018/1972/EU določa, katere informacije mora izvajalec storitev zagotoviti potrošnikom pred sklenitvijo pogodbe. Za informirano odločitev potrošniki potrebujejo popolne informacije, zato jim morajo biti te zagotovljene še pred samo sklenitvijo pogodbe. Informacije, ki jih je treba zagotoviti, so v celoti povzete iz Priloge VIII k Direktivi 2018/1972/EU.

Izvajalec storitev mora informacije zagotoviti na jasen in razumljiv način ter na trajnem nosilcu podatkov, kot je opredeljen v Zakonu o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUE, 126/07, 86/09, 78/11, 38/14, 19/15, 55/17 – ZKoit in 31/18; v nadaljevanju: ZVPot). Ta v 1. členu definira trajni nosilec podatkov kot nosilec, ki potrošniku omogoča trajno shranjevanje nanj naslovljenih podatkov ali informacij, trajen dostop do njih in njihovo reprodukcijo. Glede na 23. točko uvodnega besedila Direktive 2011/83/EU o pravicah potrošnikov morajo trajni nosilci podatkov potrošniku omogočati shranjevanje informacij, dokler je to potrebno za zaščito njihovih interesov, ki izhajajo iz odnosa s trgovcem. Med takšne nosilce se štejejo zlasti papir, ključni USB, CD-ROM, DVD, spominske kartice ali trdi diski računalnikov in e-pošta. Kot trajni nosilec podatkov pa se ne šteje spletna stran. Kadar to ni izvedljivo, morajo biti informacije zagotovljene v dokumentu, ki ga da na voljo izvajalec in o tem obvesti uporabnika, dokument pa je enostavno prenesti k sebi, odpreti in prebrati na napravah, ki jih potrošniki običajno uporabljajo.

Izvajalec storitve lahko informacije zagotovi npr. tudi v okviru splošnih pogojev, ki so sestavni del naročniške pogodbe, vendar pa morajo biti informacije predstavljene strnjeno ter na jasen, pregleden in razumljiv način.

Določbe tega člena se poleg potrošnikov uporabljajo tudi za mikro družbe ali majhne družbe in neprofitne organizacije, če se niso izrecno odpovedali uporabi teh določb. Pogajalski položaj teh subjektov je primerljiv s položajem potrošnikov, zato bi morala zanje veljati enaka raven varstva, razen če se tem pravicam odpovejo in pristopijo k pogajanju o individualnih pogodbenih pogojih z izvajalci elektronskih komunikacijskih storitev. Za razliko od mikro in majhnih družb ter neprofitnih organizacij imajo večja podjetja običajno večjo pogajalsko moč in zato niso odvisna oda istih zahtev glede pogodbenih informacij kot potrošniki.

K 182. členu (povzetek pogodbe)

Predlog člena določa obveznost izvajalca javnih komunikacijskih storitev (obveznost velja za vse izvajalce javnih komunikacijskih storitev z izjemo sklepanja pogodb o zagotavljanju storitev prenosa stroj-stroj), da pred sklenitvijo pogodbe potrošniku zagotovi povzetek bistvenih pogodbenih pogojev, kjer so zbrane bistvene informacije, ki so potrošniku v pomoč in mu olajšajo izbiro. Povzetek pogodbe mora vsebovati najmanj informacije iz prvega odstavka predloga člena. Izvajalci bodo pri oblikovanju pogodbe morali upoštevati predlogo povzetka iz izvedbene Uredbe Komisije (EU) 2019/2243 z dne 17. decembra 2019 o določitvi predloge za povzetek pogodbe, ki jo morajo uporabljati ponudniki javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev v skladu z Direktivo (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta. Evropska komisija je uredbo sprejela zaradi lažje primerljivosti in manjših stroškov zagotavljanja skladnosti. Kot izhaja iz Uvodne izjave 261 k Direktivi 2018/1972/EU, bi morala biti skrajšana pogodba strnjena in lahko berljiva, po možnosti ne daljša od ene enostranske strani A4 oziroma, kadar je v pogodbo združenih več različnih storitev, ne daljša od treh enostranskih strani A4.

K 183. členu (naročniška pogodba)

Pogodbe predstavljajo pomembno orodje za končne uporabnike, da se zagotovi preglednost informacij in pravna varnost. Predlog člena določa, da mora naročniška pogodba za javne komunikacijske storitve v jasni in razumljivi obliki vsebovati najmanj podatke o pogodbenih strankah, o storitvi in pogojih njenega izvajanja, njeni ceni in drugih morebitnih plačilih ter o trajanju pogodbe. Ob tem je treba poudariti, da se kot sestavni del naročniške pogodbe štejejo tudi informacije, ki jih mora izvajalec storitev zagotoviti pred sklenitvijo pogodbe, ter povzetek pogodbe. Določbe o naročniški pogodbi veljajo tudi v primeru predplačnikov.

K 184. členu (paketne storitve)

Paketi, ki jih sestavljajo vsaj storitev dostopa do interneta ali javno dostopne medosebne komunikacijske storitve na podlagi številke in tudi druge storitve, kot so javno dostopne medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, linearna radiodifuzija in storitve stroj-stroj ali terminalna oprema, so vse bolj razširjeni in so pomemben element konkurence. Paketi sicer pogosto prinašajo koristi za končne uporabnike, po drugi strani pa lahko otežijo oziroma podražijo zamenjavo izvajalca storitev ter povečajo tveganje pogodbene vezanosti na obstoječega izvajalca storitev. Kadar za različne storitve in terminalsko opremo, ki jo izvajalci ponujajo v paketih, veljajo različna pogodbeno pravila o prekinitvi in zamenjavi izvajalca ali o pogodbenih obveznostih glede pridobitve terminalne opreme, končni uporabniki dejansko ne morejo uporabljati svojih pravic iz tega poglavja do zamenjave s konkurenčnimi ponudbami za cel paket ali njegov del. Glede na navedeno predlog člena predvideva, da se v primeru paketnih storitev tudi za preostale elemente paketa (ki niso storitev dostopa do interneta ali javno dostopna medosebna komunikacijska storitev na podlagi številke), smiselno uporabljajo določbe tega poglavja. Vse obveznosti končnih uporabnikov, ki se v skladu s tem poglavjem uporabljajo za določeno elektronsko komunikacijsko storitev, ki se ponuja kot samostojna storitev, se tako uporabljajo tudi, kadar je storitev del paketa z vsaj storitvijo dostopa do interneta ali javno dostopno medosebno komunikacijsko storitvijo na podlagi številke. Za druga pogodbeno vprašanja se uporabljajo pravila, kot se uporabljajo za ustrezen element paketa, npr. splošna obligacijska pravila.

K 185. členu (trajanje naročniške pogodbe in njena prekinitve)

Predlog člena ureja trajanje naročniške pogodbe in pogoje njene prekinitve. Potrošnik mora imeti možnost, da z izvajalcem sklene pogodbo bodisi za določen bodisi za nedoločen čas. V primeru pogodb, ki so sklenjene za določen čas, čas trajanja pogodbe ne sme presegati 24 mesecev.

Drugi odstavek predloga člena določa pravila v primeru samodejnega podaljševanja pogodb na način, kot je predviden v tretjem odstavku 105. člena Direktive 2018/1972/EU. Tudi v primeru pogodb s samodejnim podaljševanjem vsakokratni čas veljavnosti pogodbe ne sme presegati 24 mesecev. Izvajalec storitev mora naročnika vsaj 30 dni pred datumom, ko se pogodba samodejno podaljša, obvestiti o prenehanju pogodbenih obveznosti in možnostih, ki jih ima naročnik na voljo glede odpovedi pogodbe. Hkrati mu mora nuditi svetovanje glede cenovnih možnosti, ki jih ima na voljo v zvezi z naročenimi storitvami. V primeru pogodbe s samodejnim podaljševanjem ima naročnik po samodejnem podaljšanju možnost, da kadar koli prekine pogodbo z enomesečnim odpovednim rokom. V tem primeru ne plača nobenih stroškov prekinitve naročniškega razmerja, poravnati pa mora znesek opravljenih storitev.

V primeru pogodb sklenjenih za nedoločen čas po preteku prvih 24 mesecev veljajo enaka pravila prekinitve pogodbe, kot so določena za pogodbe s samodejnim podaljševanjem. Če naročnik pogodbo prekine pred potekom 24 mesecev, nosi posledice prekinitve pogodbe (ne veljajo ugodnosti iz tretjega odstavka).

K 186. členu (obdobje vezave pri sklenitvi naročniške pogodbe)

Predlog člena določa maksimalno obdobje vezave pri sklenitvi naročniške pogodbe v skladu s prvim odstavkom 105. člena Direktive 2018/1972/EU. Tako kot določa že prvi odstavek 130. člena ZEKom-1, naročniška pogodba ne sme v nobenem primeru vsebovati začetnega zavezujočega obdobja, daljšega od 24 mesecev. Ponudnik lahko naročniku v zameno za zavezujoče obdobje vezave ponudi ugodnost v obliki brezplačne ali subvencionirane terminalske opreme, izgradnje fizične povezave (priključka), popusta na naročnino ali drugo obliko koristi za naročnika. Potrošnikom je treba omogočiti, da izkoristijo prednosti konkurenčnega okolja na način, da imajo možnost izbire na podlagi informacij in zamenjave izvajalca storitev, ko je to v njihovem interesu. Bistvenega pomena je zagotoviti, da potrošnikov pri tem ne ovirajo pravne, tehnične ali praktične ovire, vključno s pogodbenimi pogoji, postopki in stroški. Izvajalec tako ne sme pogojevati prekinitve naročniškega razmerja z nerazumnimi pogoji, kot so npr. pretirano formaliziranje odpovedi (ki presega formalnost, potrebno za prvotno sklenite pogodbe) ali visoki administrativni stroški za prekinitve naročniškega razmerja. V primeru kasnejše razširitve pogodbe na dodatne storitve oziroma terminalsko operemo pri istem izvajalcu, se prvotno obdobje vezave ne podaljša, razen če se naročnik s tem izrecno strinja.

Neodvisno od pogodbe za elektronske komunikacijske storitve pa bi potrošnikom morda bolj ustrezalo in koristilo daljše obdobje za povračilo stroškov fizičnih povezav. Take obveznosti potrošnikov so lahko pomemben dejavnik pri spodbujanju postavitve zelo visokozmogljivih omrežij do končnih uporabnikov ali v njihovi neposredni bližini, tudi prek shem za združevanje povpraševanja, ki vlagateljem v omrežja omogočajo zmanjšanje začetnih tveganj pri uporabi. Glede na navedeno se prvi in drugi odstavek tega člena ne uporabljata za obdobje vezave pri sklepanju pogodbe na obroke, pri kateri se je potrošnik v ločeni pogodbi zavezal k obročnim plačilom izključno za postavitve fizične povezave. Izjema se ne uporablja za pogodbe, ki zajemajo terminalsko opremo ali opremo za dostop do interneta, kot so mobilne naprave, usmerjevalniki ali modemi.

K 187. členu (sprememba pogodbenih pogojev)

Pravice in obveznosti v zvezi s spremembami pogodbenih pogojev na strani izvajalca storitev so bile doslej urejene v 129. členu ZEKom-1 skupaj z obveznimi sestavinami naročniške pogodbe. Predlog člena spremembo pogodbenih pogojev ureja v ločenem členu, pri čemer sledi določbam četrtega in šestega odstavka 105. člena Direktive 2018/1972/EU. Glede na to, da je ZEKom-1 določena vprašanja na podoben način urejal že pred Direktivo 2018/1972/EU, ni predvidenih večjih sprememb glede na ZEKom-1. O vsaki spremembi pogojev, navedenih v naročniški pogodbi, mora biti naročnik obveščen, vsaj en mesec pred uveljavitvijo spremembe. Navedeno naročniku omogoča, da ne glede na obdobje vezave, za katero se je zavezal pri sklenitvi pogodbe, v roku 60 dni od prejema obvestila brez odpovednega roka, brez plačila stroškov prekinitve naročniškega razmerja oziroma drugih administrativnih stroškov, pogodbenih kazni ali zneskov prejetih ugodnosti ali drugih dogovorjenih nadomestil (npr. popusti pri mesečni naročnini) odstopi od naročniške pogodbe, če mu novi pogoji ne ustrezajo več oziroma se z njimi ne strinja. V tem primeru se naročniku ne sme naložiti kazi zaradi predčasne prekinitve pogodbe na zahtevo naročnika. Ob tem pa seveda ostaja dolžnost naročnika da izpolni morebitne obveznosti, ki jih ima do izvajalca, to je plačilo zapadlih in neplačanih računov ter ustrezen znesek povračil glede prejete terminalske opreme. Odstopno upravičenje naročnika pod temi pogoji ne velja, če so predlagane spremembe izključno v korist končnega uporabnika, so zgolj administrativne narave in nimajo negativnih posledic za končnega uporabnika ali so potrebne zaradi uskladitve s tem zakonom oziroma njegovimi podzakonskimi predpisi, drugimi predpisi in predpisi Evropske unije, ki se neposredno uporabljajo. Ali je sprememba izključno v korist končnega uporabnika, je treba oceniti na podlagi objektivnih meril. Pravico končnega uporabnika do prekinitve pogodbe je mogoče izključiti samo, če izvajalec lahko dokaže, da so vse spremembe pogodbe izključno v korist končnega uporabnika ali da so zgolj administrativne narave in nimajo negativnih posledic za končnega uporabnika.

Kot je bilo določeno že s četrtem odstavkom 129. člena ZEKom-1, ima naročnik, ki je ob sklenitvi naročniškega razmerja prejel terminalsko opremo (mobilni telefon, TV komunikator ipd.) po akcijski (subvencionirani ceni) in ima z izvajalcem sklenjeno pogodbo z zavezujočim obdobjem vezave, možnost, da v primeru odstopa od pogodbe zaradi spremembe pogojev na strani operaterja pred iztekom obdobja vezave izbira, ali bo operaterju povrnil znesek, ki ustreza sorazmernemu delu celotne vrednosti prejete terminalske opreme, ali pa bo vrnil terminalsko opremo v stanju, v katerem mu je bila izročena (s predlogom člena se upošteva, da stanje vrnjene terminalske opreme odraža njeno normalno rabo), in plačal uporabnino za čas uporabe terminalske opreme, izvajalec pa mu bo vrnil kupnino. Če naročnik izrazi odstopno upravičenje, mu lahko izvajalec v zameno ponudi, da ohrani naročniško razmerje v veljavi pod pogoji, določenimi v naročniški pogodbi. V skladu s šestim odstavkom 105. člena Direktive 2018/1972/EU je v šestem odstavku predloga člena določeno, da znesek sorazmernega dela vrednosti ne sme presegati njene vrednosti, določene ob sklenitvi pogodbe, ali preostalega dela mesečnih plačil za prejeto terminalsko opremo do izteka vezave. S predlogom člena se vzpostavlja pravna podlaga za sprejem splošnega akta, s katerim bo agencija lahko uredila metodologijo izračuna sorazmernega dela vrednosti prejete terminalske opreme.

K 188. členu (nedelovanje ali slabše delovanje storitev)

Predlog člena v skladu s petim odstavkom 105. člena Direktive 2018/1972/EU določa pravico naročnika, da v primeru stalnega ali pogosto ponavljajočega se razhajanja med dejanskim izvajanjem elektronske komunikacijske storitve, ki ni storitev dostopa do interneta ali številčno neodvisna medosebna komunikacijska storitev, ter izvajanjem v pogodbi, odstopi od pogodbe pod pogoji, kot veljajo v primeru prekinitve naročniškega razmerja iz razlogov na strani izvajalca storitev.

V primeru stalnega ali pogosto ponavljajočega se znatnega razhajanja med dejansko zmogljivostjo storitve dostopa do interneta ter izvajanjem, navedenem v pogodbi, lahko vsak končni uporabnik uveljavlja svoje pravice na podlagi 4. člena neposredno uporabljive Uredbe (EU) 2015/2120, ki določa ukrepe v zvezi s preglednostjo za zagotovitev dostopa do odprtega interneta.

K 189. členu (zamenjava izvajalca storitev dostopa do interneta)

Možnost zamenjave izvajalcev storitev je ključna za učinkovito konkurenco v konkurenčnem okolju. Če se končnim uporabnikom zagotovijo preglednejše, bolj točne in pravočasne informacije o možnosti zamenjave izvajalca storitev, se pričakuje, da bodo končni uporabniki bolj zaupali samemu postopku zamenjave. Medtem ko ZEKom-1 v 131. členu ureja le prenosljivost številke, pa predlog novega člena v skladu s 106. členom Direktive 2018/1972/EU določa pravila tudi za zamenjavo izvajalca storitev dostopa do interneta. Prenosni izvajalec mora ves čas postopka zamenjave zagotavljati neprekinjenost storitev, razen če je to tehnično neizvedljivo. Prekinitev delovanja storitve med postopkom zamenjave v nobenem primeru ne sme biti daljša od enega delovnega dne. Postopek zamenjave izvajalca storitev dostopa do interneta je urejen skupaj s postopkom prenosa številke v 191. členu predloga zakona (glej obrazložitev k 191. členu predloga zakona).

K 190. členu (prenosljivost številke)

Predlog člena v grobem ohranja vsebino 131. člena ZEKom-1 o prenosljivosti številke kot instrumenta, ki bistveno olajšuje izbiro potrošnikov in učinkovito konkurenco na konkurenčnih trgih elektronskih komunikacij. Končni uporabniki, ki to zahtevajo, morajo imeti možnost, da zadržijo svoje številke neodvisno od izvajalcev storitev. Pravica do prenosljivosti številke velja za vse končne uporabnike, ki imajo z izvajalcem storitev sklenjeno ustrezno pogodbo, in sicer bodisi naročniško bodisi predplačniško.

Tretji odstavek 131. člena ZEKom-1 določa, da lahko operater naročniku za prenos številke k drugemu operaterju zaračuna samo enkratni znesek, ki upošteva stroške izvedbe prenosa, vendar ne sme biti tako visok, da bi odvrnil naročnika od uporabe te zmogljivosti. Navedeno se s predlogom šestega odstavka spreminja, in sicer je postopek prenosa številke za končnega uporabnika brezplačen, kar je v skladu s četrnim odstavkom 106. člena Direktive 2018/1972/EU, ki določa, da se pri prenosu številke ne uporabljajo nobene neposredne dajatve za končne uporabnike.

K 191. členu (postopek zamenjave izvajalca storitev dostopa do interneta oziroma prenosa številke)

Predlog člena ureja postopek zamenjave izvajalca storitev dostopa do interneta in prenosa številke. S ciljem, da se končnim uporabnim zagotovi nemoteno zamenjavo, je določeno, da končni uporabnik postopek zamenjave oziroma prenosa sproži pri sprejemnem izvajalcu, pri čemer lahko tako vse potrebno opravi na enem mestu. Predlog člena na novo ureja tudi nadomestilo, ki ga morajo končnim uporabnikom zagotoviti izvajalci storitev na enostaven in pravočasen način, kadar se dogovor med izvajalcem in končnim uporabnikom ne spoštuje. Kot izhaja iz Uvodne izjave 282 k Direktivi 2018/1972/EU, bi morali biti ukrepi za izplačilo nadomestila sorazmerni z dolžino zamude pri izpolnjevanju dogovora. Končni uporabniki bi morali prejeti odškodnino vsaj za zamude pri aktivaciji storitve, prenosu številke ali izgubi storitve, ki trajajo več kot en delovni dan, in kadar izvajalci ne opravijo storitve ali namestitve ob dogovorjenem roku. Dodatno nadomestilo bi bilo lahko tudi v obliki samodejnega znižanja plačila, kadar mora prenosni izvajalec še naprej zagotavljati svoje storitve do aktivacije storitev sprejemnega izvajalca. Na novo se v predlogu petega odstavka ureja tudi pravica naročnika potrošnika, da v primeru predplačniških storitev od prenosnega izvajalca zahteva povrnitev preostalega dobroimetja na računu, pri čemer pa izvajalec lahko obdrži znesek v višini administrativnih stroškov, ki jih ima z izplačilom dobroimetja. V šestem odstavku predloga je vzpostavljena pravna podlaga za splošni akt, s katerim bo agencija podrobneje uredila izvajanje tega člena.

K 192. členu (preglednost in objava informacij)

Predlog člena podobno kot 132. člen ZEKom-1 ureja preglednost in objavo informacij. Razpoložljivost preglednih (informacije tako ne smejo biti preveč razdrobljene), posodobljenih in primerljivih informacij o ponudbah in storitvah je ključnega pomena za potrošnike na konkurenčnem trgu. Informacije morajo biti objavljene v preprosti obliki, kar končnim uporabnikom omogoča zlasti primerjavo cen različnih ponudnikov na trgu. Predlog člena v drugem odstavku določa nabor informacij, ki morajo biti objavljene. Gre za informacije, ki so določene v Prilogi IX Direktive 2018/1972/EU. Agencija bo s splošnim aktom določila, katere informacije bo objavila sama, za katere bo pa objavo naložila izvajalcem.

Peti do deveti odstavek predloga člena urejajo neodvisna orodja za primerjavo, ki bodo končnim uporabnikom omogočila, da ocenijo prednosti različnih izvajalcev storitev dostopa do interneta in medosebnih komunikacijskih storitev, kadar se zanje plačujejo ponavljajoča se ali na porabi temelječa neposredna denarna plačila, in da pridobijo nepristranske informacije, zlasti s primerjavo cen, tarif in parametrov kakovosti na enem mestu. Taka orodja bi morala biti neodvisna od izvajalcev storitev in noben izvajalec pri rezultatih iskanja ne bi smel biti deležen ugodnejše obravnave. Namen takšnih orodij je zagotoviti jasne, jedrnate, popolne in izčrpne informacije. Zajeti bi morala čim več ponudb, da se omogoči reprezentativen pogled in pokrije znaten del trga. Orodja za primerjavo bodo morala izpolnjevati merila, kot so določena v šestem odstavku tega člena. Na zahtevo ponudnika orodja bo agencija potrjevala skladnost orodja z zakonsko določenimi merili. Če trg ne bo zagotovil primernega neodvisnega orodja za primerjavo, ga bo morala pripraviti agencija.

K 193. členu (spremljanje in nadzor porabe storitev)

Predlog člena v bistvenem ohranja vsebino 132.a člena ZEKom-1 ob upoštevanju določbe petega in šestega odstavka 102. člena Direktive 2018/1972/EU. Z ZEKom-1C je bilo namreč

po zgledu Uredbe (EU) št. 531/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2012 o gostovanju v javnih mobilnih komunikacijskih omrežjih v Uniji končnim uporabnikom tudi v okviru domače porabe omogočeno, da so seznanjeni s porabo oziroma da si lahko določijo finančno oziroma količinsko mejo, prek katere ne morejo iti brez dodatnega postopanja. Hkrati z določitvijo možnosti za spremljanje in nadzor porabe se je skušalo dvigniti tudi ozaveščenost končnih uporabnikov, da bi lažje razumeli finančne posledice uporabe govornih in podatkovnih storitev in da bi se jim omogočilo spremljanje in nadzor porabe, vse s ciljem preprečevanja visokih zneskov na računih končnih uporabnikov. Takšna določba je bila v zakon vključena kot nacionalna določba, z Direktivo 2018/1972/EU pa se urejanje tega vprašanja seli tudi na EU raven, saj je bilo pripoznano, da končni uporabniki pogosto ne poznajo stroškov svojih vzorcev porabe ali le s težavo ocenijo porabljen čas ali količino prenesenih podatkov pri uporabi elektronskih komunikacijskih storitev. Glede na navedeno so potrebne določene prilagoditve glede na vsebino 132.a člena ZEKom-1. Obveznosti tako ne veljajo več le za podatkovne storitve, temveč za vse storitve dostopa do interneta ali javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev v primeru, da se za te storitve plačuje po dejanski (bodisi finančni bodisi količinski porabi). Predlog člena ohranja pravno podlago za sprejem splošnega akta agencije, s katerim bo podrobneje uredila način izvajanja tega člena, vključno z določitvijo količinskih oziroma finančnih mej za obveščanje.

K 194. členu (kakovost javnih komunikacijskih storitev)

V primerjavi s 133. členom ZEKom-1 predlog člena prinaša nekatere spremembe upoštevaje 104. člen Direktive 2018/1972/EU. Izvajalci elektronskih komunikacijskih storitev, ki delujejo v konkurenčnem okolju, verjetno zagotavljajo zainteresirani javnosti ustrezne in najnovejše informacije o svojih storitvah zaradi prednosti, ki jim jih ti prinaša. Ne glede na navedeno pa je treba ohraniti možnost, da agencija zahteva od izvajalcev storitev dostopa do interneta in medosebnih komunikacijskih storitev, da objavijo celovite, primerljive, zanesljive, uporabniku prijazne in posodobljene informacije, če se izkaže, da te informacije javnosti niso dostopne v zadostnem obsegu. Kadar je kakovost javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev odvisna od zunanjih dejavnikov, kot sta nadzor prenosa signalov ali omrežna povezljivost, agencija lahko od izvajalcev takih storitev zahteva, da o tem obvestijo svoje potrošnike.

Predlog drugega odstavka vzpostavlja pravno podlago za sprejem splošnega akta agencije, s katerim bo agencija ob upoštevanju smernic BEREC določila parametre kakovosti storitev, ki jih je treba meriti, in ustrezne metode merjenja ter vsebino, obliko in način objave informacij. Agencija s tem splošnim aktom od izvajalcev zahteva tudi objavo informacij v skladu s prvim odstavkom tega člena.

Ohranja se podlaga za sprejem priporočila agencije, kot je bila določena že v petem odstavku 133. člena ZEKom-1. S priporočilom agencija lahko določi način urejanja nadomestil za nedelovanje storitev oziroma za slabšo kakovost delovanja storitev z namenom poenotenja prakse operaterjev.

K 195. členu (komunikacije v sili)

Predlog člena večinoma ohranja vsebino 134. člena ZEKom-1 o številkah za klice v sili ob upoštevanju sprememb, kot jih prinaša 109. člen Direktive 2018/1972/EU (vključno z uvedbo nove terminologije). Kot izhaja iz tretjega odstavka 109. člena Direktive 2018/1972/EU, lahko države članice poleg enotne evropske številke za klic v sili 112 ohranijo tudi nacionalne številke za klice v sili. Predlog zakona tako poleg številke 112 še naprej kot številko za

komunikacije v sili ohranja tudi številko policije 113. Opustitev številke 113 kot številke za klic v sili ni namreč posegla v organizacijo dela tako Policije kot tudi URSZR. Med delom regijskih centrov za obveščanje, ki obravnavajo klice na številko 112, in operativno-komunikacijskim centrom Policije, ki obravnava klice na številko 113, namreč obstaja pomembna razlika. Prvi namreč klice sprejmejo, evidentirajo in posredujejo naprej službam za pomoč v sili, medtem ko OKC po sprejemu in evidentiranju klica pristopi tudi k samemu reševanju. Številka 113 je prepoznana in tudi pogosto uporabljena, saj Policija letno zabeleži prek 500.000 klicev posameznikov.

Predlog drugega odstavka je nov v primerjavi z ZEKom-2 in pomeni prenos drugega pododstavka prvega odstavka 109. člena Direktive 2018/1972/EU. S predlaganim odstavkom se vzpostavlja podlaga za sprejem ukrepov ministrstva, s katerimi bi se spodbujal dostop do interventnih storitev prek številke za komunikacije v sili tudi iz elektronskih komunikacijskih omrežij, ki niso javna komunikacijska omrežja (torej v primeru zasebnih omrežij). Navedeno velja zlasti za primere, ko znotraj organizacije, ki upravlja z omrežjem, ni zagotovljen alternativni in enostaven dostop do služb za nujne primere.

Predlog četrtega odstavka z vidika večje jasnosti dopolnjuje dosedanjo določbo tretjega odstavka 134. člena ZEKom-1. Izvajalec javno dostopnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke mora brezplačno zagotoviti prenos komunikacije v sili centru za sprejem komunikacije v sili, kar vključuje zagotovitev vse potrebne ustrezne opreme do omrežne priključne točke za sprejem komunikacije v sili. Z namenom, da se zagotovi neprekinjeno delovanje komunikacije v sili, kar je ključno za reševanje življenj, izvajalec zagotovi tudi brezplačne nadomestne poti.

Glede na to, da Direktiva 2018/1972/EU v šestem odstavku 109. člena določa, da merila za natančnost in zanesljivost zagotovljenih informacij o lokaciji kliče določi pristojni regulativni organ, je v enajstem odstavku predvidena pravna podlaga za sprejem splošnega akta, s katerim bo agencija predpisala kakovost storitve za enotno evropsko telefonsko številko za klice v sili 112 in številko policije 113. Pred sprejemom splošnega akta bo agencija morala pridobiti soglasje ministra, pristojnega za zaščito in reševanje, in ministra, pristojnega za notranje zadeve.

K 196. členu (javno obveščanje in alarmiranje)

Slovenija je bila ena prvih držav, ki je z novelo ZEKom-1C vzpostavila obveznost operaterjev javnih komunikacijskih omrežij in izvajalcev javno dostopnih telefonskih storitev mobilnih prizemnih omrežij, da na zahtevo URSZR omogočijo storitve sistema javnega mobilnega obveščanja in alarmiranja v primeru večjih naravnih in drugih nesreč (ta je opredeljen v Uredbi o organizaciji in delovanju sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja (Uradni list RS, št. 105/07)). Temu je z enotnim pristopom sledila Evropska unija z določitvijo obveznosti držav članic, da do 21. junija 2022 zagotovijo, da ponudniki mobilnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke v primeru aktualnih ali bližajočih se izrednih razmer ali nevarnosti končnim uporabnikom posredujejo javna opozorila, kot to izhaja iz 110. člena Direktive 2018/1972/EU. Pomembni kriteriji obveščanja in alarmiranja v primeru naravnih ali drugih nesreč so zagotovi hitrost, zanesljivost in doseg. V današnjem času je uspešno in učinkovito obveščanje najlažje zagotoviti z uporabo mobilnih naprav, ki jih ima večina prebivalcev ves čas pri sebi. Pri tem je pomembno, da takšna javna opozorila dosežejo vse končne uporabnike, ki se nahajajo na geografskih območjih, na katera bi lahko v obdobju opozorila vplivale aktualne ali bližajoče se izredne razmere. V skladu z načelom

tehnološke nevtralnosti način pošiljanja javnih opozoril oziroma izbrana tehnologija v predlogu zakona ni določena. Ponudnikom je tako prepuščena izbira izmed možnosti, ki omogočajo izpolnitev obveznosti (npr. »cell broadcast«, »location based SMS«) oziroma kombinacijo različnih tehnoloških rešitev. Na zahtevo URSZR mora izvajalec posredovati tudi informacijo o številu mobilnih telefonov, ki se nahajajo na določenem območju. Navedena informacija bo lahko organu v pomoč pri pripravi načrta reševanja (npr. v primeru množične prometne nesreče).

K 197. členu (ukrepi za uporabnike invalide)

Predlog člena ohranja pravno podlago za sprejem uredbe, s katero se določijo zahteve, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev, da se končnim uporabnikom invalidom zagotovi dostop do elektronskih komunikacijskih storitev (vključno s pogodbenimi informacijami), ki je enakovreden dostopu, kot ga uživajo drugi končni uporabniki, ter tudi možnost, da izbirajo med različnimi izvajalci. Takšne zahteve bi glede na Uvodno izjavo 297 k Direktivi 2018/1972/EU lahko vključevale zlasti zahteve, da morajo izvajalci končnim uporabnikom zagotoviti, da lahko uporabljajo njihove storitve pod enakimi pogoji, vključno s cenami, tarifami in kakovostjo, kot jih imajo drugi končni uporabniki, ne glede na kakršne koli dodatne stroške, ki jih imajo ti izvajalci.

Ohranja se določba iz drugega odstavka 135. člena ZEKom-1, v skladu s katero je bila vzpostavljena podlaga, da ministrstvo, pristojno za medije, v skladu s svojo zakonodajo po potrebi z razpisi spodbuja postopno zagotavljanje prilagojenih storitev za osebe z okvaro vida ali sluha (npr. postopno opremljanje programskih vsebin s podnapisi za gluhe in naglušne ter z zvočnimi opisi za slepe in slabovidne).

Končnim uporabnikom invalidom je pomembno zagotoviti tudi razpoložljivost ustrezne terminalske opreme, ki je s posebnimi storitvami in funkcijami prilagojena njihovim potrebam. Predlog tretjega odstavka tako ohranja vsebino tretjega odstavka 135. člena ZEKom-1, in sicer ministrstvo, pristojno za urejanje pogojev in zahtev za dajanje proizvodov na trg, (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo), s svojimi ukrepi spodbuja razpoložljivost takšne opreme.

K 198. členu (medobratovalnost digitalne televizijske opreme)

Predlog člena je namenjen spodbujanju zagotavljanja medobratovalnosti digitalne televizijske opreme. Cilj, ki ga zasleduje tretji odstavek 113. člena Direktive 2018/1972/EU je, da se zagotovi čim boljša možna povezljivost digitalnih televizijskih sprejemnikov. Končni uporabnik mora imeti možnost, da po izteku pogodbe s ponudnikom digitalnih televizijskih storitev prejeto opremo vrne ponudniku po enostavnem in brezplačnem postopku, če le-ta ni medobratovalna do te mere, da jo lahko uporabi pri drugem ponudniku. S tem se skuša spodbujati k čim večji medobratovalnosti.

Predlog člena v tretjem odstavku vsebuje pravno podlago za splošni akt agencije, s katerim ta predpiše zahteve za medsebojno delovanje digitalnih interaktivnih televizijskih storitev in digitalne televizijske opreme, ki jo uporabljajo potrošniki. Gre za vsebino, ki je bila doslej urejena v petem odstavku 112. člena ZEKom-1.

K 199. členu (radijska in terminalska oprema)

Predlog člena ohranja vsebino 136. člena ZEKom-1 v zvezi z radijsko in telekomunikacijsko terminalske opremo. Pri tem se upošteva, da je prenehal veljati Pravilnik o radijski opremi in

telekomunikacijski terminalski opremi (Uradni list RS, št. 17/09, 17/11 – ZTZPUS-1 in 54/12), ki ga je nadomestil Pravilnik o radijski opremi (Uradni list RS, št. 3/16). Slednji ureja le še radijsko opremo, medtem ko je terminalska oprema podvržena urejanju s Pravilnikom o elektromagnetni združljivosti (Uradni list, št. 39/16) in Pravilnikom o omogočanju dostopnosti električne opreme na trgu, ki je načrtovana za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (Uradni list RS, št. 39/16). Ker je terminalska oprema opredeljena med izrazi v 3. členu, se tudi v tem členu uporablja ta izraz in ne več telekomunikacijska terminalska oprema. Operaterji ne smejo zavrniti razumne zahteve za priključitev uporabnikove opreme, ki ustreza zahtevam predpisov. Uporabniki pa ne smejo na javno komunikacijsko omrežje priključiti neustrezne radijske ali terminalske opreme. Spoštovanje določbe nadzira agencija v sodelovanju s tržnimi inšpektorji.

K 200. členu (imeniki in imeniška služba)

Glede na to, da univerzalni imenik oziroma univerzalna imeniška služba nista več del univerzalne določbe, je v primerjavi s 137. členom ZEKom-1 spremenjena tudi določba o imenikih in imeniški službi. Tako predlog člena ne vsebuje več določb o pravicah naročnikov javno dostopnih telefonskih storitev, vezanih na univerzalni imenik. Ponudniki medosebnih komunikacijskih storitev ne smejo končnim uporabnikom preprečevati dostopa preko klica ali kratkega sporočila do ustreznih imeniških služb v drugih državah članicah.

Na področju imenikov in imeniških storitev je prisotna učinkovita konkurenca. Da bi se ta ohranila, morajo ponudniki medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke, ki končnim uporabnikom dodeljujejo številke iz načrta oštevilčenja, še naprej zagotavljati razpoložljivost informacij na pravičen, objektivni, stroškovno naravnani in nediskriminacijski način.

Po odpravi obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve za imeniške storitve in zaradi obstoja delujočega trga za take storitve ni več potrebno določati pravice dostopa do imeniških storitev. Kljub temu pa mora biti agenciji še vedno omogočeno, da naloži obveznosti in pogoje operaterjem, ki nadzirajo dostop do končnih uporabnikov, se ohranita dostop in konkurenca na tem trgu.

K 201. členu (dodatne zmogljivosti in obveznosti)

Predlog člena ohranja vsebino 138. člena ZEKom-1, v skladu s katerim agencija lahko v primeru, da na podlagi posvetovanja z zainteresirano javnostjo ugotovi, da na celotnem ozemlju Republike Slovenije ali na njegovem delu ni zadostnega dostopa do določenih zmogljivosti operaterjem s splošnim aktom predpiše, da morajo omogočiti vse ali nekatere možnosti za nadzor stroškov oziroma upoštevati obveznosti glede omejitve ali odklopa zaradi razlogov na strani naročnika. Prav tako lahko agencija operaterjem naloži, da morajo omogočiti tonsko izbiranje oziroma prikaz identitete kličočega priključka, če je to tehnično in ekonomsko izvedljivo.

K 202. členu (razčlenjeni račun)

Predlog člena ohranja vsebino 139. člena ZEKom-1 o razčlenjenem računu. 173. člen tega predloga določa obveznost izdaje razčlenjenega računa za izvajalce v okviru določb o zagotavljanju univerzalne storitve. Ostali izvajalci skladno z določbami regulativnega okvira zgolj na podlagi zakona nimajo obveznosti nudenja storitve. Če pa jo v skladu s svojimi splošnimi pogoji nudijo, so podvrženi enakim pravilom, kot izvajalci v okviru univerzalne

storitve. Enako velja za operaterje, ki morajo storitev razčlenjenega računa nuditi v skladu s splošnim aktom iz prejšnjega člena.

K 203. členu (omejitev ali prekinitiv zaradi razlogov na strani operaterja)

Predlog člena ohranja vsebino 141. člena ZEKom-1 o omejitvi ali prekinitvi zaradi razlogov na strani operaterja. Omejitev oziroma prekinitiv dostopa do storitev s strani operaterja je mogoče brez soglasja uporabnikov le začasno, kadar je to potrebno iz razloga dograditve, posodobitve, vzdrževanja ali v primeru napake ali okvare. Dodatno je vzpostavljena pravna podlaga za sprejem splošnega akta agencije, s katerim slednja lahko podrobneje uredi izvajanje tega člena (npr. določi obliko in način poročanja o nedelovanju storitev).

K 204. členu (pravica do ugovora in spor)

Predlog člena v pretežni meri ohranja vsebino 142. člena ZEKom-1 o pravici do ugovora in spora. Z vidika večje jasnosti je nekoliko spremenjena določba četrtega odstavka, ki določa roke za vložitev ugovora. Določena sta subjektivni (15 od dni odkar je uporabnik izvedel za izpodbijano odločitev ali ravnanje) in objektivni rok (v vsakem primeru v 60 dneh, od dne, ko se je sporna odločitev ali ravnanje zgodila – npr. od izdaje računa) za vložite ugovora.

V petem odstavku v primeru podaje ugovora na telefonsko številko operaterja ni več predvidena obveznost, da bi končni uporabnik moral opozoriti, da vlaga ugovor, kot je predviden v prvem odstavku tega člena. Končni uporabniki večinoma niso podrobno seznanjeni s posameznimi zakonskimi določbami, niti ne uporabljajo poenotene pravne terminologije. Glede na navedeno bi morala biti dolžnost operaterja, da od končnega uporabnika pridobi ključne informacije, vključno s tem, ali končni uporabnik vlaga ugovor v smislu tega člena.

Končni uporabniki se pri komunikaciji z operaterji v veliki meri poslužujejo uporabe elektronske pošte. Z vidika hitre in učinkovite komunikacije z naročniki je primerno, da se tudi operaterji poslužujejo te poti v primeru, ko je končni uporabnik podal ugovor v elektronski pošti. Glede na navedeno v šestem odstavku ni več predvideno, da bi v takšnem primeru operater moral pridobiti predhodno soglasje končnega uporabnika. Kadar končni uporabnik vloži ugovor po elektronski pošti, lahko operater tudi svojo odločitev pošlje na elektronski naslov končnega uporabnika.

V sedmem odstavku je izrecno določeno, da se v primeru vročanja po elektronski pošti, dokazovanje vročitve presoja po določbah zakona, ki ureja elektronsko poslovanje in elektronski podpis (7. člen Zakona o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu (Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZEPT in 46/14)).

K 205. členu (nadzor)

Agencija nadzira izvajanje določb poglavja o pravicah uporabnikov.

XII. OBDELAVA OSEBNIH PODATKOV IN VARSTVO ZASEBNOSTI ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJ

Predlog poglavja ohranja vsebino XII. poglavja ZEKom-1 »Obdelava osebnih podatkov in varstvo zasebnosti elektronskih komunikacij«, ki se nanaša na varstvo osebnih podatkov in varstvo komunikacijske zasebnosti skladno z Direktivo 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002/58/ES o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na

področju elektronskih (v nadaljevanju: Direktiva 2002/58/ES). Ker se slednja z Direktivo 2018/1972/EU ni prenovila (in je tako kot edina izmed direktiv regulativnega okvira za področje elektronskih komunikacij še veljavna), so predmet tega poglavja o obdelavi osebnih podatkov in varstva zasebnosti elektronskih komunikacij še naprej vse določbe, ki se nanašajo na prenos Direktive 2002/58/ES, pri čemer predlog zakona ne prinaša večjih vsebinskih sprememb glede na obstoječo ureditev. Upoštevati je namreč treba, da je v postopku intenzivnega usklajevanja držav članic predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spoštovanju zasebnega življenja in varstvu osebnih podatkov na področju elektronskih komunikacij ter razveljavitvi Direktive 2002/58/ES (Uredba o zasebnosti in elektronskih komunikacijah), ki bo neposredno uporabljiva v vseh državah članicah in bo razveljavila sedanjo Direktivo 2002/58/ES. Glede na navedeno bi bile večje vsebinske spremembe poglavja v tem trenutku preuranjene.

K 206. členu (pojem uporabnika ter upravljavca in vključene storitve)

Predlog člena ohranja vsebino 144. člena ZEKom-1. Predlagana določba tako za potrebe tega poglavja podaja opredelitve izrazov, kot izhajajo iz Direktive 2002/58/ES. Uporabnik ima v tem poglavju ožji pomen glede na opredelitev uporabnika iz 3. člena predloga zakona. Skladno z navedenim je uporabnik za potrebe tega poglavja le fizična oseba, ki uporablja javno komunikacijsko storitev v zasebne ali poslovne namene, čeprav ni nujno, da je naročena nanjo.

Upravljavca za potrebe tega poglavja pomeni upravljavca osebnih podatkov v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov (npr. Zakon o varstvu osebnih podatkov, Splošna uredba o varstvu podatkov).

K 207. členu (splošne določbe o varnosti obdelave)

Predlog člena vsebuje splošne določbe o varnosti obdelave, kar je bilo doslej urejeno v 145. členu ZEKom-1. Določa obveznost izvajalcev javnega komunikacijskega omrežja sprejeti ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe za zagotovitev zavarovanja svojih storitev. Če je to potrebno za zagotovitev zavarovanja svojih storitev v delu, ki se nanaša na varnost omrežja, mora sprejeti ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe skupaj s ponudnikom javnega komunikacijskega omrežja. Tretji odstavek tega člena določa, da morajo navedeni ukrepi najmanj zagotavljati, da ima dostop do osebnih podatkov le pooblaščen osebje za z zakonom dovoljene namene, da morajo navedeni ukrepi varovati shranjene ali poslane osebne podatke pred nenamernim ali nezakonitim uničenjem, nenamerno izgubo ali spremembo ter nepooblaščen ali nezakonito hrambo, obdelavo, dostopom ali razkritjem ter da morajo navedeni ukrepi zagotavljati izvajanje varnostne politike pri obdelavi osebnih podatkov. Tako se posledično poskuša uporabnikove osebne podatke kar najbolje zaščititi.

Glede na obstoječe besedilo 145. člena ZEKom-1 pa je na novo v petem odstavku predloga člena agenciji dana pravna podlaga, da lahko (če bi se izkazalo za potrebno) za izvajanje tega člena izda splošni akt. Takšen predlog lahko agenciji poda tudi organ, pristojen za informacijsko varnost (Uprava za informacijsko varnost).

K 208. členu (dolžnost obveščanja naročnikov pri posebnem tveganju za varnost omrežja)

Predlog člena ureja dolžnost obveščanja naročnikov pri posebnem tveganju za varnost omrežja na enak način, kot je bila vsebina urejena v 146. členu ZEKom-1.

K 209. členu (zaupnost komunikacije)

Predlog člena ohranja vsebino obstoječega 147. člena ZEKom-1 o zasebnosti komunikacij. Iz te določbe tako še naprej izhaja, da morajo operaterji uporabniku z namenom uresničevanja svobode komuniciranja in izražanja zagotoviti zaupnost komunikacij, ki se nanaša tako na vsebino komunikacij, podatke o prometu in lokacijske podatke o tej komunikaciji, kot tudi na dejstva ter okoliščine neuspešnih poskusov vzpostavljanja zvez ali njihovo prekinitvijo.

V okviru javnega poziva za pridobitev predlogov in pripomb smo bili s strani ELES opozorjeni na težave, s katerimi se srečujejo v okviru izvajanja določbe sedmega odstavka 147. člena ZEKom-1, ki v primeru snemanja komunikacije predvideva obvezno predhodno obvestilo o snemanju. Kot sistemski operater prenosnega sistema električne energije se pri delu srečujejo z izrednimi obratovalnimi dogodki, kjer je čim krajši reakcijski čas lahko življenjskega pomena, gotovo pa predstavlja grožnjo za nastanek znatne gospodarske škode. V teh primerih je predhodna najava snemanja komunikacij ob teh dogodkih izredno moteča, upočasni reakcijski čas in povečuje škodo. Ob tem je treba dodati, da gre za komunikacijo na operativni telefonski številki, ki ni namenjena splošni javnosti, temveč komunikaciji z drugimi sistemskimi operaterji oziroma distributerji. Kot odgovor na izpostavljeno problematiko se v devetem odstavku predloga člena dodaja izjema, v okviru katere obvestilo o snemanju komunikacije ni potrebno v primeru klicev na operativno telefonsko številko, ki ni namenjena javnosti in s katero upravlja izvajalec bistvenih storitev, ki je določen na podlagi zakona, ki ureja informacijsko varnost. Izjema je tako določena le za izvajalce bistvenih storitev, ki jih v skladu z Zakonom o informacijski varnosti (Uradni list RS, št. 30/18) določi vlada. Gre za izvajalce storitev, ki so bistvene za ohranitev ključnih družbenih in gospodarskih dejavnosti, pri čemer je zagotavljanje storitve odvisno od omrežij in sistemov ter bi incident imel pomemben negativen vpliv na zagotavljanje storitev. Izvajalec bistvenih storitev mora v varnostni dokumentaciji opredeliti pomen in način rabe operativne telefonske številke.

K 210. členu (podatki o naročnikih)

Predlagana določba se ne spreminja v primerjavi s sedanjim 148. členom ZEKom-1 in določa, katere podatke lahko operaterji zbirajo o svojih naročnikih, s kakšnim namenom in kako dolgo jih smejo hraniti. Zbrane podatke lahko izvajalci storitev uporabljajo le za sklepanje, izvajanje, spremljanje in prekinitve naročniške pogodbe, zaračunavanje storitev, pripravo in izdajanje naročniških imenikov v skladu s tem zakonom ter na podlagi naročnikovega soglasja tudi za druge zakonite namene. Na podlagi tretjega odstavka lahko zbrane podatke izvajalci storitev po prenehanju naročniškega razmerja hranijo do popolnega poplačila storitev, vendar najdlje do preteka zastaralnega roka za svoje terjatve za izvajanje storitev, razen v primerih, ko je s tem zakonom določen daljši rok hrambe glede spremljanja in nadzora porabe podatkovnih storitev, glede klica v sili, glede notranjih postopkov, glede zavarovanja in neizbrisne registracije posredovanja prometnih in lokacijskih podatkov v primerih varovanja življenja in telesa, glede sledenja zlonamernih ali nadležnih klicev ter glede zakonitega prestrezanja komunikacij.

K 211. členu (notranji postopki)

Predlog člena ohranja vsebino 149. člena ZEKom-1. Podlaga za ta člen je v 15. členu Direktive o zasebnosti in elektronskih komunikacijah (1.b. odstavek). Člen obvezuje ponudnike storitev, da vzpostavijo svoje notranje postopke in triletno neizbrisno evidenco o odzivanju na zahteve za dostop do osebnih podatkov uporabnikov. Informacijskemu

pooblaščenca morajo poročati o notranjih postopkih, predložiti podatke o številu prejetih zahtev in vlagateljih, o pravni podlagi teh zahtev in o svojem odzivu nanje.

K 212. členu (imeniki)

Predlog člena ohranja vsebinsko ureditev 150. člena ZEKom-1 o imenikih, ki pomeni prenos 12. člena Direktive 2002/58/ES. Preden se naročnikovi podatki vključijo v tiskan ali elektronski imenik, ki je dostopen javnosti ali ga uporabljajo imeniške službe, morajo biti naročniki brezplačno obveščeni o namenu tega imenika ter o vseh nadaljnjih možnostih uporabe teh podatkov. Naročniki lahko preverijo vpisane podatke, zahtevajo njihovo spremembo ali zahtevajo izbris teh podatkov. V tretjem odstavku je dana možnost omejitve uporabe osebnih podatkov za namene izvajanja klicev, ki imajo komercialni ali raziskovalni namen. Na prejeto pobudo zainteresirane javnosti v okviru javnega poziva se z vidika zagotavljanja večje jasnosti spreminja le formulacija petega odstavka tega člena, po kateri morajo pravne ali fizične osebe, ki opravljajo klice, ki imajo komercialni ali raziskovalni namen, ob posameznem klicu upoštevati prepoved uporabe naročnikovih osebnih podatkov, označene v zadnjem javno objavljenem (in ne izdanem) elektronskem imeniku, če se te označbe razlikujejo od označb v tiskanem imeniku istega izdajatelja.

K 213. členu (podatki o prometu)

Predlog člena se ne spreminja glede na obstoječi 151. člen ZEKom-1, kot je bila v ta področni zakon vključena v zvezi s prenosom 6. člena Direktive 2002/58/ES. Podatki o prometu so katerikoli podatki, obdelani za namen prenosa komunikacije po elektronskem komunikacijskem omrežju ali zaradi njegovega zaračunavanja. Operater jih mora izbrisati ali spremeniti v nerazpoznavne takoj, ko niso več potrebni za prenos sporočil, razen taksativno naštetih izjem.

K 214. členu (lokacijski podatki, ki niso hkrati podatki o prometu)

Predlog člena ohranja nespremenjeno vsebino 152. člena ZEKom-1 o lokacijskih podatkih, ki niso hkrati podatki o prometu. Lokacijske podatke, ki niso hkrati prometni podatki, je za izvajanje storitev z dodano vrednostjo dovoljeno obdelovati le v anonimni obliki ali pa s soglasjem uporabnika, ki ga lahko uporabnik kadarkoli prekliče. Preden da uporabnik soglasje, mora biti seznanjen z možnostjo zavrnitve soglasja, vrsto obdelovanih lokacijskih podatkov, namenom in trajanjem obdelovanja ter z možnostjo posredovanja podatkov tretji osebi zaradi izvedbe storitve z dodano vrednostjo.

K 215. členu (posredovanje prometnih in lokacijskih podatkov v primerih varovanja življenja in telesa)

Predlog člena ohranja ureditev posredovanja prometnih in lokacijskih podatkov v primerih varovanja življenja in telesa na enak način, kot je bila vsebina urejena v 153. členu ZEKom-1. Predlagana zakonska rešitev omogoča pridobitev podatkov s strani policije v primerih, ko obstaja utemeljena verjetnost, da je neposredno ogroženo življenje ali telo osebe in je pridobitev teh podatkov nujna, da se prepreči smrt ali hujša poškodba te osebe oziroma ko je pridobitev podatkov potrebna zato, da se najde oseba, kateri je poslovna sposobnost omejena oziroma ima ugotovljene zdravstvene težave, in je bila prijavljena kot pogrešana, kakor tudi v primeru, ko je pridobitev podatkov potrebna, da se najde otrok, ki je bil s strani staršev ali zakonitih zastopnikov prijavljen kot pogrešan. Za pridobitev podatkov o zadnji

lokaciji opreme za mobilno komunikacijo morajo imeti osebe pri sebi opremo za mobilno komunikacijo.

K 216. členu (zavarovanje podatkov in neizbrisna registracija)

Predlog člena ohranja vsebino 153.a člena ZEKom-1, ki je bil v ZEKom-1 vpeljan zaradi razveljavitve XIII. Poglavja o hrambi podatkov ZEKom-1 (odločba št. U-I-65/13 z dne 3. 7. 2014). Ker sta razveljavljena 165. in 166. člen ZEKom-1 določala način zavarovanja hranjenih podatkov in posredovanje hranjenih podatkov pristojnim organom, je bilo treba za potrebe izvajanja četrtega in petega odstavka 153. člena ZEKom-1 povzeti njune relevantne določbe v novem 153.a členu ter nanje napatiti v četrtem in petem odstavku 153. člena ZEKom-1. Tako je bilo omogočeno, da se navedeni občutljivi podatki ter dokumentacija hranijo, za izvedene ukrepe pa zagotavlja sledljivost na že uveljavljen in sprejemljiv način. Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem člena izvaja informacijski pooblaščenec.

K 217. členu (prikaz identitete kličočega priključka in priključka v zvezi)

Predlagana določba o prikazu identitete kličočega priključka in priključka v zvezi se ne spreminja glede na 154. člen ZEKom-1. S predlagano določbo je za prenos 8. člena Direktive 2002/58/ES še naprej podan okvir zaščite pravic in legitimnih interesov v zvezi s prikazom identitete priključka in priključka v zvezi, tudi pravice poklicanega, da zavrne prikaz identitete priključka, na katerega je kličoči dejansko priključen.

K 218. členu (sledenje zlonamernih ali nadležnih klicev)

Predlog člena o sledenju zlonamernih ali nadležnih klicev ohranja ureditev 155. člena ZEKom-1. Če naročnik pisno zahteva od operaterja, da izsledi zanj zlonamerne ali nadležne klice, sme operater začasno, vendar največ tri mesece, beležiti izvor vseh klicev, ki se zaključijo v omrežni priključni točki tega naročnika, tudi tistih, za katere se zahteva preprečitev prikaza identitete kličočega priključka. Naročnika, ki je zahteval sledenje zlonamernih ali nadležnih klicev, mora operater pisno obvestiti o rezultatu sledenja, to je identifikacijski oznaki kličočega (npr. telefonska številka). Le v primeru, ko naročnik izkaže pravni interes za zaščito svojih pravic pred sodiščem, mu operater posreduje morebitne podatke, ki razkrijejo identiteto kličočega naročnika, o čemer pa obvesti tudi kličočega naročnika in Informacijskega pooblaščenca, ki nadzira izvajanje te določbe.

K 219. členu (preusmeritev klica)

Predlagana določba o preusmeritvi klicev se ne spreminja glede na 156. člen ZEKom-1. Operater mora naročniku omogočiti, da z uporabo preprostih sredstev in brezplačno prepreči avtomatsko preusmeritev klicev od tretjih oseb na svoj terminal.

K 220. členu (piškotki)

Predlog člena o t.i. piškotkih ohranja vsebino 157. člena ZEKom-1. Shranjevanje podatkov ali pridobivanje dostopa do podatkov, shranjenih v terminalski opremi naročnika ali uporabnika, je dovoljeno samo pod pogojem, da je naročnik ali uporabnik v to privolil potem, ko je bil predhodno jasno in izčrpno obveščen o upravljavcu in namenih obdelave teh podatkov skladno s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov (prvi odstavek). Glede privolitve uporabnika ali naročnika za obdelavo njegovih osebnih podatkov mora biti privolitev najprej v skladu s privolitvijo po sprejetih GDPR Uredbi, kar še posebej pojasnjuje tudi Informacijski pooblaščenec v svojih mnenjih in smernicah. Glede na določila 7. člena in uvodne določbe

32 GDPR Uredbe mora posameznik jasno podati privolitev za zbiranje in obdelavo svojih osebnih podatkov za konkreten namen in ima tudi pravico, da svojo privolitev kadarkoli prekliče. Z vidika jasnosti in nomotehničnih izboljšav je glede na besedilo 157. člena ZEKom-1 v predlaganem členu navedeno, da se upoštevajo predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov, kar zajema tako zakon, ki ureja varstvo osebnih podatkov, kot tudi novo GDPR Uredbo. Po obstoječi ureditvi je bilo namreč navedeno, da se upošteva le prej navedeni zakon.

K 221. členu (neželena komunikacija)

Predlagana določba se ne spreminja glede na obstoječi 158. člen ZEKom-1. Na podlagi prvega odstavka tega člena je uporaba samodejnih klicnih in komunikacijskih sistemov za opravljanje klicev na telefonsko številko naročnikov, ki so fizične osebe, brez človekovega posredovanja (npr. klicni avtomati, SMS, MMS), telefaksov ali elektronske pošte za namene neposrednega trženja dovoljena samo na podlagi naročnikovega ali uporabnikovega predhodnega soglasja. Izjeme in prepovedi pa so navedene v nadaljevanju člena.

K 222. členu (kršitev varstva osebnih podatkov)

Predlagana določba se ne spreminja glede na 159. člen ZEKom-1 o obveznostih v primeru kršitev varstva osebnih podatkov. Ob kršitvah varstva osebnih podatkov mora izvajalec javnih komunikacijskih storitev o tem nemudoma obvestiti agencijo. Če je verjetno, da kršitev varstva osebnih podatkov škodljivo vpliva na osebne podatke in zasebnost naročnika ali posameznika, mora izvajalec brez neupravičenega odlašanja o tej kršitvi obvestiti tudi zadevnega naročnika ali posameznika.

K 223. členu (zakonito prestrezanje)

Predlagana določba tega člena ohranja vsebino obstoječega 160. člena ZEKom-1. Člen določa, da mora operater omogočiti zakonito prestrezanje komunikacij na določeni točki javnega komunikacijskega omrežja takoj, ko prejme prepis tistega dela izreka odredbe pristojnega organa, v katerem je navedba točke javnega komunikacijskega omrežja, na kateri naj se izvaja zakonito prestrezanje komunikacij ter drugi podatki, povezani z načinom in obsegom tega ukrepa. Izjemoma mora operater omogočiti zakonito prestrezanje komunikacij tudi na podlagi ustne odredbe, če je tako določeno v zakonu. Operaterji morajo zagotoviti tudi tridesetletno neizbrisno registracijo vsakega zakonitega prestrezanja komunikacij ter jih v okviru tega roka varovati v skladu z oznako stopnje tajnosti prepisa odredbe. Šesti odstavek tega člena tudi določa, da mora operater v svojem omrežju na svoje stroške zagotoviti ustrezno opremo in primerne vmesnike, ki v njegovem omrežju omogočajo zakonito prestrezanje komunikacij. Pri prestrezanju komunikacij v mednarodnih elektronskih komunikacijskih omrežjih v skladu z zakonom, ki ureja Slovensko obveščevalno varnostno agencijo, mora operater omrežja na svoje stroške zagotoviti ustrezno opremo in izročilne vmesnike, ki v njegovem omrežju omogočajo zakonito prestrezanje mednarodnih komunikacij, ali ustrezne prenosne poti do izročilnih vmesnikov v nadzornem centru pristojnega organa.

K 224. členu (nadzor)

Ker se ureditev nadzora nad določbami tega poglavja ne spreminja, predlagan člen ohranja

vsebino 161. člena ZEKom-1. Razen za nadzor nad taksativno navedenimi določbami, kjer ga izvaja informacijski pooblaščenec, je za izvajanje nadzora določb tega poglavja pristojna agencija.

XIII. AGENCIJA

Predlog poglavja ohranja strukturo XIV. poglavja ZEKom-1 (Agencija). Splošne določbe (splošno in struktura vodenja agencije) ostajajo v tem predlogu večinoma nespremenjene, preostale določbe o delovanju agencije, ciljih in sodelovanju z drugimi organi pa se spreminjajo upoštevuje spremenjene določbe regulativnega okvira.

K 225. členu (agencija)

Predlog člena ohranja vsebino 170. člena ZEKom-1. Agencija je pravna oseba javnega prava, s čimer je zagotovljena njena pravna ločenost in funkcijska neodvisnost od vseh podjetij, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja, opremo ali storitve, kot to nalaga Direktiva 2018/1972/EU. Ustanovitelj agencije je vlada, ki izvršuje pravice in obveznosti ustanovitelja, kar je skladno tudi z zakonom, ki ureja javne agencije. Zaradi potrebe po okrepitvi neodvisnosti agencije kot nacionalnega regulativnega organa, pa predlog zakona že v tem členu izrecno določa njeno samostojnost pri izvajanju nalog iz svoje pristojnosti.

K 226. členu (delovanje agencije)

Predlog člena ohranja vsebino 171. člena ZEKom-1. Tako je določeno, da agencija izvaja naloge, ki so določene s tem in drugimi zakoni s področja njenega delovanja, ter na njihovi podlagi sprejetimi podzakonskimi akti in drugo veljavno zakonodajo. S tem pa zasleduje razvojne cilje, ki izhajajo iz strateških dokumentov Republike Slovenije s področja njenih pristojnosti. Predlog člena natančno in izrecno določa nepristranskost, preglednost ter pravočasnost izvajanja nalog agencije, kar je v duhu zakona, ki ureja javne agencije ter skladno z Direktivo 2018/1972/EU, ki se prenaša s tem predlogom zakona.

Dodan je nov tretji odstavek, ki še posebej poudarja neodvisnost delovanja agencije pri izvajanju nalog, ki so v skladu s prvim odstavkom 5. člena Direktive 2018/1972/EU zaupane nacionalnim regulativnim organom. Pri izvajanju teh nalog agencija ne sme zaprositi ali prejemati navodil od drugih državnih organov, kar ne vpliva na možnost posvetovanja s posameznimi pristojnimi organi. V ZEKom-1 sta bili takšni določbi posamično uvrščeni v poglavji o zagotavljanju konkurence in reševanju sporov (prvi odstavek 88. člena in četrti odstavek 217. člena).

K 227. členu (akti agencije)

Predlog člena v glavnem ohranja vsebino 172. člena ZEKom-1. Člen določa, da agencija izdaja splošne akte o vprašanih s področja svojih pristojnosti, s katerim lahko podrobneje uredi vprašanja, ki se pojavijo pri izvrševanju posameznih določb zakonov, s področij v njeni pristojnosti.

V primerjavi z ZEKom-1 je dodan nov tretji odstavek, ki vzpostavlja pravno podlago za sprejem splošnega akta za izvrševanje predpisov Evropske unije (kot je to potrebno npr. za izvrševanje sicer neposredno uporabljive uredbe EU).

Agencija v okviru svojih regulativnih pristojnosti izdaja priporočila, s katerimi naslovnikom nezavezujoče priporočila določena ravnanja. O posamičnih zadevah s področja svojih pristojnosti pa agencija odloča z odločbo ali sklepom.

K 228. členu (organi agencije)

Predlog člena ohranja vsebino 173. člena ZEKom-1. Organa agencije sta svet agencije in direktor agencije.

K 229. členu (sestava in imenovanje članov sveta agencije)

Predlog zakona v tem členu, enako kot 174. člen ZEKom-1, določa sestavo in imenovanje članov sveta agencije. Svet agencije ima pet članov, ki jih po vzoru Zakona o javnih agencijah (Uradni list RS, št. 52/02, 15/04 – EZ-A in 33/11 – ZEKom-C; v nadaljevanju: ZJA) imenuje ustanovitelj agencije, torej vlada.

K 230. členu (mandat in pogoji za člane sveta agencije)

Predlog člena ohranja vsebino 175. člena ZEKom-1. Člani sveta agencije so imenovani za dobo petih let in so lahko ponovno imenovani, v drugem odstavku pa so taksativno naštetih kriteriji, ki jih mora imeti izpolnjene osebe, ki bi bila imenovana za člana sveta agencije.

K 231. členu (izjava o interesih in povezavah člana sveta agencije)

Predlog člena ohranja vsebino 175.a člena ZEKom-1. Tako določa obveznost kandidata za člana sveta agencije, da poda izjavo, s katero razkrije svoje interese in povezave, na katere bi lahko vplivale odločitve agencije. Namen določbe je povečanje transparentnosti in odprava dvomov o povezavah oziroma interesih članov sveta agencije. Član sveta agencije mora biti namreč zaupanja vredna oseba, zato je predvidena dolžnost razkritja njegovih interesov, ki bi lahko predstavljali konflikt interesov na področje delovanja agencije.

K 232. členu (nezdružljivost)

Predlog člena ohranja vsebino 176. člena ZEKom-1. Določa nezdružljivost »funkcije« člana sveta agencije z določenimi drugimi funkcijami oz. položaji. Da ne bi prišlo do navzkrižja interesov, član sveta agencije ne sme biti član vodstva politične stranke, poslanec v državnem zboru, državni funkcionar ali funkcionar v samoupravni lokalni skupnosti ali javni uslužbenec v državnem organu. Član sveta agencije tudi ne sme biti zaposlen oziroma biti član upravnega ali nadzornega organa pravne osebe, ki opravlja dejavnost na področju, ki ga je pristojna urejati agencija oziroma imeti lastniških deležev v pravnih osebah, ki imajo lastniški delež v takih pravnih osebah. Prav tako ne more biti član sveta agencije oseba, katere zakonec, zunajzakonski partner ali partner v skladu z zakonom, ki ureja istospolno partnersko skupnost, ter sorodnik v ravni vrsti do vključno drugega kolena je član upravnega ali nadzornega organa pravne osebe, ki opravlja dejavnost na področju, ki ga je pristojna urejati agencija, oziroma ima lastninske deleže v pravnih osebah, ki opravljajo dejavnost na področju, ki ga je pristojna urejati agencija, ali v pravnih osebah, ki ima lastninski delež v takih pravnih osebah.

K 233. členu (pristojnosti in odgovornosti sveta agencije)

Določba tega člena, enako kot 177. člen ZEKom-1, navaja pristojnosti sveta agencije, ki se v največji možni meri približujejo pristojnostim sveta javnih agencij, kot jih na krovni ravni določa krovni ZJA. Svet agencije med drugim opravlja »interni« nadzor nad poslovanjem

agencije. V zvezi s tem lahko svet agencije predlaga direktorju izboljšave na tem področju. Pri tem je potrebno opozoriti, da svet agencije pri izvajanju svojih pristojnosti ne sme posegati v vsebino in postopke sprejemanja drugih splošnih in posamičnih aktov ter priporočil agencije ter v z njimi povezane strokovne naloge, saj je za nadzor nad pravilnostjo odločb agencije pristojno le sodišče, kar je skladno tudi z neodvisnostjo agencije kot nacionalnega regulativnega organa. V primerjavi z ZEKom-1 je dodan nov tretji odstavek, ki člane sveta agencije zavezuje k varovanju zaupnosti podatkov agencije. Doslej namreč nerazkrivanje informacij s strani članov sveta ni bilo urejeno, bila pa je v 5. točki prvega odstavka 184. člena ZEKom-1 določena dolžnost varovanja zaupnosti podatkov za direktorja agencije

K 234. členu (predčasna razrešitev člana sveta)

Določbe tega člena, enako kot obstoječi 178. člen ZEKom-1, določajo razloge predčasne razrešitve člana sveta agencije ter pristojnosti vlade in samega sveta agencije.

K 235. členu (sklic seje in odločanje sveta agencije)

Predlagan člen ohranja vsebino 179. člena ZEKom-1. Svet agencije dela in odloča na sejah, ki jih sklicuje predsednik sveta agencije. Svet agencije se mora sestati vsaj štirikrat letno. Odločitve sprejema svet agencije z glasovanjem po načelu absolutne večine.

K 236. členu (pravice in obveznosti članov sveta agencije)

Določbe tega člena ohranjajo vsebino 180. člena ZEKom-1 in hkrati sledijo ureditvi zakona, ki ureja javne agencije. Določajo se pravice in obveznosti članov sveta agencije.

K 237. členu (imenovanje direktorja in vršilca dolžnosti direktorja)

Predlog člena ohranja vsebino 181. člena ZEKom-1. Direktorja agencije imenuje vlada na predlog ministra po predhodno izvedenem javnem natečaju. Če direktor umre, je razrešen ali mu je potekel mandat in novi direktor še ni imenovan, imenuje vlada brez javnega natečaja vršilca dolžnosti direktorja do imenovanja novega direktorja, vendar najdlje za šest mesecev.

K 238. členu (mandat in pogoji za imenovanje direktorja)

Predlog člena ohranja vsebino 182. člena ZEKom-1 ter tako taksativno določa, katere pogoje mora izpolnjevati oseba, da je lahko imenovana za direktorja. Direktor, s katerim vlada sklene pogodbo o zaposlitvi, je imenovan za dobo petih let in je lahko ponovno imenovan po predhodno izvedenem javnem natečaju.

Prvi odstavek 7. člena Direktive 2018/1972/EU določa, da je vodja nacionalnega regulativnega organa izbran med osebami z ugledom in poklicnimi izkušnjami ter na podlagi dosežkov, spretnosti, znanja in izkušenj. Glede na navedeno je med drugim kot pogoj za imenovanje direktorja določeno, da mora biti oseba, ki je imenovana za direktorja, priznan strokovnjak na področjih, ki so v pristojnosti delovanja agencije (torej elektronske komunikacije, mediji, poštna storitve, železniški promet..). Izpolnjevanje pogoja se presoja po ugledu, ki ga kandidat uživa v strokovnih krogih, kar se odraža npr. prek izvedenih predavanj, sodelovanja v različnih delovnih skupinah (v Sloveniji in tujini), objave strokovnih člankov, morebitnih nagradah oziroma drugih dosežkih.

K 239. členu (opravljanje drugih dejavnosti in nasprotje interesov)

Predlog člena ohranja vsebino 183. člena ZEKom-1. Določeno je, da za vse javne uslužbence agencije veljajo omejitve glede opravljanja drugih dejavnosti in nasprotja interesov, kot je to za uradnike določeno v zakonu, ki ureja javne uslužbence. Za direktorja in njegove namestnike, njihove zakonce ali zunajzakonske partnerje ter sorodnike v ravni vrsti do vključno drugega kolena pa so taksativno naštetje prepovedi opravljanja določenih dejavnosti oziroma funkcij ter lastništva.

K 240. členu (omejitev poslovanja)

Predlog člena ohranja vsebino 183.a člena ZEKom-1. Zaradi preprečevanja potencialnih nasprotij interesov se ureja nezdržljivost direktorja in njegovih namestnikov s taksativno naštetimi dejavnostmi, funkcijami ali imetništvom lastninskih deležev v določenih pravnih osebah.

K 241. členu (izjava o interesih in povezavah kandidata za direktorja)

Predlagan člen ohranja vsebino 183.b člena ZEKom-1. Tako določa obveznost kandidata za direktorja, da poda izjavo, s katero razkrije svoje interese in povezave, na katere bi lahko vplivale odločitve agencije. Namen določbe je povečanje transparentnosti in odprava dvomov o povezavah oziroma interesih kandidata za direktorja (enako kot za kandidata za člana sveta agencije). Direktor agencije mora biti zaupanja vredna oseba, zato je predvidena dolžnost razkritja njegovih interesov in povezav, ki bi lahko predstavljali nasprotje interesov na področju delovanja agencije.

K 242. členu (pristojnosti in odgovornosti direktorja agencije)

Predlagan člen ohranja vsebino 184. člena ZEKom-1. Z njim so določene pristojnosti in naloge direktorja agencije ter določba glede odgovornosti za škodo, ki jo je povzročil s svojim ravnanjem.

K 243. členu (predčasna razrešitev direktorja)

Ta člen predloga zakona ohranja vsebino 185. člena ZEKom-1. Z njim je določeno v katerih primerih je direktor predčasno razrešen. Razreši ga vlada z odločbo na lastno pobudo ali na predlog sveta agencije, če obstajajo določeni razlogi.

K 244. členu (začasna prepoved opravljanja nalog direktorja)

Predlog člena je enak 186. členu ZEKom-1. Navaja možnost začasne prepovedi opravljanja nalog direktorja. Določba sicer nekoliko odstopa od obstoječih sistemskih ureditev, vendar je bilo to vprašanje že z ZEKom-C iz leta 2011 potrebno specialno urediti za področje delovanja te agencije in njenega direktorja s tem zakonom, prav zaradi ozkosti in omejenosti možnih razrešitvenih razlogov. Takšna ureditev je torej nujno potrebna, saj direktor agencije glede na svoj položaj vodje nacionalnega regulativnega organa ob v Direktivi 2018/1972/EU izpostavljenem načelu neodvisnosti takšnega organa, ki se kaže tudi v neodvisnosti od zunanjih vplivov (vključno politike), brez pravnomočne obsodbe v kazenskem postopku s strani neodvisnega sodstva, ne sme biti razrešen, četudi bi njegov delodajalec sam predhodno ocenil, da ima z njegove strani storjena kršitev delovnih obveznosti vse znake kaznivega dejanja.

K 245. členu (število zaposlenih)

Predlog člena ohranja vsebino 187. člena ZEKom-1. Ureja položaj agencije glede zaposlovanja, pri čemer določa, da za izvajanje svojih pristojnosti agencija v kadrovskem načrtu, ki je del programa dela, določi ustrezno število zaposlenih glede na njene potrebe dela. Gre za prenos drugega odstavka 6. člena ter tretjega odstavka 9. člena Direktive 2018/1972/EU, iz katerih izhaja, da je agenciji potrebno zagotoviti ustrezne tehnične, finančne in človeške vire za opravljanje dodeljenih nalog.

K 246. členu (plače zaposlenih)

Predlog člena ohranja vsebino 188. člena ZEKom-1. Z njim je določeno, da za plače zaposlenih v agenciji veljajo predpisi, ki urejajo sistem plač v javnem sektorju. Gre za Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 - uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12-odl.US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17 in 84/18) ter podzakonske akte, izdane na njegovi podlagi. Omenjen zakon ureja sistem plač funkcionarjev in javnih uslužbencev v javnem sektorju, kamor sodijo tudi zaposleni na agenciji. Namreč, agencija je pravna oseba javnega prava, ki ima statusno obliko »javne agencije«, te pa ureja ZJA.

K 247. členu (financiranje agencije)

Predlog prvega odstavka ohranja določbo 189. člena ZEKom-1, ki določa, da se agencija financira izključno s prihodki od plačil, ki so določena s tem zakonom ter z drugimi zakoni s področij njenega delovanja. Predpisana je finančna neodvisnost nacionalnega regulativnega organa, kot jo zahtevajo drugi odstavek 6. člena, prvi ter tretji odstavek 9. člena Direktive 2018/1972/EU.

Na predlog agencije je dodan predlog novega drugega odstavka, ki agenciji omogoča oblikovanje rezerve za primere, ko je to potrebno zaradi likvidnosti agencije v začetku koledarskega leta ter kot vir za investicije. Navedeno je potrebno zaradi zagotavljanja nemotenega poslovanja in neodvisnega delovanja agencije. Takšna rešitev je v veljavni zakonodaji že uveljavljena za dve regulatorni agenciji v pristojnosti Ministrstva za finance, in sicer Agencijo za zavarovalni nadzor in Agencijo za trg vrednostnih papirjev. Ostanek presežka se v skladu z zahtevami Direktive 2018/1972/EU preusmeri v znižanje plačil zavezancev za naslednje leto.

K 248. členu (postopek sprejemanja programa dela in finančnega načrta)

Predlog člena ohranja vsebino 189.a člena ZEKom-1. Zaradi zavlačevanja postopkov in težav, ki so se v preteklosti pojavljale pri pravočasnem potrjevanju programa dela in finančnega načrta, je bil z ZEKom-1C uveden 189.a člen, ki podrobno ureja postopek sprejemanja programa dela in finančnega načrta agencije. Nepravočasno potrjevanje teh aktov namreč pomeni tudi nepravočasni sprejem tarif za plačila, ki jih podrobneje določa in zaračunava agencija, in ki morajo biti sprejete do konca koledarskega leta, da se v prihodnjem letu omogoči zaračunavanje v skladu z novimi tarifami.

K 249. členu (nadzor nad delom agencije)

Predlagan člen, razen dodatka v določbi šestega odstavka, ne vsebuje sprememb glede na 190. člen ZEKom-1. Prvi odstavek predloga člena določa, da statut agencije potrdi vlada.

Namen določbe je v tem, da statut, ki natančno ureja organizacijo in poslovanje agencije, potrdi vlada, saj le-ta v imenu države izvršuje pravice in obveznosti ustanovitelja (skladno s tretjim odstavkom 5. člena ZJA ter tretjim odstavkom 225. člena tega predloga).

V drugem odstavku tega člena je določeno, da vlada poda soglasje k finančnemu načrtu agencije.

Agencija mora voditi računovodstvo ločeno po področjih urejanja skladno z zakonom, ki ureja računovodstvo, in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi. Računovodske izkaze in poslovno poročilo agencije mora pregledati računovodski revizor. Agencija mora vsako leto pripraviti tudi poročilo o delu in poslovno poročilo, h katerima vlada poda svoje mnenje in z njima seznaniti Državni zbor RS.

V petem odstavku tega člena je določeno, da nadzor nad zakonitostjo dela agencije opravlja ministrstvo, na delovnem področju katerega deluje agencija. Določba je bila umeščena že v ZEKom-1, ker so se v praksi pokazale nejasnosti in pomanjkljivosti takratnega zakona v povezavi z ureditvijo po ZJA. Hkrati je bilo potrebno upoštevati, da agencija izvaja pristojnosti na različnih področjih dela, katerih zakonodaja spada v resor različnih ministrstev. Ta nadzor ne zajema možnosti poseganja v vsebino splošnih ali konkretnih pravih aktov, izdanih s strani agencije v zvezi z izvajanjem njenih pristojnosti na podlagi tega ali drugih zakonov s področij njenega delovanja. Slednje je zelo pomembno, saj prvi odstavek 8. člena Direktive 2018/1972/EU določa, da regulativni organi ravnajo pregledno in odgovorno v skladu s pravom EU ter od nobenega drugega organa ne zahtevajo navodil v zvezi z opravljanjem nalog, ki so jim bile dodeljene po nacionalnem pravu, s katerim se izvaja pravo EU, oziroma tovrstnih navodil ne sprejemajo.

Šesti odstavek predloga člena določa, da nadzor nad zakonitostjo, namembnostjo, učinkovito in uspešno rabo sredstev agencije opravlja računsko sodišče (tako zahteva tudi ZJA). Namen določbe je v tem, da je poraba sredstev javne agencije preverjena s strani neodvisnega in strokovnega organa, kot je računsko sodišče. Glede na obstoječi šesti odstavek 190. člena ZEKom-1 je dodana obveznost objave poročila o opravljenem nadzoru Računskega sodišča na njegovih spletnih straneh. Javnost dela Računskega sodišča je sicer urejena v 5. členu Zakona o računskem sodišču (Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12) in 48. členu Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 91/01), vendar se zaradi zagotavljanja pravne varnosti in zveznosti prenosa Direktive 2018/1972/EU tudi na tem mestu poudarja obveznost objave poročila o opravljenem nadzoru.

V sedmem odstavku je, kot je bilo do sedaj, določeno, da nadzor na izvajanjem predpisov v upravnem postopku, izvaja ministrstvo, pristojno za upravo.

K 250. členu (postopek pred agencijo)

Predlog člena ohranja vsebino 191. člena ZEKom-1, ki določa postopek pred agencijo. Odločba ali drug posamičen akt agencije, izdana v upravnem postopku, sta dokončna, če ta ali drug zakon ne določa drugače, pri čemer gre za prenos dela prvega odstavka 8. člena Direktive 2018/1972/EU, ki med drugim določa, da so samo pritožbeni organi, ustanovljeni v skladu z 31. členom, pristojni, da odložijo izvršitev ali razveljavijo odločitev nacionalnih regulativnih organov (pri nas je to sodišče).

Posledično so v skladu s četrtem odstavkom predloga člena dovoljena le tista izredna pravna sredstva v okviru upravnega postopka, za katera je pristojna agencija. S tem je izvzeta

pristojnost poseganja v vsebino odločb ali drugih posamičnih aktov agencije s strani organa, pristojnega za nadzor agencije (npr. ministrstva) ter tudi vlade, saj mora biti agencija skladno z Direktivo 2018/1972/EU zavarovana pred političnim pritiskom, ki bi lahko ogrozili neodvisno presojo zadev, ki jih obravnava.

V petem odstavku je določeno, da agencija sama opravlja upravno izvršbo svojih izvršljivih odločb in lahko pri tem izreka ustrezne denarne kazni in uporablja prisilne ukrepe, ki so predpisani z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek. Upravno izvršbo denarnih obveznosti opravi davčni organ po postopku, predpisanem za izvršbo davčnih obveznosti. Omenjene pristojnosti agencije izvirajo iz njene neodvisnosti in samostojnosti, določene v 6., 8. in 9. členu Direktive 2018/1972/EU.

K 251. členu (sodno varstvo)

Zoper dokončne odločbe ali druge posamične akte agencije je enako kot do sedaj v 192. členu ZEKom-1 zagotovljeno sodno varstvo v skladu z zakonom, ki ureja upravni spor (prvi odstavek). V drugem odstavku je določeno, da se tožba v upravnem sporu zoper akte, ki jih izda agencija na podlagi tega zakona, vloži pri Upravnem sodišču Republike Slovenije v Ljubljani. V sporu odloča Upravno sodišče na sedežu v Ljubljani. Potrebno je poudariti, da gre za tožbo (le) zoper tiste akte, ki so izdani na podlagi tega in ne morda na podlagi katerega drugega zakona, po katerem ima agencija prav tako pristojnost izdajanja aktov. Predlagan člen sledi določbam prvega odstavka 8. člena ter 31. člena Direktive 2018/1972/EU.

K 252. členu (zbiranje podatkov v zvezi s postopkom pred upravnim sodiščem)

Predlagan člen je vsebinsko enak 193. členu ZEKom-1. Določena je obveznost zbiranja določenih podatkov glede tožb in postopkov v zvezi z elektronskimi komunikacijami s strani upravnega sodišča. Zbrane podatke upravno sodišče posreduje ministrstvu, pristojnemu za pravosodje, ta pa prejete podatke posreduje Evropski komisiji in BEREC-u na njuno utemeljeno zahtevo. Gre za prenos tretjega odstavka 31. člena Direktive 2018/1972/EU, ki določa, da države članice zbirajo informacije o splošnem predmetu pritožb, številu pritožb, trajanju pritožbenih postopkov in o številu odločitev o odobritvi začasnih ukrepov.

K 253. členu (splošni cilji in načela)

Predlog člena vsebinsko sledi določbi 194. člena ZEKom-1, spremenjen je le v manjšem delu zaradi zahtev relevantnih določb Direktive 2018/1972/EU. Določeni so splošni cilji in naloge, ki jih mora agencija upoštevati pri opravljanju nalog. Pri tem morajo nacionalni regulativni v okviru svojih pristojnosti prispevati k zagotovitvi uresničevanja politik, usmerjenih v spodbujanje svobode izražanja in obveščanja (slednje je novost glede na besedilo tretjega odstavka 194. člena ZEKom-1), kulturne in jezikovne raznolikosti ter pluralnosti medijev.

V skladu z drugim odstavkom morajo biti ukrepi, ki jih agencija sprejema, čim bolj tehnološko nevtralni. Pri upravljanju spektra se dopušča možnost odstopanja od omenjenega načela, vendar le v tistih primerih, kjer je z določbami tega zakona ali na njegovi podlagi sprejetega podzakonskega predpisa, ki ureja radiofrekvenčni spekter, (tako so v drugem odstavku 34. člena predloga določene izjeme od načela tehnološke nevtralnosti, ki jih določi agencija v splošnem aktu o načrtu uporabe radijskih frekvenc) drugače določeno.

V predlaganem novem četrtem odstavku pa je sledeč tretjemu odstavku 3. člena Direktive 2018/1972/EU določeno, da agencija in drugi državni organi (med katere spada tudi

ministrstvo) po potrebi pomagajo Evropski komisiji pri določanju referenčnih meril in poročanju o učinkovitosti držav članic za doseg ciljev iz 254. do 256. člena tega predloga.

K 254. členu (spodbujanje konkurence in povezljivosti ter dostopa do zelo visokozmogljivih omrežij)

195. člen ZEKom-1 je med cilji agencije na področju elektronskih komunikacij določal spodbujanje konkurence. Predlog člena prav tako ureja spodbujanje konkurence, vendar zaradi sprememb, ki jih prinaša Direktiva 2018/1972/EU, agenciji poleg spodbujanja konkurence nalaga še spodbujanje povezljivosti ter dostopa do zelo visokozmogljivih omrežij. Drugi odstavek 3. člena Direktive 2018/1972/EU (ta spreminja relevantne določbe 8. člena Okvirne direktive) v svojem napovednem stavku določa, da si nacionalni regulativni in drugi pristojni organi ter BEREC, Komisija in države članice v okviru te direktive prizadevajo uresničiti splošne cilje, ki jih nato v točkah od a) do d) taksativno našteva. Pri predlogu tega člena gre za prenos točke a) in b). Agencija mora tako pospeševati učinkovito konkurenco pri zagotavljanju elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajočih zmogljivosti, vključno z učinkovito konkurenco na področju infrastrukture, ter pri zagotavljanju elektronskih komunikacijskih storitev in pripadajočih storitev. Agencija in ministrstvo, slednje ima pristojnosti na strateškem nivoju, pa tudi spodbujata povezljivost in dostop do zelo visoko zmogljivih omrežij, vključno s fiksnimi, mobilnimi in brezžičnimi omrežji ter njihovo uporabo za državljane in podjetja v EU. Kot izhaja iz uvodne izjave 23 k Direktivi 2018/1972/EU, je treba poleg obstoječih ciljev, ki jih je zasledoval že prejšnji regulativni okvir, izpostaviti nov cilj, in sicer spodbujanje povezljivosti, ki se odraža v širokem dostopu do zelo visokozmogljivih omrežij in njihovo uporabo za vse državljane Unije in podjetja Unije na podlagi razumne cene in izbire, učinkovite in poštene konkurence, učinkovite uporabe radiofrekvenčnega spektra, skupnih pravil in predvidljivih regulativnih pristopov na notranjem trgu ter posebnih sektorskih pravil za zaščito interesov državljanov Unije. To na eni strani pomeni prizadevanja za gospodarsko vzdržna omrežja in storitve s čim večjo možno zmogljivostjo na določenem območju in na drugi prizadevanja za teritorialno kohezijo v smislu združevanja zmogljivosti, ki so na voljo na različnih območjih.

K 255. členu (spodbujanje razvoja notranjega trga)

Predlog člena določa spodbujanje razvoja notranjega trga, pri čemer se zaradi sprememb, ki jih prinaša Direktiva 2018/1972/EU, nekoliko razlikuje od 196. člena ZEKom-1. Gre za prenos c) točke drugega odstavka 3. člena Direktive 2018/1972/EU. Agencija prispeva k razvoju notranjega trga med drugim tako, da odpravi preostale ovire in omogoči usklajene pogoje za naložbe in zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij, pripadajočih zmogljivosti in storitev ter elektronskih komunikacijskih storitev na ravni EU, daje prednost dejanski, učinkoviti in koordinirani uporabi radiofrekvenčnega spektra, odprtim inovacijam, vzpostavitvi in razvoju vseevropskih omrežij, zagotavljanju, razpoložljivosti in medobratovalnosti vseevropskih storitev in povezljivosti med obema koncema in sodeluje pri oblikovanju skupnih pravil in predvidljivih regulativnih pristopov.

K 256. členu (podpiranje interesov državljanov)

Predlog člena določa spodbujanje interesov državljanov, pri čemer se zaradi sprememb, ki jih prinaša Direktiva 2018/1972/EU, precej razlikuje od 197. člena ZEKom-1. Gre za prenos d) točke drugega odstavka 3. člena Direktive 2018/1972/EU. Agencija podpira interese državljanov med drugim tako, da zlasti spodbuja povezljivost ter splošno razpoložljivost in

uporabo zelo visokozmogljivih omrežij, vključno s fiksnimi, mobilnimi in brezžičnimi omrežji, ter elektronskih komunikacijskih storitev, omogoči čim večje koristi pri izbiri, ceni in kakovosti na podlagi učinkovite konkurence, zagotovi visoko in enotno zaščito končnih uporabnikov s posebnimi sektorskimi pravili, zagotovi možnosti izbire in enakovrednega dostopa za končne uporabnike invalide, poskrbi za visoko raven varstva potrošnikov pri poslovanju z operaterji, zlasti z zagotovitvijo preprostega postopka reševanja sporov, obravnava potrebe posebnih družbenih skupin, še posebej uporabnikov invalidov, starejših uporabnikov in uporabnikov s posebnimi socialnimi potrebami, poskrbi za ohranjanje celovitosti javnih komunikacijskih omrežij ter varnosti teh omrežij in javnih komunikacijskih storitev ter spodbuja ohranitev odprtega in nevtralnega značaja interneta (glej obrazložitev k 263. členu predloga).

K 257. členu (regulativna načela)

Predlog člena sledi določbam 198. člena ZEKom-1 z nekaterimi spremembami. Gre za prenos četrtega odstavka 3. člena Direktive 2018/1972/EU. Predlagan člen določa, da agencija pri uresničevanju ciljev iz 253. do 256. člena predloga (glej tudi obrazložitev k tem členom) predlaganega zakona uporabi nepristranska, objektivna, pregledna, nediskriminacijska in sorazmerna regulativna načela, ki so v nadaljevanju taksativno naštetá (točke od 1 do 6), pri katerih gre za prenos točk od a) do f) četrtega odstavka 3. člena Direktive 2018/1972/EU.

K 258. členu (neodvisnost delovanja)

V predlaganem členu je, enako kot v obstoječem 199. členu ZEKom-1, posebej poudarjena neodvisnost delovanja agencije kot nacionalnega regulatornega organa, gre za prenos prvega odstavka 6. člena in prvega odstavka 8. člena Direktive 2018/1972/EU. Tako 6. člen navedene direktive določa neodvisnost nacionalnih regulativnih in drugih pristojnih organov in narekuje, da je potrebno zajamčiti neodvisnost nacionalnih regulativnih organov in drugih pristojnih organov tako, da zagotovijo njihovo pravno ločenost in funkcijsko neodvisnost od vsake fizične ali pravne osebe, ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja, opremo ali storitve. Države članice, ki ohranijo lastništvo ali nadzor nad podjetji, ki ponujajo elektronska komunikacijska omrežja ali storitve, zagotovijo dejansko strukturno ločitev regulativne funkcije od dejavnosti, povezanih z lastništvom ali nadzorom. Tudi prvi odstavek 8. člena direktive navaja, da nacionalni regulativni organi delujejo neodvisno in objektivno, tudi pri razvoju notranjih postopkov in organizaciji zaposlenih, ravnavo pregledno in odgovorno v skladu s pravom EU ter od nobenega drugega organa ne zahtevajo navodil v zvezi z opravljanjem nalog, ki so jim bile dodeljene po nacionalnem pravu, s katerim se izvaja pravo EU, oziroma tovrstnih navodil ne sprejemajo. Neodvisnost nacionalnega regulativnega organa je tako v predlogu tega zakona skladno z Direktivo 2018/1972/EU dodatno okrepljena tudi iz razloga zagotovitve učinkovitejše uporabe regulativnega okvira ter povečanja pooblastil agencije in predvidljivosti njenih odločitev.

K 259. členu (uradne evidence)

Predlagani člen ohranja vsebino 200. člena ZEKom-1 in taksativno navaja, katere evidence agencija vodi, katere podatke vodi v njih, kako in od kje pridobiva podatke ter koliko časa jih vodi.

K 260. členu (obveznost dajanja podatkov in informacij agenciji)

Zbiranje in dajanje podatkov ter informacij je trenutno urejeno v 201. členu ZEKom-1. Zaradi preglednosti je v predlogu vsebina razdeljena v dva člena (predlog tega in naslednjega člena) z dopolnitvami, ki jih narekujejo relevantne določbe Direktive 2018/1972/EU (gre za določbe prvega odstavka 20. člena, 21. člena, 30. člena ter točke a) drugega odstavka 41. člena). Namen celotnega člena je vzpostavitev enega izmed pogojev za učinkovito opravljanje regulativnih nalog agencije. Upoštevajoč uvodno izjavo 58 Direktive 2018/1972/EU bi morali podatki, ki jih nacionalni regulativni organi pridobijo, vključevati računovodske podatke o maloprodajnih trgih, ki so povezani z veleprodajnimi trgi; podatke, ki nacionalnim regulativnim organom omogočajo oceno skladnosti s pogoji, vezanimi na pravice uporabe, in možnega učinka načrtovanih posodobitev ali sprememb topologije omrežja na razvoj konkurence ali na veleprodajne izdelke, ki so dostopni drugim stranem.

Pri predlaganem členu je tako v prvem odstavku določena obveznost vseh fizičnih in pravnih oseb, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja oziroma izvajajo elektronske komunikacijske storitve in pripadajoče zmogljivosti, da agenciji na podlagi njene pisne zahteve dajo na voljo vse podatke in informacije, s katerimi razpolagajo, vključno z listinami in finančnimi podatki, ki jih agencija zahteva za izvrševanje svojih pristojnosti za namene, ki so primeroma naštetih v prvem odstavku tega člena. Pri tem je v novem sedmem odstavku glede na besedilo obstoječega 201. člena ZEKom-1 skladno s prvim odstavkom 20. člena Direktive 2018/1972/EU na novo podana pristojnost agencije, da pridobi podatke tudi od drugih podjetij, ki delujejo v sektorju elektronskih komunikacij ali sorodnih sektorjih, če agencija na podlagi prejetih informacij na podlagi prvega odstavka, ne more zadovoljivo opravljati svojih nalog. Glede tega uvodna izjava 57 k Direktivi 2018/1972/EU pojasnjuje, da gre za izjemo in da gre za podjetja, tesno povezana s sektorjem elektronskih komunikacijskih storitev, kot so ponudniki vsebin, ki imajo informacije, ki bi jih regulativni in drugi pristojni organi ter BEREC lahko potrebovali za opravljanje svojih nalog v skladu s pravom Unije.

Drugi odstavek predloga tega člena, ki je dodan na novo, in ki sledi določbi drugega odstavka 21. člena Direktive 2018/1972/EU, pojasnjuje, kakšne morajo biti informacije v povezavi s pravicami uporabe radiofrekvenčnega spektra. O ključnem pomenu informacij glede pokritosti, ki so vezane na pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra, tudi uvodna izjava 58 k Direktivi 2018/1972/EU, ki dopušča agenciji zahtevati, da so predložene informacije razčlenjene na lokalni ravni in imajo stopnjo podrobnosti, ki omogoča geografski pregled omrežij.

Tretji odstavek glede na besedilo 201. člena ZEKom-1 daje agenciji skladno s prvim odstavkom 20. člena Direktive 2018/1972/EU dodatno pristojnost zahtevati tudi informacije o elektronskih komunikacijskih omrežjih in pripadajočih zmogljivostih, ki so razčlenjene na lokalni ravni in so dovolj natančne, da omogočajo izvajanje nalog v skladu s 17. in 18. členom tega predloga.

V skladu s predlogom novega četrtega odstavka je agenciji omogočeno, da lahko informacije zahteva tudi od organa, ki vodi evidenco iz prvega odstavka 14. člena predloga (Geodetska uprava RS), in od ministrstva, pristojnega za upravljanje informacijskega sistema za podporo poslovnim subjektom (MJU). Navedeno izhaja tudi iz prvega odstavka 20. člena Direktive 2018/1972/EU, ki določa, da nacionalni regulativni organi lahko zahtevajo informacije od skupnih informacijskih točk, vzpostavljenih v skladu z Direktivo 2014/61/EU.

Novost glede na besedilo 201. člena ZEKom-1 je tudi določba novega osmega odstavka, ki določa prepoved podvajanja zahtevkov za informacije, ki jih je agencija že pridobila od BEREC, kar je skladno s četrnim odstavkom 21. člena Direktive 2018/1972/EU.

K 261. členu (posredovanje in ravnanje s podatki)

Kot izhaja iz obrazložitve k predlogu prejšnjega člena, gre v tem členu za nadaljevanje vsebine o podatkih.

Predlagan člen se nanaša na posredovanje in ravnanje s podatki, ki jih agencija pridobi na podlagi prejšnjega člena. Kot to zahteva drugi odstavek 20. člena Direktive 2018/1972/EU, mora agencija Evropski komisiji na njeno utemeljeno zahtevo poslati podatke in informacije iz prejšnjega člena, ki jih Evropska komisija potrebuje za izvajanje svojih nalog in so sorazmerne izvajanju teh nalog. Agencija pa lahko da navedene podatke na voljo tudi drugim regulativnim ali drugim pristojnim organom in BEREC. Informacije agencija na njihovo utemeljeno zahtevo posreduje ter drugim pristojnim mednarodnim organizacijam (npr. ETG, ITU, OECD).

Nadalje se v predlaganem členu vzpostavljajo zahteve glede obveščanja oseb, ki so podatke dale, ohranjanja zaupnosti podatkov, sorazmernosti ter možnosti objave podatkov. Pri tem se sledi določbam 20. člena Direktive 2018/1972/EU.

K 262. členu (uporaba standardov in specifikacij)

Predlog člena ohranja vsebino 202. člena ZEKom-1 o uporabi standardov in specifikacij, hkrati pa jo dopolnjuje, kot to zahteva relevantni člen Direktive 2018/1972/EU. Gre za prenos 39. člena Direktive 2018/1972/EU, po katerem morajo države članice spodbujati uporabo standardov ali specifikacij, ki so objavljeni v Uradnem listu EU, za zagotavljanje storitev, tehničnih vmesnikov ali omrežnih funkcij, kadar je to nujno potrebno za zagotovitev medsebojnega vzajemnega delovanja storitev, povezljivosti med koncema, lažje zamenjave ponudnikov in prenosljivosti števil in identifikatorjev ter boljšo izbiro za uporabnike.

Standardizacija naj bi sicer ostala tržno usmerjen proces, vendar se vseeno lahko pojavijo razmere, v katerih je primerno zahtevati skladnost s posebnimi standardi na ravni EU za zagotovitev medsebojnega vzajemnega sodelovanja storitev in da se izboljša svoboda izbire uporabnikov ter spodbudi medomrežna povezljivost na notranjem trgu. Tako agencija in drugi pristojni državni organi spodbujajo uporabo seznama standardov in specifikacij, ki ga sestavi Evropska komisija, pa tudi standardov in specifikacij Evropskega odbora za standardizacijo, Evropskega odbora za elektrotehnično standardizacijo ter Evropskega inštituta za telekomunikacijske standarde. V primeru, da ti ne obstajajo, spodbuja agencija pa tudi drugi pristojni organi uvedbo mednarodnih standardov in priporočil, kot navedeno v tretjem odstavku predloga člena. Potrebno pa je poudariti, da noben standard ali specifikacija iz tega člena ne preprečuje dostopa, ki ga je mogoče, kadar je to izvedljivo, zahtevati na podlagi tega zakona.

K 263. členu (nevtralnost interneta)

Člen ohranja vsebino 203. člena ZEKom-1. Da je ocenjevanje in pozorno spremljanje vprašanj oblikovanja trga in konkurence pri dostopu do odprtega interneta naloga nacionalnih regulativnih organov izhaja iz določbe točke e) prvega odstavka 5. člena Direktive 2018/1972/EU.

Glede področja zagotavljanja ohranitve odprtega in nevtralnega značaja interneta je potrebno tudi poudariti, da je bila na ravni EU sprejeta Uredba (EU) št. 2015/2120 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o določitvi ukrepov v zvezi z dostopom do odprtega interneta in spremembi Direktive 2002/22/ES o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami ter Uredbe (EU) št. 531/2012 o gostovanju v javnih mobilnih komunikacijskih omrežjih v Uniji (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2015/2120/EU), ki določa tudi podrobnejša enotna EU pravila o dostopu do spleta oziroma načinu zagotavljanja odprtosti in nevtralnosti interneta. Določbe predlaganega člena je zaradi neposredne uporabljivosti Uredbe 2015/2120/EU potrebno razlagati skladno z njo. Za izvajanje navedene uredbe je bila v RS posledično sprejeta Uredba o izvajanju uredbe (EU) o določitvi ukrepov v zvezi z dostopom do odprtega interneta in v zvezi z maloprodajnimi cenami za regulirane komunikacije znotraj Evropske unije (Uradni list RS, št. 35/19), ki v 3. členu določa, da je agencija pristojni organ za izvajanje te uredbe in Uredbe 2015/2120/EU.

V interesu doslednega zagotavljanja načela nevtralnosti interneta pa je BEREC izdal Smernice (t.i. »Guidelines on the Implementation by National Regulators of European Net Neutrality Rules«), ki so vodilo evropskim nacionalnim regulatorjem za skladno uporabo Uredbe 2015/2120/EU, ki jim mora agencija slediti v največji možni meri.

K 264. členu (vpliv javnosti)

Predlog člena podobno kot 204. člen ZEKom-1 ureja mehanizem javnega posvetovanja v skladu s 23. in 24. členom Direktive 2018/1972/EU. Pomembno je namreč, da se agencija kot nacionalni regulativni organ, pa tudi drugi državni organi posvetujejo z vsemi zainteresiranimi strankami o predlaganih aktih, predpisih ter strateških dokumentih glede oblikovanja politike na trgu elektronskih komunikacij pred njihovim sprejetjem. Z vidika večje jasnosti in pravne varnosti je dodano, da obveznost javnega posvetovanja velja tudi za strateške dokumente. V preteklosti je namreč prihajalo do različnih interpretacij glede navedene obveznosti.

Novost glede na besedilo 204. člena ZEKom-1 sta tudi nov četrti in peti odstavek. Na podlagi drugega pododstavka tretjega odstavka 23. člena Direktive 2018/1972/EU morajo države članice zagotoviti ureditev skupnega informativnega mesta, na katerem so dostopne vse tekoče razprave. Ministrstva vse osnutke aktov objavljajo na portalu e-demokracija, medtem ko agencija osnutke aktov objavlja na svojih spletnih straneh. Glede na navedeno se zavezuje državne organe, da obveščajo agencijo o svojih javnih posvetovanjih, ki zadevajo oblikovanje politike na trgu elektronskih komunikacij, ta pa mora na svojih spletnih straneh objaviti povezavo na javno obravnavo dotičnih dokumentov (torej povezavo na portal e-demokracija).

V skladu s prvim odstavkom 24. člena Direktive 2018/1972/EU mora biti mehanizem javnega posvetovanja dostopen končnim uporabnikom invalidom. V skladu z Zakonom o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij (Uradni list RS, št. 30/18; v nadaljevanju: ZDSMA) morajo biti spletišča in mobilne aplikacije organov javnega sektorja dostopne osebam z različnimi oblikami oviranosti. Zavezi iz Direktive 2018/1972/EU je tako zadoščeno z določbo petega odstavka, ki določa, da morajo biti vse informacije in dokumenti objavljeni na spletnih straneh, ki ustrezajo zahtevam ZDSMA.

K 265. členu (javnost dela agencije)

Predlog člena ohranja ureditev 205. člena ZEKom-1 o javnosti dela agencije. Določba, da se na spletnih straneh objavijo program dela agencije, njen finančni načrt in letno poročilo ter letno poročilo o stanju trga elektronskih komunikacij je skladna z zahtevami Direktive 2018/1972/EU po preglednosti delovanja agencije, predvsem z zahtevo iz prvega odstavka 9. člena Direktive 2018/1972/EU, ki izrecno določa, da se morajo letni proračuni nacionalnih regulativnih organov (finančni načrt agencije) objaviti. Agencija sicer že sedaj pripravlja in objavlja četrtletna poročila o stanju trga elektronskih komunikacij, s čimer je zadoščeno obveznosti objave letnega poročila o stanju trga elektronskih komunikacij, kot to zahteva drugi odstavek predlaganega člena.

K 266. členu (objava podatkov in informacij)

V predlogu tega člena je kot v 206. členu ZEKom-1 naštet minimalen nabor zadev, v zvezi s katerimi mora agencija na svojih spletnih straneh objavljati določene podatke in informacije (gre za prenos četrtega in petega odstavka 20. člena Direktive 2018/1972/EU). Poleg naštetih je agenciji dopustno objaviti tudi druge podatke, kot to izhaja iz področnih predpisov oziroma nalog, ki jih je pristojna opravljati. Agencija mora poskrbeti tudi za objave na drug način, če to določa drug zakon (npr. v Uradnem listu, v javnih občilih ipd.). Pri katerih koli objavah podatkov in informacij pa je agencija dolžna upoštevati prepoved razkritja poslovnih skrivnosti ter osebnih podatkov. Poleg navedenega mora agencija na svojih spletnih straneh ozaveščati uporabnike o obstoju in pomenu številke za klice v sili ter drugih telefonskih številke z dodano vrednostjo. Države članice morajo namreč ustrezno obveščati o obstoju posebnih številke, ki se začenjajo z »116«, pa tudi enotne evropske številke za klic v sili »112«.

Prvi odstavek 7. člena Direktive 2014/61/EU državam članicam nalaga, da zagotovijo, da so prek enotne informacijske točke na voljo vse ustrezne informacije o pogojih in postopkih za izdajo dovoljenj za gradbena dela, potrebnih za postavitve elementov elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti, vključno z vsemi informacijami o izjemah, ki se pri nekaterih ali vseh dovoljenjih, predpisanih z nacionalnim pravom, uporabljajo za takšne elemente. Republika Slovenija je to obveznost že izpolnila z objavo informacij o pogojih in postopkih za izdajo dovoljenj, potrebnih za postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij v informacijskem sistemu za podporo poslovnim subjektom, ki ga upravlja Ministrstvo za javno upravo (gre za eVEM- <http://evem.gov.si/evem/drzavljani/zacetna.evem>). Zaradi večje preglednosti in zagotovitve ustrezne dostopnosti za subjekte, katerim so te zbrane informacije na voljo, se v predlaganem členu ohranja vsebina tretjega odstavka 206. člena ZEKom-1, s katerim se agenciji nalaga, da na svojih spletnih straneh objavi povezavo do informacij, ki so že objavljene na portalu eVEM. Enaka obveznost velja za vzpostavitev povezave do zbirnega katastra gospodarske javne infrastrukture pri GURS, kjer se vodijo podatki o obstoječi fizični infrastrukturi. Agencija pa mora pri objavi podatkov in informacij upoštevati prepoved razkritja poslovnih skrivnosti in varstvo podatkov.

K 267. členu (obveznost upoštevanja priporočil Evropske komisije)

Predlagan člen ohranja vsebino 207. člena ZEKom-1. S predlaganim členom se sledi določbi drugega odstavka 38. člena Direktive 2018/1972/EU, ki določa, da morajo države članice zagotoviti, da nacionalni regulativni in drugi pristojni organi pri opravljanju svojih nalog upoštevajo, v največji možni meri, priporočila, ki jih sprejme Evropska komisija ob upoštevanju mnenja BEREC-a ali, kadar je ustrezno, Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra. Kadar se agencija odloči, da priporočila ne bo upoštevala, o tem obvesti Komisijo z navedbo razlogov za svoje stališče. Namen te določbe Direktive 2018/1972/EU je poenotiti

izvajanje regulativnih nalog nacionalnih regulativnih organov držav članic zaradi učinkovitega prispevanja k razvoju in dokončnemu oblikovanju notranjega trga (trg EU).

K 268. členu (upoštevanje mnenj in stališč BEREC)

Iz enakih razlogov kot so navedeni pri obrazložitvi k prejšnjem členu mora agencija v največji možni meri upoštevati mnenja in skupna stališča BEREC, kakor izhaja iz drugega odstavka 10. člena Direktive 2018/1972/EU .

K 269. členu (sodelovanje in posvetovanje)

Določbe od 269. do 272. člena predloga ohranjajo vsebino 263., 264., 265. in 266. člena ZEKom-1. Prenašajo natančno ureditev postopka posvetovanja in sodelovanja z drugimi regulativnimi organi, Evropsko komisijo in BEREC iz prvega odstavka 66. člena, 32. in 33. člena ter drugega odstavka 121. člena Direktive 2018/1972/EU. 66. člen Direktive 2018/1972/EU na novo ureja postopek identifikacije čeznacionalnega povpraševanja, v skladu s katerim BEREC izvede analizo čeznacionalnega povpraševanja končnih uporabnikov po izdelkih in storitvah, ki se zagotavljajo v Uniji na enem ali več trgih, navedenih v priporočilu, če od Komisije ali vsaj dveh zadevnih nacionalnih regulativnih organov prejme obrazloženo zahtevo z dokazili, v kateri je navedeno, da je treba rešiti resen problem glede povpraševanja. Glede na navedeno se v prvem odstavku predloga tega člena določa pristojnost agencije, da lahko BEREC predloži obrazloženo zahtevo za izvedbo analize čeznacionalnega povpraševanja.

Z namenom skladne uporabe evropskega regulativnega okvira za elektronske komunikacije ter da se zagotovi, da sklepi na nacionalni ravni ne bodo negativno vplivali na enotni trg ali druge cilje Pogodbe o delovanju Evropske unije, mora agencija obvestiti Evropsko komisijo, BEREC in druge nacionalne regulativne organe o nekaterih osnutkih ukrepov. Na ta način jim agencija zagotovi, da lahko izrazijo svoja stališča. Osnutki ukrepov, glede katerih se je agencija dolžna posvetovati, so naštetih v drugem odstavku predloga člena. Pred posvetovanjem na ravni EU mora agencija izvesti javno posvetovanje na nacionalni ravni v skladu z določbami 264. člena tega predloga z namenom, da se mnenja zainteresirane javnosti lahko vključijo v posvetovanje na ravni EU ter se tako izogne drugemu posvetovanju na ravni EU, ki bi bilo potrebno, če bi bil osnutek ukrepa spremenjen na podlagi javnega posvetovanja iz 264. člena predloga. Postopek iz členov 268 do 271 daje Evropski komisiji možnost, da od agencije zahteva umik predlaganega osnutka ukrepa v zvezi z opredelitvijo trga in določitvijo operaterjev s pomembno tržno močjo, kar še dodatno prispeva k enotnemu pristopu pri določanju razmer, v katerih je mogoče uporabiti ex ante ureditev. Namreč neskladja bi pri uporabi sredstev za izboljšanje položaja s strani nacionalnih regulativnih organov lahko ogrozila notranji trg na ravni EU na področju elektronskih komunikacij. Ker je pomembno, da se regulativni okvir izvede pravočasno, so tako določeni tudi roki, v katerem je potrebno Evropsko komisijo obvestiti o spremenjenem ukrepu v primeru njene zahteve po umiku osnutka ukrepa oziroma ob izrazitvi njenega dvoma o združljivosti ukrepa z veljavno zakonodajo EU. Agenciji pa je dana tudi možnost sprejema začasnega ukrepa iz razlogov takojšnjega varstva konkurence ali pravic uporabnikov.

K 270. členu (postopek sodelovanja in posvetovanja pred sprejetjem ukrepa, ki se nanaša na določitev upoštevnega trga ali postopek tržne analize)

Glej obrazložitev k prejšnjemu členu.

K 271. členu (postopek sodelovanja in posvetovanja pred sprejetjem ukrepa, ki se nanaša na naložitev, spremembo ali preklic določenih obveznosti)

Glej obrazložitev k 269. členu.

K 272. členu (notifikacija nujnih in izrednih ukrepov)

Glej obrazložitev k 269. členu.

K 273. členu (forum za medsebojni strokovni pregled)

Pri predlaganem členu gre za novo določbo, ki jo prinaša 35. člen Direktive 2018/1972/EU. Kadar je predmet javnega razpisa podelitev radijskih frekvenc, za katere so bili v skladu z Odločbo 676/2002/ES določeni harmonizirani pogoji za njihovo uporabo za brezžična širokopasovna omrežja in storitve, agencija pred objavo javnega razpisa RSPG obvesti o osnutku javnega razpisa ter navede, ali oziroma kdaj bo zahtevala sklic foruma za medsebojni strokovni pregled.

Pri tem mora agencija, kot to narekuje drugi odstavek, med forumom pojasniti, kako osnutek javnega razpisa podpira razvoj notranjega trga, čezmejno opravljanje storitev, zagotavlja čim večje koristi za potrošnike in dosega cilje iz 253. do 257. člena tega predloga ter cilje iz V. poglavja tega zakona, iz Odločbe 676/2002/ES in Sklepa št. 243/2012/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o vzpostavitvi večletnega programa politike radijskega spektra (UL L št. 81 z dne 21. 3. 2012, str. 7); zagotavlja dejansko in učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra ter zagotavlja stabilne in predvidljive naložbene pogoje za obstoječe in potencialne uporabnike radiofrekvenčnega spektra pri postavitvi omrežij za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, ki temeljijo na radiofrekvenčnem spektru.

Agencija lahko od RSPG zahteva, da sprejme poročilo o izpolnjevanju ciljev iz drugega odstavka ter predstavitvi mnenj, izmenjanih v forumu. Skladno s četrtem odstavkom lahko agencija lahko po forumu od RSPG zahteva, da sprejme mnenje o osnutku javnega razpisa.

O funkciji in namenu foruma za medsebojni strokovni pregled tudi uvodna izjava 88 k Direktivi 2018/1972/EU. Ta navaja, da bi k bolj usklajeni uporabi in opredelitvi elementov za izbirne postopke in pogojev, ki so vezani na pravice uporabe radiofrekvenčnega spektra, z močnim vplivom na tržne pogoje in konkurenčne razmere, vključno s pogoji za vstop in širitev, prispeval mehanizem usklajevanja, pri katerem Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra na zahtevo nacionalnega regulativnega ali drugega pristojnega organa ali izjemoma na lastno pobudo skliče forum za medsebojni strokovni pregled, da pregleda osnutke ukrepov, preden država članica podeli pravice uporabe, da se izmenjajo najboljše prakse. Forum za medsebojni strokovni pregled je instrument vzajemnega učenja. Prispevati bi moral k boljši izmenjavi najboljših praks med državami članicami in povečati preglednost konkurenčnih ali primerjalnih izbirnih postopkov. Postopek medsebojnega strokovnega pregleda ne bi smel biti formalni pogoj v okviru nacionalnih postopkov odobritve. Izmenjava mnenj bi morala temeljiti na informacijah, ki jih zagotovi nacionalni regulativni ali drug pristojni organ, ki je zahteval sklic foruma za medsebojni strokovni pregled, in biti del širšega nacionalnega ukrepa, ki lahko v širšem smislu vključuje podeljevanje, prodajo ali zakup, trajanje, podaljšanje ali spremembo pravic uporabe. Zato bi nacionalni regulativni ali drug pristojni organ moral imeti možnost, da posreduje informacije o drugih osnutkih nacionalnih ukrepov ali njihovih vidikih, povezanih z zadevnim izbirnim postopkom za omejitev pravic uporabe radiofrekvenčnega spektra, za katere se ne uporablja mehanizem medsebojnega

strokovnega pregleda. Da se zmanjša upravno breme, bi nacionalni regulativni ali drug pristojni organ moral imeti možnost, da takšne informacije članom Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra posreduje prek skupnega formata poročanja, kadar je na voljo.

K 274. členu (splošno)

Predlog člena ohranja vsebino 213. člena ZEKom-1, dodan pa je nov drugi odstavek. Prvi odstavek je nacionalne narave in določa, da morajo agencija ter drugi državni organi med seboj sodelovati in se posvetovati, kar pa ne pomeni, da lahko drugi državni organi vplivajo na odločbe in druge akte agencije. Določba prispeva k večji učinkovitosti agencije kot tudi drugih državnih organov v primerih sodelovanja, saj ima agencija na področju elektronskih komunikacij določena znanja, medtem ko ima na primer organ, pristojen za varstvo potrošnikov, specifična znanja na tem področju, ali gradbena inšpekcija posebna znanja s področja graditve objektov ipd. Enako velja seveda tudi za druge državne organe.

Zaradi prenosa drugega odstavka 5. člena Direktive 2018/1972/EU je dodan nov drugi odstavek, ki določa, da morajo v prvem odstavku omenjeni organi z namenom spodbujanja regulativnega sodelovanja pri opravljanju svojih pristojnosti sodelovati tudi z drugimi regulativnimi organi in s pristojnimi organi drugih držav članic.

K 275. členu (sodelovanje agencije z organom, pristojnim za varstvo konkurence)

Predlagan člen ohranja vsebino 214. člena ZEKom-1. Kot izhaja že iz obrazložitve k prejšnjemu členu, je potrebno tudi sodelovanje agencije in organa, pristojnega za varstvo konkurence. Pri tem pa je vloga organa, pristojnega za varstvo konkurence, še dodatno poudarjena, saj je sodelovanje med nacionalnimi regulativnimi organi in nacionalnimi organi, pooblaščenimi za izvajanje konkurenčnega prava, določeno posebej v tretjem odstavku 5. člena ter v 11. členu Direktive 2018/1972/EU, ki se prenašata v našo nacionalno zakonodajo s tem členom. V prvem odstavku je v skladu z 11. členom Direktive 2018/1972/EU izrecno poudarjeno, da morajo organi pri izmenjavi informacij upoštevati predpise o varstvu podatkov.

K 276. členu (sodelovanje z informacijskim pooblaščenecem)

Navkljub neodvisnemu in samostojnemu položaju informacijskega pooblaščenca je v predlogu zakona ohranjena določba 215. člena ZEKom-1, da lahko informacijski pooblaščenec v postopkih, ki so po tem zakonu v njegovi pristojnosti, zaprosi agencijo za sodelovanje. Informacijski pooblaščenec namreč po določbah tega zakona opravlja nadzor nad izvajanjem nekaterih določb iz XII. poglavja »Obdelava osebnih podatkov in varstvo zasebnosti elektronskih komunikacij« predloga zakona. Skladno z določbo o sodelovanju ima informacijski pooblaščenec diskrecijsko pravico, da se odloči, ali potrebuje pri opravljanju svojih pristojnosti na podlagi tega zakona pomoč oziroma sodelovanje agencije, ki je ravno tako neodvisni organ, ali ne.

XIV. REŠEVANJE SPOROV

Poglavje o reševanju sporov zajema določbe o pristojnosti agencije za reševanje sporov, določbe o postopku reševanja sporov ter reševanja čezmejnih sporov, določbe posredovanja agencije za mirno rešitev nastalega spora ter določbe glede reševanje sporov zaradi znižanja stroškov elektronskih komunikacijskih omrežij.

K 277. členu (pristojnost za reševanje sporov)

Predlog člena v pretežni meri ohranja vsebino 217. člena ZEKom-1. Predlog člena v prvi in drugi alineji prvega odstavka ločuje med medoperaterskimi spori in spori končnih uporabnikov, pri tem pa sledi določbam 25. in 26. člena Direktive 2018/1972/EU. Se pa glede na predlagano razveljavitev ZDRad in vključitev še relevantnih določb v predlog tega zakona v tretji alineji dodajajo še spori med operaterji multipleksa ter spori med operaterji multipleksa in ponudniki vsebin. Doslej je namreč 36. člen ZDRad določal pristojnost agencije za reševanje sporov med operaterji multipleksa in sporov med operaterji multipleksa in ponudniki vsebin, komplementarnih storitev, inovativnih storitev ali mobilne televizije ob smiselni uporabi določb zakona, ki ureja elektronske komunikacije.

Tretji odstavek določa, da reševanje sporov iz prvega in drugega odstavka ne posega v morebitno sodno pristojnost, iz česar je razvidno, da je postopek reševanja sporov pred agencijo popolnoma ločen od postopka na sodišču.

K 278. členu (postopek reševanja sporov)

Predlog člena ohranja vsebino 218. člena ZEKom-1 in določa postopek reševanja sporov ter sledi določbam 26. člena Direktive 2018/1972/EU. Enako kot do sedaj velja, da si mora agencija primarno prizadevati k mirni rešitvi spora s posredovanjem v skladu z 280. členom tega predloga, v primeru neuspešnega posredovanja pa nadaljuje postopek reševanja spora in o njem odloči z odločbo, kar je skladno z drugim odstavkom 26. člena Direktive 2018/1972/EU, ki določa, da lahko države članice od nacionalnih regulativnih organov zahtevajo, da zavrnejo rešitev spora, kadar obstajajo drugi mehanizmi, vključno z mediacijo, ki bi bolje prispevali k pravočasni rešitvi spora v skladu s cilji iz 3. člena te direktive.

Na predlog agencije je bil dodan nov tretji odstavek, ki agenciji omogoča več manevrskega prostora, kadar predlagatelj spora postavi podredne zahtevke, kar se pogosto dogaja pri medoperaterskih sporih. Ker zakon, ki ureja splošni upravni postopek, nima pravil o reševanju tovrstnih zahtevkov, se predlaga rešitev po vzoru zakona, ki ureja pravdni postopek.

Nadalje je prav tako na predlog agencije nova določba četrtega odstavka. V praksi stranke pogosto spreminjajo zahtevke oziroma dodajajo vedno nove zahtevke poleg obstoječih. Stranka tako npr. vloži predlog za rešitev spora, ki mu nato med trajanjem postopka dodaja vedno nove zahtevke (npr. vsak mesec obstoječi spor razširi z novim spornim računom za tekoči mesec opravljenih storitev). Ker navedeno vpliva na daljši čas reševanja sporov (vsaka dopolnitev terja izvedbo kontradiktornosti med strankama, včasih pa je treba celo ponovno izvesti javno obravnavo), se po vzoru zakona, ki ureja pravdni postopek, predlaga, da se sme predlog spremeniti ves čas posredovalnega postopka, ne pa po koncu ustne obravnave. Izjemoma agencija spremembo ali razširitev predloga dovoli tudi po koncu ustne obravnave, če je to v korist rešitve spora.

Dodan je nov šesti odstavek, ki določa, da ne glede na določbe drugih predpisov v postopku reševanja sporov končnih uporabnikov (tukaj gre predvsem za določbe X. poglavja ZUP o stroških postopka) vsaka stranka nosi stroške, ki so ji nastali v postopku. Vrednosti sporov končnih uporabnikov so relativno majhne, v postopkih pa, razen osebnih stroškov strank (strošek prihoda, strošek pošiljanja dokumentacije, odsotnost z dela ipd.) in izjemoma stroškov odvetniškega zastopanja, ne nastajajo posebni stroški. V primerih, ko stranka priglasi stroške odvetnika, pa ti v večini primerov krepko presegajo vrednost spora. Ob tem ni odveč poudariti, da zastopanje po odvetniku v postopkih reševanja uporabniških sporov z

vidika varstva pravic strank nima posebnega pomena, saj gre za enostavne postopke, ki se primarno rešujejo s posredovanjem (torej z mediacijo) agencije. Ključno za podan predlog pa je tudi dejstvo, da v postopkih reševanja uporabniških sporov pred agencijo nastopata dve stranki, končni uporabnik in izvajalec elektronskih komunikacijskih storitev. Če bi torej agencija odločila, da je izvajalec elektronskih komunikacijskih storitev v primeru ugodne rešitve za končnega uporabnika temu dolžan povrniti stroške odvetniškega zastopanja, bi lahko v nasprotnem primeru, ko bi agencija zavrnila predlog končnega uporabnika, te stroške priglasil izvajalec storitev, kar za končne uporabnike nikakor ni sprejemljivo.

K 279. členu (reševanje čezmejnih sporov)

Predlagan člen se vsebinsko precej razlikuje od 219. člena ZEKom-1, ki v obstoječi ureditvi ureja reševanje čezmejnih sporov. Pri predlaganem členu gre za prenos 27. člena Direktive 2018/1972/EU (reševanje čezmejnih sporov), ki spreminja določbo 21. člena Okvirne direktive. Kot izhaja iz uvodne izjave 70 k Direktivi 2018/1972/EU, je za rešitev čezmejnih sporov med podjetji, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja ali storitve v različnih državah članicah, potreben preprost postopek, ki se sproži na zahtevo katere koli stranke v sporu.

Skladno z navedenim predlagani prvi odstavek določa, da lahko v sporu med subjekti na trgu elektronskih komunikacij, ki nastane v različnih državah članicah EU, vsaka stranka spor predloži agenciji. Za postopek reševanja sporov po tem členu se smiselno uporabljajo določbe 277. in 278. člena tega predloga. Kadar se spor iz prvega odstavka tega člena nanaša na trgovino med državami članicami, agencija o sporu uradno obvesti BEREC (v skladu z Direktivo 2018/1972/EU mu je zaupana pristojnost izdajanja mnenj o čezmejnih sporih). Agencija mora pred sprejetjem ukrepov za rešitev spora počakati na mnenje BEREC, ki ga upošteva v čim večjem obsegu, in izdati odločbo v enem mesecu od prejema mnenja BEREC. V izjemnih okoliščinah, ko je treba takoj ukrepati za zavarovanje konkurence ali zaščito interesov končnih uporabnikov, lahko agencija na predlog stranke ali po uradni dolžnosti sprejme začasne ukrepe. Določbe predlaganega člena se ne uporabljajo za spore, povezane s koordinacijo radiofrekvenčnega spektra iz 31. člena tega zakona.

K 280. členu (posredovanje)

Predlog člena ohranja v 220. členu ZEKom-1 vzpostavljen postopek posredovanja agencije, po katerem skuša agencija najprej rešiti nastale spore. Pri tem je treba omeniti, da drugi odstavek 26. člena Direktive 2018/1972/EU tudi določa, da lahko države članice od nacionalnih regulativnih organov zahtevajo, da zavrnejo rešitev spora, kadar obstajajo drugi mehanizmi, vključno z mediacijo, ki bi bolje prispevali k pravočasni rešitvi spora. Pri postopku posredovanja gre tako dejansko za obliko javne sheme alternativnega reševanja sporov, smisel pa je zagotavljanje hitrejše, cenejše in učinkovitejše rešitve spornega razmerja. Ne gre torej za arbitražni postopek, saj stranki v tem pogledu ne skleneta posebne arbitražne pogodbe, niti se ne odrečeta sodni pristojnosti, kar tudi ne bi bilo skladno z Direktivo 2018/1972/EU.

K 281. členu (reševanje sporov zaradi znižanja stroškov elektronskih komunikacijskih omrežij)

Predlog člena ohranja vsebino 220.a člena ZEKom-1, ki je bila v obstoječo ureditev pripeljana z ZEKom-1C, in s katero se sledi zahtevam 10. člena Direktive 2014/61/EU. Z vidika jasnosti in pravne varnosti je dodana nova alineja v prvem odstavku, v skladu s katero

se po določbah tega člena rešujejo tudi spori med operaterji omrežja in imetniki pravice do uporabe razdelilne točk in stavbne fizične infrastrukture. Imetniki pravice do uporabe razdelilne točke in stavbne fizične infrastrukture namreč niso vedno operaterji (glej obrazložitev k 134. členu predloga zakona).

XV. NADZOR IN ODLOČANJE O PREKRŠKIH

Poglavje o nadzoru in odločanju o prekrških ohranja strukturo in vsebino XVI. poglavja ZEKom-1 (Nadzor in odločanje o prekrških).

K 282. členu (pristojnost za nadzor)

Predlog člena ohranja vsebino 221. člena ZEKom-1, ki določa pristojnost za nadzor in je skladen z določbo 30. člena Direktive 2018/1972/EU. Nadzor izvajanja določb tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov ter splošnih aktov opravlja agencija; izjema so primeri, ki spadajo v pristojnost informacijskega pooblaščenca (gre za nadzor nad nekaterimi določbami iz poglavja o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti elektronskih komunikacij). Ob tem je treba opozoriti, da ni predviden nadzor nad izvajanjem določb IV. poglavja - razlastitev in omejitve lastniške pravice (razen tretjega in osmega odstavka 25. člena in drugega odstavka 27. člena), saj gre pretežno za civilnopravna in upravnopravna razmerja, ki ne zahtevajo nadzora agencije.

Nadalje agencija opravlja tudi nadzor nad izvajanjem vseh posamičnih aktov oziroma ukrepov, ki jih sprejema na podlagi tega zakona in na njegovi podlagi sprejetih predpisov ter splošnih aktov. Ohranja se tudi določba, ki v tretjem odstavku določa pristojnost agencije za nadzor nad izvajanjem določb Evropske unije s področja elektronskih komunikacij, ki imajo neposredni učinek v pravnem redu RS, če določajo nadzor in sankcioniranje na ravni držav članic.

K 283. členu (sodelovanje med organi nadzora)

Predlog člena ohranja nespremenjeno vsebino 222. člena ZEKom-1. Agencija in informacijski pooblaščenec sta tako dolžna sodelovati in se obveščati o izvedenih ukrepih nadzora, drug drugemu zagotavljati podatke, potrebne za izvajanje nadzora in medsebojno strokovno sodelovati, kar je skladno tudi z zakonom, ki ureja inšpekcijski nadzor.

K 284. členu (postopek nadzora)

Predlog člena ohranja nespremenjeno vsebino 223. člena ZEKom-1. Določa se subsidiarna uporaba določb zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, ter če izvaja nadzor informacijski pooblaščenec v tem postopku tudi uporaba določb zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov.

K 285. členu (postopek nadzora fizičnih in pravnih oseb, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja oziroma storitve)

Predlog člena ohranja nespremenjeno vsebino 224. člena ZEKom-1 in je skladen z določbo 30. člena Direktive 2018/1972/EU. Ukrepi nadzora, začasni ukrepi nadzora, roki ter postopek so sicer določeni skladno z zahtevami navedene direktive ter možnostmi, ki izhajajo iz zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor.

K 286. členu (trajanje začasnih ukrepov)

Predlog člena ohranja nespremenjeno vsebino 225. člena ZEKom-1. Določeno je, da začasni ukrepi veljajo največ tri mesece in se lahko v primeru, če izvršilni postopki niso bili zaključeni, podaljšajo za nadaljnje tri mesece.

K 287. členu (pooblaščen osebe agencije)

Predlog člena, ki določa potrebne pogoje, ki jih morajo izpolnjevati pooblaščen osebe agencije pri opravljanju nalog nadzora, ter njihova pooblastila, ohranja nespremenjeno vsebino 226. člena ZEKom-1.

K 288. členu (pravna sredstva)

Predlog člena ohranja nespremenjeno vsebino 227. člena ZEKom-1 in je skladen z 31. členom Direktive 2018/1972/EU, ki vzpostavlja pravico do pritožbe zoper odločitev pristojnega organa pri pritožbenem organu, ki je neodvisen od udeleženih strank ter od zunanjih posegov ali političnih pritiskov, ki bi lahko ogrozili neodvisno presojo zadev, ki jih obravnava. S predlaganim členom se tako določa uveljavljanje pravnih sredstev zoper odločbo agencije in zoper odločbo informacijskega pooblaščenca (možnost vložitve tožbe v upravnem sporu), ki sta nadzorna organa na podlagi predloga tega zakona.

K 289. členu (prekrškovni organi)

Predlog člena ohranja nespremenjeno vsebino 228. člena ZEKom-1 in je skladen s 30. členom Direktive 2018/1972/EU. Iz razloga jasnosti je v izogib morebitnim težavam, tudi v tem predlogu določeno, da se prekrškovni postopki na podlagi tega zakona rešujejo v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, po hitrem postopku. Navedeno sicer izhaja že iz 52. člena Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US in 73/19 – odl. US), ki določa, da se o prekrških vedno odloča po hitrem postopku, razen v primerih, določenih s tem zakonom, ko hitri postopek ni dovoljen, za kar pa v primerih, ki jih določa ta predlog, ne gre.

XVI. SVET ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE

Določbe poglavja o Svetu za elektronske komunikacije ostajajo glede na določbe ZEKom-1 enake.

K 290. členu (Svet za elektronske komunikacije Republike Slovenije)

Predlog člena ohranja vsebino 229. člena ZEKom-1. Svet je ustanovljen kot svetovalno telo agencije na področju elektronskih komunikacij. Njegove naloge glede spremljanja in svetovanja pri usmerjanju elektronskih komunikacij vključujejo tudi varstvo interesov potrošnikov na področju elektronskih komunikacij. Svet ima 11 članov, ki jih za dobo pet let imenuje Državni zbor, pri čemer so štirje imenovani izmed predstavnikov potrošniških organizacij, reprezentativnih invalidskih organizacij na predlog nacionalnega sveta invalidskih organizacij in izobraževalnih institucij. Glede predstavnika reprezentativnih invalidskih organizacij se upošteva določba 18. člena Zakona o invalidskih organizacijah (Uradni list RS, št. 108/02 in 61/06 – ZDru-1; v nadaljnjem besedilu: ZInvO), ki ureja naloge reprezentativnih invalidskih organizacij; ena izmed njihovih nalog je namreč tudi, da predlagajo člane v delovna telesa pri državnih in drugih organih, ki obravnavajo vprašanja invalidov. V 26. členu ZInvO pa je določeno, da skupne predstavnike invalidov predlaga nacionalni svet. Četrti odstavek predlaganega člena vsebuje določbe o nezdržljivosti funkcije člana sveta s taksativno določenimi dejavnostmi. Svet ima sekretarja, ki pomaga predsedniku sveta pri

pripravi in izvedbi seje ter opravlja ostale naloge. Določba se na tem mestu smiselno zgleduje po ureditvi, ki velja za Agencijo za trg vrednostnih papirjev skladno s četrtem odstavkom 475. člena Zakona o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 108/10 – uradno prečiščeno besedilo, 78/11, 55/12, 105/12 – ZBan-1J, 63/13 – ZS-K, 30/16, 9/17, 77/18 – ZTFI-1 in 66/19 – ZTFI-1A) in za Agencijo za zavarovalni nadzor skladno s četrtem odstavkom 494. člena Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15 in 9/19).

K 291. členu (delovanje sveta)

Predlog člena ohranja vsebino 230. člena ZEKom-1. Člen vsebuje določbe, da svet sprejme svoj poslovnik, določbe glede pristojnosti za sklic sej, pravice do prisostvovanja določenih predstavnikov na sejah ter glede sklepčnosti in sprejemanja sklepov na seji.

K 292. členu (naloge sveta)

Predlagan člen ohranja vsebino 231. člena ZEKom-1. Svet je organ za svetovanje pri usmerjanju razvoja elektronskih komunikacij. Njegove naloge so predvsem dajanje mnenj, priporočil in predlogov glede zadev na področju elektronskih komunikacij, vključno glede varstva potrošnikov, invalidov in uporabnikov s posebnimi socialnimi potrebami na tem področju. Pri tem sme zahtevati določene informacije od agencije, državnih organov in drugih akterjev na področju elektronskih komunikacij. Agencija lahko svet zaprosi za mnenje glede zadev s področja elektronskih komunikacij. Ker pa je agencija samostojen neodvisni organ, mnenja, priporočila in predlogi sveta za agencijo niso zavezujoči, ne glede na to, ali jih svet posreduje agenciji na lastno iniciativo ali pa po predhodnem zaprosilu agencije same. V vsakem primeru pa se mora agencija do njih opredeliti. Svet pri uporabi zaupnih informacij ohranja stopnjo njihove zaupnosti (naj gre za poslovno skrivnost ali osebne podatke).

XVII. KAZENSKÉ DOLOČBE

V tem poglavju predlog zakona skladno z obstoječim ZEKom-1 predpisuje kazni za kršitev njegovih določb. Kazni za prekrške so razdeljene v pet skupin glede na težo prekrška in status kršitelja. Ohranja se sistem stopnjevanja kršitev po členih, najhujšim kršitvam sledijo srednje hude kazni; na koncu poglavja so navedene najmanj hude kršitve. Prav tako se ohranjajo zneski glob v razponu, le pri najmanj hudih kršitvah se spreminjata spodnja in zgornja meja globe. K posameznim prekrškom oziroma razponom so skladno s spremenjenimi in dopoljenimi določbami predloga zakona umeščeni novi prekrški, nekateri prekrški se pa črtajo.

K 293. členu (prekrški)

Ohranja se koncept kazenskih določb iz ZEKom-1. Ta je sankcije za operaterje, ki jim je bil z odločbo agencije določen status operaterja s pomembno tržno močjo na upoštevem trgu, uredil v okviru možnosti in razpona skladno z zakonom, ki ureja prekrške, pri čemer je določil nižjo zgornjo mejo globe, to je do 5% letnega prometa.

K 294. členu (prekrški)

Razpon kazni ostaja nespremenjen v primerjavi z ZEKom-1. Glede na spremenjene določbe predloga zakona so spremenjeni tudi nekateri prekrški.

V skladu z drugim odstavkom 29. člena Direktive 2018/1972/EU države članice lahko določijo kazni v okviru postopka iz tretjega odstavka 22. člena direktive (geografski pregled) samo, kadar podjetje ali javni organ zavestno ali iz hude malomarnosti posreduje zavajajoče, napačne ali nepopolne informacije. Glede na navedeno je v petem odstavku predloga člena določeno, da v primeru prekrška iz 6. točke prvega odstavka (posredovanje zavajajočih, napačnih ali nepopolnih informacij v okviru poizvedovanja po tržnem interesu za gradnjo visokozmogljivih omrežij iz 18. člena tega zakona) storilec odgovarja le, če je prekršek storil z naklepom. V skladu z drugim odstavkom 29. člena Direktive 2018/1972/EU so določene okoliščine, ki jih mora agencija upoštevati v prekrškovnem postopku.

K 295. členu (prekrški)

Razpon kazni ostaja nespremenjen v primerjavi z ZEKom-1. Glede na spremenjene določbe predloga zakona so spremenjeni tudi nekateri prekrški.

K 296. členu (prekrški)

Razpon kazni ostaja nespremenjen v primerjavi z ZEKom-1. Glede na spremenjene določbe predloga zakona so spremenjeni tudi nekateri prekrški.

K 297. členu (prekrški)

Razpon kazni ostaja nespremenjen v primerjavi z ZEKom-1. Glede na spremenjene določbe predloga zakona so spremenjeni tudi nekateri prekrški.

XVIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

K 298. členu (obstoječa obvestila)

V tej prehodni določbi je določeno, da fizične in pravne osebe, ki so fizično obvestile agencijo o nameravanem zagotavljanju javnih komunikacijskih omrežij oziroma izvajanju javnih komunikacijskih storitev, nadaljujejo z opravljanjem dejavnosti v obsegu, na način in pod pogoji določenimi v tem zakonu. Operaterjem, ki skladno z ZEKom-1 že zagotavljajo javna komunikacijska omrežja oziroma izvajajo javne komunikacijske storitve, tako ni potrebno ponovno obveščati agencije.

K 299. členu (izkazan tržni interes)

Glede na to, da je Ministrstvo za javno upravo leta 2019 objavilo javni poziv za izkaz tržnega interesa za gradnjo širokopasovnega omrežja v naslednjih treh letih in so operaterji tržni interes izrazili še po določbah ZEKom-1, se za namen uresničitve izkazanega tržnega interesa še naprej uporablja ZEKom-1. Ureditev poizvedovanja po tržnem interesu za gradnjo visokozmogljivih omrežij se namreč s tem predlogom zakona v skladu z določbami Direktive 2018/1972/EU precej spreminja.

K 300. členu (obstoječa omrežja na tujem zemljišču)

S predvideno prehodno določbo, ki vsebinsko povzema rešitve iz 238. člena ZEKom-1, je predvidena možnost nadaljnje uporabe zemljišč za potrebe gradnje oziroma postavitve, vzdrževanja in obratovanja elektronskega komunikacijskega omrežja, če so lastniki zemljišč ali njihovi pravni predniki pisno izrazili strinjanje s takšno uporabo.

K 2301. členu (obstoječe odločbe in postopki)

Predlog člena določa, da se odločbe izdane na podlagi ZEKom-1, lahko spremenijo, razveljavijo ali prenehajo veljati pod pogoji in na način, določen s predlogom tega zakona.

K 302. členu (objava informacij o pravicah uporabe radijskih frekvenc, ki jih je mogoče prenesti ali oddati v najem)

V sedmem odstavku 68. člena predloga zakona je določena obveznost agencije, da na svojih spletnih straneh objavi relevantne informacije o pravicah uporabe radijskih frekvenc, ki jih je mogoče prenesti ali oddati v najem. Gre za novost, ki jo predvideva tretji odstavek 51. člena Direktive 2018/1972/EU, zato je treba agenciji omogočiti ustrezno prehodno objavo za objavo zadevnih informacij. Agencija mora informacije objaviti na svojih spletnih straneh v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

K 2303. členu (zahteve za medobratovalnost drugih radijskih sprejemnikov)

V skladu z drugim odstavkom 91. člena tega zakona morajo drugi radijski sprejemniki (radijski sprejemniki, za katere ne veljajo zahteve iz prvega odstavka), ki so dani na trg za prodajo, vsebovati sprejemnik, ki omogoča sprejem digitalnega radia prek prizemne digitalne radiodifuzije. Da se omogoči ustrezno prehodno obdobje za prilagoditev, se ta določba začne uporabljati 1. januarja 2022.

K 304. členu (objava pregleda zasedenosti elementov oštevilčenja)

Četrty odstavek 95. člena predloga zakona na novo določa obveznost agenciji, da vsako leto do 31. marca na svojih spletnih straneh objavi pregled zasedenosti posameznih elementov oštevilčenja po vrstah in namenih uporabe. S prehodno določbo se določa rok treh mesecev od uveljavitve zakona za objavo prvega takšnega seznama.

K 305. členu (obstoječi informacijski sistemi, omrežna oprema in izvajalci storitev tretje ravni)

Predlagana prehodna določba je v povezavi z novimi obveznostmi iz 112. člena predloga zakona. Njen namen je ob upoštevanju načela sorazmernosti urediti prehodno obdobje za operaterje mobilnih komunikacijskih omrežij ob upoštevanju minimalno nujnih pogojev glede obstoječih informacijskih sistemov in opreme (tveganih) dobaviteljev ter izvajalcev podpore tretje ravni.

K 306. členu (objava smernic in informacij o postopkih za medomrežno povezovanje in operaterski dostop)

V osmem odstavku 127. člena predloga zakona je na novo določena obveznost agencije, da pripravi in na svojih spletnih straneh objavi smernice in informacije o postopkih za medomrežno povezovanje in operaterski dostop. S prehodno določbo se določa rok treh mesecev od uveljavitve zakona za izpolnitev zakonske obveznosti.

K 307. členu (veljavnost odločbe o imenovanju izvajalca univerzalne storitve)

Agencija je leta 2019 določila izvajalca univerzalne storitve za obdobje 5 let. V skladu s prehodno določbo imenovani izvajalec univerzalne storitve še naprej izvaja univerzalno storitev na podlagi odločbe do poteka njene veljavnosti.

K 308. členu (uskladitev splošnih pogojev)

Zaradi preprečitve neenakopravnega obravnavanja naročnikov, ki so oziroma bodo sklenili naročniško razmerje, pred začetkom veljavnosti tega zakona, in novih naročnikov, so operaterji dolžni svoje splošne pogoje prilagoditi določbam tega zakona v roku štirih mesecev.

K 309. členu (uskladitev pravilnika)

Prehodna določba določa rok šestih mesecev za uskladitev Pravilnika o tehničnih pripomočkih in prilagoditvah vozila (Uradni list 71/14, 37/17 in 57/18), ki je v resorni pristojnosti Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Glej obrazložitev k 171. členu predloga zakona.

K 310. členu (izdaja podzakonskih aktov)

Prehodna določba določa rok šestih mesecev od uveljavitve zakona za sprejem podzakonskih aktov, ki so po tem zakonu obvezni.

K 311. členu (prenehanje veljavnosti)

Skladno s prvim odstavkom prenehajo veljati v njem navedeni podzakonski akti, sprejeti na podlagi ZEKom-1. Ti podzakonski predpisi pa se še naprej uporabljajo do izdaje podzakonskih predpisov na podlagi tega zakona.

K 312. členu (prenehanje veljavnosti)

Prehodna določba v prvem odstavku razveljavlja ZEKom-1 in našteva podzakonske predpise, ki se z dnem uveljavitve predloga zakona razveljavijo (v primerjavi s predpisi iz prejšnjega člena se tem predpisom ne podaljšuje uporaba), saj so v nasprotju s tem zakonom oziroma tudi z regulativnim okvirom za področje elektronskih komunikacij.

Splošni akt, ki ureja kakovost univerzalne storitve, se uporablja do poteka veljavnosti odločbe dosedanjemu izvajalcu univerzalne storitve.

V skladu z obrazložitvijo k 1. členu predloga se v tretjem odstavku tega člena razveljavlja ZDRad. Njegove še relevantne določbe so urejene v predlogu tega zakona.

K 313. členu (začetek veljavnosti)

Ta člen določa začetek veljavnosti zakona, to je trideseti dan v Uradnem listu Republike Slovenije.

